

CHP

BAKAR KURULTAYI

MART 1993

GENEL YÖNETİM KURULU
ÇALIŞMA RAPORU

99-955

k.2

Genel Başkan

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
26. OLAĞAN KURULTAY

GENEL YÖNETİM KURULU
ÇALIŞMA RAPORU

9 - 10 MART 1993

ANKARA

26. Kurultayın Sayın Üyeleri,

Sayın Konuklar,

Basınıımızın Değerli Temsilcileri,

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Yönetim Kurulu olarak hepinizi en içten duygularla selamlarız.

Partimizin ve Cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk, ikinci Genel Başkanımız İsmet İnönü ile şehitlerimizi, aramızdan ayrılan üyelerimizi rahmet ve saygı ile anmak isteriz.

CHP, kökleri ve damarları tarihimizde ve Ulusal Kurtuluş mücadelemizde olan, Atatürk'ün önderliğinde Cumhuriyeti gerçekleştiren, çağdaş Türkiye'nin temellerini atarak, ülkeye demokrasiyi getiren bir partidir.

CHP, aynı zamanda ilerici yapısı ile tüm toplumu, insanlığı kavrayan; bütün temelleriyle çoğulcu demokrasiyi ve refah devletini kurmak için mücadele eden ve bunun gereği olarak da özgürlük, eşitlik, dayanışma, emeğin üstünlüğü, gelişmenin bütünlüğü, halkın kendini yönetmesi kurallarına dayanan sosyal demokrat bir partidir.

CHP, bu özde ve içerikte Atatürk ilkelerinden ve devrimlerinden asla sapmadan ve ondan hız alarak, önce ortanın solu ile, daha sonra da demokratik sol kavramlarıyla bütünleşmiştir.

Adına ister Sosyal Demokrat, ister Demokratik Sol, isterse Demokratik Sosyalist, diyelim. CHP'nin kendini yenileyerek uğradığı değişimle bugün geldiği çizgi ve doğrultuda ve

sosyal demokrasinin zemininde bir büyük hareketin partisi olduğunu söylemek isteriz. CHP, ulusal çıkarlarımız ve değişen koşullar çerçevesinde Türkiye'ye yenilikler getirmiş, yeni söylem ve ideolojilerle, geni kitleleri siyasi yaşamımıza katmıştır. Bugün de CHP her alanda bu misyonla işlev görecektir.

Çağdaş Türkiye'nin kurucusu olarak Türk Siyasi hayatında Programdaki anlamlarıyla Cumhuriyetçi, Milliyetçi, Halkçı, Devletçi, Laik ve Devrimci ilkelerin sahibiyiz, uygulayıcı-sıyız.

Dünden bugüne geldik, yarınlara 21'inci yüzyıla ulaşacağız.

Savaş meydanlarından ve Anadolu ihtilalinden yükselerek bugünlere ulaşmış olan CHP'nin bu atılımı, bu özgün ve onurlu görevi sürüyor.

Şayın Üyeler,

12 Eylül 1980'de beş generalin buyruğu ile bir darbe yapıldı, başta parlamento olmak üzere, demokratik kuruluşlar kapatıldı, demokrasi askıya alındı.

Büyük acılar, haksızlıklar, ızdıraplar yaşandı.

Bu arada askeri rejim, siyasi partileri de kapattı.

Atatürkçülük adına hareket ettiğini söyleyenler, Atatürk'ün kurduğu CHP'ni de kapatmaya kalktılar, bunları biliyorsunuz.

Ne var ki baskı rejimlerinin, darbelerin de sonu gelecekti. Demokrasi istem ve özleminin önü kesilemezdi.

Öyle de oldu. Darbeciler gittiler, demokrasi süreci başladı.

3 Temmuz 1992 tarih ve 3822 sayılı kanunla nihayet siyasi partilerin açılması kararı Türkiye Büyük Millet Meclisi'nden çıktı.

tevekiliyle Meclis

ün
birlikte
e Hasan
örev

ması ve
pılacak

şı karşıya
türkiye yi
HP olarak
görevler
CHP'nin
enilen ilgi-
emutla-
mu anla-
rak, Tür-
birleşme
lışacağız"
uşmanın
başlana-
GYK'na
e birlikte
a etikle-
ve arka-
rine gön-
ızılarında
andüğüm
için istifa
aldı. Bay-
ken, geç-
arkadaş-
imlikleri-
a belirtti.

lkemizde
ortaya çı-
erek etki-
gücümü-
rlendiril-
ğninliğin
a önemli
ir."

CHP Genel Yönetim Kurulu dün Anıtkabir'i ziyaret etti.

cak. Görev bölümü de, bu çalış-
manın ardından gerçekleştirile-
cek Yeni yapılanmada CHP-
de genel başkan ve genel sekre-

kal'ın başkanlığında Anıtka-
bir'i de ziyaret ederek, çelenk
koydular ve saygı duruşunda
bulundular.

den istifa ede-
Deniz Bayl
milletvekili),
(SHP, Deniz/
üyesi), Kem
Adıyaman n
Gürpınar (S
letvekili), I
(SHP, PM üy
Güneş (SHP,
Doğan (SHP
diye Başka
(SHP), M
(SHP), Reş
Burhan Ece
Bozkurt (SH
(SHP), Kemi
Erdoğan Tu
ten Pamuk A
han Garip Ş
Karaoğulları
Atalay (SH
(SHP), Ayse
Kenan Süzer
tuğ (SHP), C
Hayrettin U
Şahin (SHP)
(SHP), Eriş
hap İnce (SH
(SHP), Turh
Hayri Öner (/
yol (Zongu
daha önce D
Erbaşar Özse

CHP GY
sonra bir to
Baykal, topl
CHP'nin g
Atatürk ve İ
lerini ziyeret
tarak. "Anıt
ken, arkadaş
de üçüncü
var. Çok şül
yatta. Onu c

Bu yasa'yı çıkaran, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine, Hükümet üyelerine ve partilerin Genel Başkanlarına, yasanın çıkarılması ile ilgili TBMM komisyonlarında büyük gayret gösteren üyelere, yine yasanın çıkmasında ısrarlı takipleri ile etkin rol oynayan, CHP'nin kapatıldığı dönemdeki son Genel Yönetim Kurulu üyelerine huzurunuzda teşekkürü bir borç biliriz.

Sayın üyeler,

9 Eylül 1992 günü CHP bir büyük kurultay yaptı. Bu kurultay CHP'nin bir anlamda yeniden doğuşu idi. CHP'ni kapatmaya kimsenin gücünün yetmeyeceğini gösteren bir büyük kurultaydı.

9 Eylül 1992 günü CHP, katılan bütün kurultay delegelerinin ortak iradesi ve oy birliği ile siyasi yaşama devam kararı aldı.

Ortak irade görkemli bir şekilde ve coşku ile dedi ki:

"CHP açılacaktır ve sonsuza kadar yaşayacaktır. Sosyal demokratlar, demokratik solcular CHP çatısı altında birleşecektir."

Göz yaşları içinde, bir özlemin gerçekleşmesi ile ve ayakta alkışlarla kabul edilen bu kararla CHP, tekrar ülkemizin siyasal yaşamına katılmış oldu.

CHP, Türkiye'nin en zengin geçmişe sahip partisi olma özelliği nedeniyle büyük uzlaşma çabalarıyla açıldı. Biz CHP'yi herkesi aşan bir siyasi zenginlik olarak görüyoruz. Ve istiyoruz ki CHP, kendisinin devamı niteliğinde olan tüm partileri bu çatı altında bütünleştirsın.

Kapatılan CHP'nin tekrar siyasal yaşama katılması ve siyasal faaliyete devamı kararı oy birliği ile alındıktan sonra, 25'nci kurultayımız, Genel Başkanlığa Deniz Baykal'ı, Genel Yönetim Kurulu üyeliklerine de Ali Topuz, Adnan Keskin, Aysel Baykal, Ali Nejat Ölçen, Ayhan Altuğ, Behiç Sonbay,

Besim Üstünel, Burhan Ecemiş, Burhan Garip Şavlı, Celal Doğan, Çetin Bozkurt, Ertuğrul Günay, Erbaşar Özsoy, Erdoğan Tuncer, Eriş Yıldız, Gani Aşık, Hasan Fehmi Güneş, Hasan Akyol, Halil Akgül, Haluk Ülman, Hayrettin Uysal, Hayri Öner, Hüseyin Doğan, İlker Karaoğulları, İrfan Gürpınar, İsmet Atalay, Kemal Anadol, Kemal Tabak, Kemal Demirel, Kenan Süzer, Lütfü Şahin, Murat Kumbasar, Naci Cidal, Nebil Oktay, Nurten Pamuk Akdağ, Önder Kırılı, Reşat Yalın, Sabri Öztürk, Sedat Tüze, Şahap İnce, Şükrü Efe, Temel Kitapçı, Turhan Özgül ve Veli Zeren'i seçti. (Adları alfabe sırasıyla yazılmıştır).

Yüksek Disiplin Kurulu üyeliklerine, Akın Çamoğlu, Esat Kaya Turgay, Ertoz Vahit Suiçmez, Burhan Karaçelik, Hüseyin Keçeli, Nurettin Karsu, Solmaz Belül, Veli Yıldız ve Yılmaz Alparslan seçildiler.

Merkez denetçiliklerine de Ali Kırca, Niyazi Ünsal ve M. Güngör Erdinç getirildiler.

Genel Yönetim Kurulu 12 Eylül 1992 günü Genel Başkan Deniz Baykal'ın Başkanlığında yaptığı ilk toplantıda, siyasi partilerin feshine dair kanunu yürürlükten kaldıran, 3821 sayılı yasanın 4'üncü maddesinin ilgili fıkrası gereğince, siyasi partiler yasasına uyum sağlamak amacı ile bazı değişiklikler yapmıştır.

CHP Tüzüğü'nün yeniden düzenlenen 30 ve 31'inci maddeleri uyarınca bu değişikliklere uygun olarak CHP Genel Yönetim Kurulu oy birliği ile Genel Sekreterliğe Ertuğrul Günay'ı getirmiştir.

Daha sonra parti tüzüğümüzün değişen şekli ile 30'uncu madde kapsamında Genel Başkan, Genel Yönetim Kurulu üyeleri arasında, kendisine yardımcı olmak üzere Ali Topuz'u, Celal Doğan'ı, Hasan Fehmi Güneş'i, Hayrettin Uysal'ı Genel Başkan Yardımcılıklarına,

Genel Sekreter de Genel Başkanın onayı ile Adnan Kes-

CHP Genel Başkanı Deniz Baykal'ın, Çevre Sokak'taki Adalet Bakanlığı'ni lojmanı olarak kullanarak genel merkez binasında yapıldığı konuşması sık sık alkışlarla kesildi. Baykal, Türkiye'nin en önemli kuruluşlarından Adalet Bakanlığı'ni

kin'i, İrfan Gürpınar'ı, Hasan Akyol ve Hüseyn Doğan'ı Genel Sekreter Yardımcılıklarına; İsmet Atalay'ı da Genel Saymanlığa getirmiştir.

Ayrıca Genel Yönetim Kurulu üyesi Mehmet Nebil Oktay, Genel Yönetim Kurulu Sözcüsü olarak görevlendirilmiştir.

Genel Yönetim Kurulu daha sonra 3821 sayılı yasa gereği yaptığı değişiklikle tüzüğün geçici 7'inci maddesi uyarınca CHP'nin, TBMM üyelerini de Genel Yönetim Kuruluna kattı. Böylece CHP TBMM Grubunu oluşturan Milletvekillerinden Fuat Çay, Ali Dinçer, Algan Hacaloğlu, Atilla Hun, Coşkun Gökalp, Faik Altun, Hasan Basri Eler, Haydar Oymak, İbrahim Özdiş, İsmail Cem, İstemihan Talay, Mehmet Seviçen, Mustafa Doğan, Uluç Gürkan, Veli Aksoy, Zeki Naci Tarhan, Genel Yönetim Kurulu üyesi oldular.

Bu durum Genel Merkez çalışmalarını daha da güçlendirdi. Bu yeni oluşumun ve kapsamın gereği, CHP TBMM Grubundan İsmail Cem ile İstemihan Talay Genel Başkan Yardımcılıklarına, Mehmet Seviçen ve Haydar Oymak Genel Sekreter Yardımcılıklarına getirilerek, CHP'nin tüzük gereği yerine getirilmesi gereken merkez görev bölümü tamamlanmış oldu.

Daha sonra, Genel Yönetim Kurulu üyesi Prof.Dr. Haluk Ülman İstanbul İl Meclisi Başkanlığına atandığı için, Genel Yönetim Kurulu üyesi Ayhan Altuğ ise çeşitli nedenler ileri sürerek, Genel Yönetim Kurulu üyeliğinden istifa ettiler.

Yılmaz Alparslan, Ertöz Vahit Sulçmez hem Yüksek Disiplin Kurulundan ve hem de CHP üyeliklerinden, Solmaz Belül de İstanbul İl Meclisinde görev aldığından yalnız Yüksek Disiplin Kurulu üyeliğinden ayrıldı.

GENEL MERKEZ VE ÖRGÜT ÇALIŞMALARI

Genel Başkan tarafından hazırlanan görev bölümüne göre; Genel Başkan Yardımcılarından;

İsmail Cem; **"Siyasi Planlama, eğitim ve program çalışmaları"** ile,

Ali Topuz; **"Siyasi yapılanma, örgütlenme, tüzük"** çalışmaları ile ,

Hasan Fehmi Güneş; **"Toplumsal örgütlenme, gençlik-kadın, kitle örgütleri ve sendikalar"** ile,

Hayrettin Uysal; **"Propaganda, tanıtım, kamu oyu ile ilişkiler ve seçim hazırlıkları"** ile,

Celal Doğan; **"Kamu yönetimi ve yerel yönetimler"** ile,

İstemihan Talay; **"Dış ilişkiler, Siyasi Partiler ve çevre sorunları"** ile görevlendirilmişlerdir.

Genel kapsamda Genel Sekreter Yardımcılarının da sorumlu olduğu birimler saptanmıştır.

Bu görev bölümüne göre Genel Sekreter Yardımcılarından;

İrfan Gürpınar; **"Siyasal Planlama ve seçim işleri"** ile,

Adnan Keskin; **"Siyasi Yapılanma, örgütlenme ve tüzük"** ile,

Hasan Akyol; **"Toplumsal örgütlenme, gençlik-kadın, kitle örgütleri ve sendikalarla"**,

Mehmet Sevigen; **"Tanıtım, halkla ilişkiler ve seçim hazırlıkları"** ile,

Haydar Oymak; **"Kamu yönetimi, yerel yönetimlerle"**,

Hüseyin Doğan; "**Genel merkez sekreteryası ve hukuk sorunları**" ile ilgili görev almışlardır.

Sayın üyeler,

Kapatılan partilerin tekrar açılmasını sağlayan yasa gerçekte bir "**aç kapa, mallarını devret yasası**" olarak düşünülmüştü. Onun içindir ki, "**devam kararı**" veren bir siyasal partiye en geç altı ay içerisinde kurultayını yapma zorunluluğu getirmişti. (Bu süre içinde yasanın öngördüğü bütün gerekleri, sıfırdan başlayarak eksiksiz yerine getirmek koşuluyla.)

Yasanın öngördüğü çerçeve içerisinde toplanan CHP'nin kurultay delegeleri bu art niyeti ve hesabı bozdu. "Aç-kapa" yapmadı. CHP'nin kuruluş amacına uygun bir tavır ve tutumla "devam" kararı verdi.

Sececeği kişilerin, yeniden göreve gelecek olan örgütün bütün bu zorlukları, engelleri aşacağını biliyordu.

Öyle de oldu.

CHP'nin Genel Yönetim Kurulu, öncelikle partinin illerdeki örgütlerini kurma çalışmalarına girişti.

Genel Yönetim Kurulu üyeleri arasından her il için birer kurul görevlendirilerek, bu kurulların o ilde araştırma ve inceleme yapmasını kararlaştırdı. Bu kurullar o illere gidecekler, sosyal demokrat, demokratik sol kesimlerle, halkla ve CHP'lilerle, kitle örgütleriyle görüşecekler, görüştükleri her kişiye daha önceden belirlenmiş bazı nitelikleri ifade eden sorunları da kapsayan bir anket uygulayacaklardı.

Görevlendirilen kurullar 8-10 günlük bir çalışma süresi içerisinde bu gezileri yaptılar, olabildiğince geniş çevrelerle temas sağladılar, il başkanlığına atanacak kişiyi demokrat bir yaklaşımla ve o ilin istek ve görüşlerine uygun bir şekilde saptayarak ve raporlara bağlayarak Genel Merkeze sundular.

Genel Merkez önce örgüt bürosunda bu raporları değerlendirerek, daha sonra yürütme ve Genel Yönetim Kurullarında tartışarak karara bağladı ve olabildiğince özenli bir çalışma sonucunda bütün illerde il başkanlarının atamasını yaptı. İl başkanları atandıktan sonra Genel Yönetim Kurulu aynı titizlikle ilden gelen önerilerle, tüzüğümüzde oluşturulan yeni örgütlenme modeli gereği, il meclis üyelerini, ilçe başkanlarını, ilçe meclis üyelerini, belde örgütlerini birbiri ardından tamamladı ve atadı. Atama yolu ile, CHP Genel Yönetim Kurulu'nun kongreler öncesi, 76 ilde il başkanı ve il meclislerini, 703 ilçede ilçe başkanı ve ilçe meclislerini, 527 beldede, belde örgütlerini (belde örgütü bize ulaşan sayıdır, kurulan belde örgütünün çok daha yüksek olduğunu sanıyoruz.) kurucu kurullar olarak göreve getirmiştir.

Hazırlanan çalışma takvimine göre 9 Mart 1993 günü büyük kurultayını yapmak durumunda olan CHP, örgütleriyle birlikte bir bütün içerisinde hızlı bir çalışma temposuyla, hem üye yazımını, hem de sandık esasına göre kongre üyelerinin seçimlerini tamamlamıştır. Tüzükte saptanan demokratik, katılımcı ve kişinin bizzat gelerek, aidatını da ödeyerek oluşan yüzünü aşkın yeni üyesiyle, CHP örgütleri kendilerini kongrelere hazırlamışlardır.

21 Şubat 1993 günü sonunda CHP'si zor kış koşullarının aşılamadığı altı ilin dışında (Bitlis, Bingöl, Çankırı, Malatya, Mardin, Bayburt) 70 ilde, geniş katılımlarla ve büyük coşku ile il kongrelerini yapmış, 9 Mart 1993 günü kurultaya katılacak kurultay temsilcilerini seçerek örgütümüz, yöneticileri seçimlerle belirlenen ve bütün ülkeyi kapsayan bir büyük parti haline dönüşmüştür.

Bugün, kongrelerden seçimle gelen, kurultay temsilcileri olarak, CHP'nin bu kurultayını, tarihine ve büyüklüğüne uygun olarak yapıyoruz. Kısa sürede ulaştığımız bu başarı, CHP örgütünün başarısıdır.

CHP örgütünün tüm yöneticilerine, huzurunuzda bu üs-

tün çaba ve uğraşlarında, başarılarından ötürü teşekkür etmeyi yerine getirilmesi gereken bir borç sayıyoruz. Biliyoruz ki, örgütümüz her türlü övgünün üstünde bir çaba göstermiştir; özveriyle çalışmıştır, başarı kazanmıştır.

Genel Başkan, Genel Başkan Yardımcıları, Genel Sekreter, Genel Sekreter Yardımcıları, Genel Yönetim Kurulu üyeleri olabildiğince, ulaşabildikleri kurultay takvimi gereği iki haftanın belli günlerinde yapılması zorunlu olan il kongrelerine bir program çerçevesinde katılmışlar, sosyal demokratların bütünleşmesi ile ilgili konular ve çeşitli siyasal sorunlar üzerinde konuşmalar yapmışlar, açıklamalarda bulunmuşlardır.

CHP Genel Merkezi bir yandan partinin örgütlenme çalışmalarını sürdürürken, diğer yandan Türkiye'nin temel sorunları hakkında uzmanların görüşlerine de başvurarak titiz çalışmalar yapmıştır. Bunlardan ilki ülkemizin en önemli problemi olan terör ve Güneydoğu sorunlarına ilişkindir: **"Olağanüstü Hal ve Teröre Karşı Önlemler"** (EK I) başlıklı bir politika belgesi kamuoyunun dikkatine sunulmuştur. İkinci önemli çalışma idarenin yeniden yapılandırılmasıyla ilgilidir. Devletin ve tüm Türkiye'nin yeniden yapılandırılmasını öngören bu çalışmanın genel çerçevesi oluşturulmuştur. Geniş kapsamlı ve çok titiz bir çalışmanın ürünü olan bu çalışma ile ilgili araştırmalar sürdürülmektedir. Ülkemizin en temel sorunu olan eğitim sistemimizde ilk günlerden itibaren oluşturulan bir komisyon tarafından titizlikle ele alınmaktadır. Bu komisyon hem genel bir eğitim modeli oluşturmak hem de sorunlara iyi düşünülmüş, detaylandırılmış yanıtlar bulmak yönündeki çalışmalarını sürdürmektedir.

Bu çalışmalar Kurultay sonrasında daha da hız kazanacaktır. Çalışmaların eşgüdümü, kurulma çalışmaları devam eden CHP Araştırma Merkezi tarafından sağlanacaktır.

KADIN VE GENÇLİK ÖRGÜTLENMESİ

CHP örgütlenmesinde, geçmişten getirdiği ilkeler ve siyasal ve toplumsal misyonu gereği açıldığı andan itibaren, gençlere ve kadınlara dayanan bir görünüm sergilemiştir. CHP ülkemizde kadın devriminin gerçekleştircisi, kadınların toplumsal-siyasal yaşama girmesine olanak sağlayacak yasal düzenlemelerin öncüsüdür. Bununla da kalmayıp, pratikte kadınlar için dünyanın kimi gelişmiş ülkelerinden de önce bazı girişimleri başlatmış partidir. Kadınların meclise girmesinin sağlanması ve bundan da önemlisi kadınlar için bir politika işlevi gören ve onların parti işleyişine doğrudan katılmalarına olanak sağlayan kadın kolları uygulamasıyla, misyonunun önemli bir kısmının kadınlardan ayrı düşünülmesine olanak vermemektedir. Ülkemizde kadın hakları adına yapılan tüm köklü değişiklikler CHP'nin eseridir.

Geçmişte gençlerin ve kadınların etkin olarak örgütlendikleri ve siyasete ciddi katkılarda bulundukları parti CHP olmuştur. Bugün de toplumumuzda genç ve kadın potansiyelinin platformsuz oluşu boşluğunu doldurarak, toplumun bu iki ana dinamiğini siyasal ve toplumsal süreçlere katmak CHP'nin varlığının bir gereğidir. CHP bunu herşeyden önce Türkiye'ye sunulacak bir demokrasi hizmeti olarak görmektedir.

CHP bugün de kadın hakları adına yeni atılımların öncülüğünü yapmak kararlılığındadır. Genel Başkanımız Deniz Baykal sık sık CHP'yi kadınların ağırlıklı olarak siyasete damgalarını vuracakları bir parti olarak nitelendirmektedir. CHP'nin bu öncülüğü mutlaka ülke çapında bir yayılmayı, kadın etkinliğini beraberinde getirecektir.

Kadınlar bir yandan CHP bünyesinde kendiliklerinden bir araya gelerek örgütlenirken ve yönetimlerde görev alırlarken, bir yandan da CHP Genel Merkezi kadınların sorunları ve örgütlenme modelleri açısından tercih ve önerilerini tartışacağı bölge toplantıları düzenledi. Bu bölge toplantıları 8 Mart'ta Ankara'da yapılacak kadın kurultayına hazırlık olarak gerçekleştirildi.

İlk bölge toplantısı 17 Ocak 'ta İzmir'de gerçekleştirildi. Genel Başkanımız Deniz Baykal'ın da katıldığı bu toplantı bir açılış toplantısı olma özelliğini hakedecek denli görkemliydi. Orada kadınlar siyasete ağırlıklı olarak damgalarını vuracaklarının bir ispatını sundular, gerçekleştirdiler.

İkinci toplantı, 24 Ocak'ta Gaziantep'te, 3. toplantı 31 Ocak'ta Kayseri'de, 4. toplantı Trabzon'da 7 Şubat'ta ve son toplantı da yine Genel Başkanımızın da katılımıyla İstanbul'da gerçekleştirildi. Bu toplantılar, programın yurt düzeyinde yaygınlaştırılması ve etkinliklere daha fazla CHP'li kadının katılması açısından önem taşımaktadır. Bu toplantılarda, CHP'nin kadın hakları ve kadın politikası konusundaki birikimi, kadın sorunlarının tartışılması ve kadının siyasal, toplumsal ve ekonomik hayata katılmasının önündeki engellerin giderilmesinde model önerileri ile CHP'nin bundan sonra üstlenmesi gereken misyon tartışılmıştır.

8 Mart'ta Ankara'da yapılacak kurultayda kadınlar bu bölge toplantılarında geliştirdikleri önerileri, hazırladıkları bildirileri tartışılar ve Dünya Kadın günü olan bu günü CHP'nin kadın örgütlenmesinin ana doğrultularını belirleyerek geçirdiler. Bu kurultaydan çıkan sonuçlar 9 Mart kurultayında değerlendirilecek ve tüzük ve program çalışmalarının netleşmesinde önemli rol oynayacaktır.

CHP, tıpkı kadın kolları gibi 12 Eylül'le birlikte kapatılan Gençlik Kolları olmayınca, gençlik örgütlenmesi konusuna da açıldığı günlerde eğilmiştir. Bugün CHP'nin başka örgüt-

CHP Kadın Gençlik komisyonu 4 bin imza topladı

CHP Bakırköy İlçesi Kadın ve Gençlik komisyonları üyeleri gazetemizi ziyaret ederek Uğur Mumcu'nun öldürülüşüyle ilgili olarak topladıkları dört bin aşan imzayı teslim ettiler. CHP Bakırköy İlçesi Kadın ve Gençlik komisyonları suikastı kınayan metni 30 Ocak

günü Özgürlük meydanında imzaya açmışlardı. 6 saatte dört bin aşan imzanın atıldığı metinde Mumcu'nun ancak fiziki varlığının ortadan kaldırıldığı belirtilerek "Uğur Mumcu'nun anısını ve kavgasını yaşatacağımıza ant içiyoruz" deniliyor.

lenme modelleri aramasının tek nedeni sadece kadın ve gençlik kollarının kapatılmış olması değildir. Gençlik ve Kadın Kolları kapatılmamış bile olsaydı CHP, Türkiye'nin bugünkü birikiminin yeni bir anlayışla örgütlenmeyi zorunlu kıldığına inanmaktadır.

Bu nedenlerle gençler için partiyle organik ve hiyerarşik bağı olmayan bir örgütlenmeye gidilmesi kararlaştırılmıştır. Bu model konuştuğumuz gençler tarafından çok olumlu karşılanmıştır. Vakfın adı DEMOKRASİ VE GENÇLİK VAKFI olacaktır. Vakfın amacı;

a) Gençliğin demokratik donanımını sağlamak ve güçlendirmek,

b) Temel hak ve hürriyetlerin tüm toplum katmanlarına yayılmasını, kişiliğin temel hak ve hürriyetler içinde gelişmesini sağlamak,

c) Demokrasinin, bütün insanlığın ortak toplumsal değeri olduğu fikrinin geliştirilip kurumlaşmasını sağlamak, bu maksatla yurt içinde ve dışında tanıtılıp benimsetilmesi yönünde etkin çalışmalar yapmak, vakfın amaçlarıdır.

Kadın Kurultayından bir gün önce, 7 Mart 1993'de gerçekleştirilecek Gençlik Kurultayına bütün illerden temsilciler katıldılar. Bu kurultayda gençler daha detaylı bir biçimde, yetkili ağızlardan da CHP'nin gençlik politikasını dinlediler. Gençlerin kurultayda dile getirdiği öneriler, CHP'nin bundan sonraki projelerinde bize rehber olacaktır.

TÜZÜK VE PROGRAM ÇALIŞMALARI

Tüzük ve program hazırlıkları da örgütlenme çalışmaları-na koşut olarak başlatılmıştır. Bu bağlamda;

- 1) Tüzük Komisyonu,
- 2) Program Komisyonu,

kurulmuştur.

- 1) Tüzük Komisyonumuz;

Genel Başkan Yardımcısı Ali Topuz'un Başkanlığında, Genel Yönetim Kurulu üyeleri, Erbaşar Özsoy, Veli Aksoy, Aysel Baykal, Hasan Basri Eler, Önder Kırılı, Murat Kumbasar, Kenan Süzer ve Reşat Yalın'dan oluşmuştur. Bu komisyon, önce tüzüğün temel kural ve ilkelerini saptamış, bu ilkeler ve kurallar Genel Yönetim Kurulu'nun onayından geçmiş, daha sonra da il örgütlerimize gönderilmiştir.

Örgütlerimiz yoğun kongre çalışmaları içinde, olanaklar ölçüsünde görüş ve değerlendirmelerini bildirmeye çalışmıştır.

Tüzük komisyonumuz bu değerlendirmelerin ve yeni önerilerin ışığında tüzük taslağına son şeklini vermiştir.

Şu anda CHP'nin yeni tüzüğü, CHP'nin yeni örgütlenme modelini de içerir bir biçimde Kurultayın tüzük komisyonu-na sunulmuş bulunmaktadır.

Tüzük taslağı önce bu kurultay komisyonunda daha sonra da yüksek huzurlarınızda tartışılacak, son şeklini alarak onayınızdan geçecektir.

- 2) Program Komisyonumuz;

Genel Başkan Yardımcısı İsmail Cem'in Başkanlığında, Genel Başkan Yardımcısı Hayrettin Uysal'ın da katıldığı, Ge-

nel Yönetim Kurulu üyeleri, Algan Hacaloğlu, Faik Altun, Hayri Öner, Ali Nejat Ölçen, Sedat Tüze, Burhan Garip Şavlı, Besim Üstünel, Şahap İnce, Atilla Hun ve Kemal Anadol'dan oluşmuştur.

CHP'de en son program değişikliği 1976 tarihinde olmuştur. 1976 Programı CHP'nin temel ilkeleri dışında hemen bütün alanlarda önemli yenilikler getiren tutarlı bir çalışmadır.

1976 Programı, CHP'ni, "Demokratik Sol" bir parti olarak ilan etmiş ve böylece, "Sosyal demokrasi", "demokratik hukuk" kavramlarını siyaset söylemine, bir belgeye bağlı olarak ilk kez taşımıştır.

Bu program, Türkiye'de askeri darbe ile siyasi partiler kapatıldıktan sonra, yeniden çok partili hayata geçişte, CHP'nin solda bıraktığı boşluğu doldurmak iddiasıyla kurulan bazı partilerin (hem SHP'nin hem de DSP'nin) kaynağı olmuştur. Bu partilerin CHP'nin 1976 programından aynen aldıkları ilkeler ve görüşler vardır. Esinlendikleri doğrultular vardır.

CHP'nin şu anda yürürlükte olan programı, bu programdır.

CHP'nin program komisyonu, 1976 programını baştan sona kadar gözden geçirmiştir.

Görölmüştür ki, amaçladığımız Türkiye ve kurmak istediğimiz "refah toplumu" için bu programı birçok alanda yeni baştan ele almak zorunluluğu vardır.

CHP'nin 1976 programının ilk bölümünde, CHP'yi tarif eden, temel metinde, partinin ve programın özü şu şekilde belirtilmiştir:

"CHP, Özgürlük, Eşitlik, Dayanışma, Emeğin Üstünlüğü, Gelişmenin Bütünlüğü, Halkın Kendini Yönetmesi" kurallarına dayanır.

Cumhuriyet Halk Partisi, "Cumhuriyetçilik, Milliyetçilik,

Halkçılık, Devletçilik, Laiklik, Devrimcilik" ilkelerine bağlı kalır.

Partimizin temel yaklaşımı budur. 1976 programı bir yandan, CHP'nin tarihsel geleneğini içeren "Altı Ok"u bazı yeni yorumlarla geliştirmekte, bir yandan da sosyal demokrasinin evrensel ilkelerini aynı paragrafın başında "kural" tanımını ile getirmektedir.

Bu durumda CHP kendi programında koruyacağı ve geliştireceği çağdaş, dipdiri temel bazı kuralların, ilkelerin sahibidir.

Diğer taraftan CHP, 21'inci yüzyıla giderken, yeni dünya düzenini, çok büyük bir Türkiye'yi kavramanın, toplumu mutlu edecek, tam refaha ulaştıracak yeni bir siyaset anlayışının programını yapmalıdır.

Program komisyonu bu düşünce ile, 76 programından neler kalacak, neler değişecek saptamasının yapılmasını öngörmüştür.

Büyük kurultayımızın program komisyonuna ve "büyük kurultaya", bugün salt temel görüşler sunulmalı, bir anadavalar paketi öngörülmeli ve fakat program bütünüyle aynı bir kurultayda, bütün örgütlerimizde, meslek ve kitle kuruluşlarında, üniversitelerde, halkta, hatta köylerde, muhtarlıklarda, sendikalarda, gençlik kesimlerinde, kadın örgütlerimizde tartışılarak oluşturulmalıdır.

Program komisyonumuz, illerde oluşturduğu komisyonların çalışmalarını da dikkate alarak ve bu iller komisyonlarına bazı çerçeveler de sunarak, konuyu genel yönetim kurulluna getirmiştir.

Bu saptamayı esas alarak, Genel Yönetim Kurulumuz, program komisyonundan gelen öneriye de uygun olarak CHP'nin temel yaklaşımları ve temel politikaları çerçevesinde program sorununu aynı bir kurultayla ele alma görüş ve kararına varmıştır.

DIŞ VE İÇ TEMASLAR VE GEZİLER

Bosna-Hersek Ziyareti

Biliyorsunuz, Bosna-Hersek'te büyük bir vahşet sürüyor. Avrupa'nın ortasında Boşnaklar, Sırlar tarafından katlediliyor.. Dünyanın gözleri önünde en kanlı, en utanç verici cinayetler işleniyor, kadınlara, çocuklara tecavüz ediliyor ama dünya susuyor.

Genel Başkanımız Deniz Baykal'ın Başkanlığında Genel Başkan Yardımcısı Hasan Fehmi Güneş, Genel Sekreter Ertuğrul Günay, Grup Başkan Vekili Ali Dinçer, Genel Sekreter Yardımcısı Mehmet Seviçen'den oluşan CHP heyeti, 30.12.1992-7.01.1993 tarihleri arasında, Bosna-Hersek'in hemen hemen her bölgesini kapsayan bir gezi yaptı.

Bu vahşeti yerinde görmek, dünyaya duyurmak, kapanmış gözleri, sağır kulakları açmak, gerçeği bütün çıplaklığı ile gözler önüne sermek amacı ile CHP heyeti dokuz gün Bosna-Hersek'i dolaştı. Siperlere, Cepheye ulaştı; yanmış yıkılmış, saldırıya uğramış yerleri gördü, mazlum, yaralı insanları ziyaret etti. Hayasızca saldırıya uğramış genç kızlarla görüştüler, bu şerefli, yurtsever kızların, başlarına Türkiye'den götürdükleri iffetin, temizliğin ve özgürlüğün simgesi ak yazmalar sardılar.

Türkiye'de devlet televizyonu sustu, bu geziyi yansıtmadı.

CHP heyeti BM'lere, bütün dünyaya, Bosna-Hersek'teki bu korkunç durumu duyurdu. Özel televizyonların verdiği bu geziyi, TRT ancak Deniz Baykal ve arkadaşları Türkiye'ye dönünce sınırlı bir biçimde yansıtmakla yetindi.

Her dönemde siyasi iktidarların propagandasının bir

Baykal: Bosna'da yaşanan cinayettir

Sırp'lar'a karşı savaşan Müslümanlar'a destek olmak amacıyla Bosna-Hersek'e giden CHP Genel Başkanı Deniz Baykal, dün bir basın toplantısı düzenleyerek Bosna-Hersek'te yaşanan dramı anlattı.

İstanbul Gaziosmanpaşa'daki Muge sinemasında yapılan basın toplantısına Deniz Baykal'ın beraberinde dinleyici olarak toplanan çoğunluğunu göçmenlerin oluşturduğu vatandaşlar "Kahraman Baykal, Halkın Baykal" gibi sloganlar attı.

Baykal, 8 gün içinde Müslümanlar'ın Sırp'lar'a karşı yaşadığı en uç mevizlere kadar gittiklerini belirtti.

Bosna'da ordu sivil halka karşı savaşıyor

Bosna-Hersek gerçeğinin televizyon ekranlarına ve gazetelere yansımadığını da vurgulayan Deniz Baykal, Bosna'da savaş olduğunun sanıldığını ancak buna savaş denilemeyeceğini belirtti.

Baykal, "Bosna'da savaş olduğu sanılıyor. Orada savaş yok. Bir ordu karşısında kendi yurdunun kurtuluşunu savunan halk var. Savaşın belirli kuralları vardır. Savaş iki dönenli ordu arasında yapılır. Oradaki durum böyle değil. Bir tarafta dağılmış Yugoslavya'nın Sırp ordusu var. Bir tarafta zayıf, silahsız, yaşam mücadelesi veren, ihtiyaç, erkek, kadın, çocuktan oluşan halk var. Bosna'da bir ordu sivil halka karşı savaşıyor. Kültüre, tarihe, karşı savaşıyor. Sırp ordusu camilere, kulelere karşı savaşıyor. Bugüne kadar Müslümanlar'ın ibadet yeri olan 800 cami tahrip edilmiş. Buna etnik temizleme diyorlar. Sadece etnik temizlemeyle de kalmayıp tarihi yeniden yazmak istiyorlar" diye konuştu.

Baykal, savaşın kadınlara ve çocuklara karşı yapıldığını da vurgulayarak, kadınlara ve kız çocuklarına Sırp çaniler tarafından acımasızca tecavüz edildiğini belirtti. Baykal "Sis-

tematik bir şekilde ırza tecavüz var. Bir anlıkda tarlılara intikam alma duygusu var. Olayın bu yönü hiçbir şekilde kabul edilemez. Bu savaş ne kadar cinayettir" dedi.

"BM görevini yapmıyor"

Bosna-Hersek'te insanı yardımların insanlara ulaştırılması için güvenliği sağlamakla görevlendirilen Birleşmiş Milletler askerlerinin görevlerini yapmadığını da öne sürerek, Birleşmiş Milletler güçlerinin daha çok yardıma muhtaç Bosna-Hersek'lilere değil, Sırp'lar'a yardım yaptığını kaydetti.

Baykal'ın konuşmasından sonra Bosna-Hersek'te yaşananların dinledikler ve bu ülkenin ilderde bağımsızlığını ilan etmesiyle milli marşı olacak şarkı dinlendi. Baykal, Bosnalı mücahitlerin bu marşı dinleyerek her şeye göğüs gerdiklerini belirtir, askerler gibi salondakilerinde sağ ellerini kalpelerinin üzerine koymasını istedi.

Bosna-Hersek Dışişleri Bakanı Haris Slacig ile bu ülke Direnş Kuvvetler Komutanı Zafer Hahloviç, resmi bir ziyaret için İstanbul'a geldi. Slacig, Atatürk Havalimanı'nda yaptığı açıklamada, Saraybosna'da halkın tam dayanışması Sırp ordularına karşı büyük bir mücadele verdiğini belirtti.

Murat AYDIN

Baykal, yeni yıla hastaneleri ziyaret ederek girdi. Koşulları tek tek dolaşarak hastanelere gıda dağıttı. 2000 yataklı olan Tuzla Devlet Hastanesi'nde 800 yatağı vardı.

H A F T A N I N

P O R T R E S İ

DENİZ BAYKAL

(CHP Genel Başkanı)

1992nin son haftasında sadece Türkiye'nin değil, dünya kamuoyunun da gözlerini çevirdiği ve dikkatle izlediği liderlerden biri CHP Genel Başkanı **Deniz Baykal**'dı.

Başbakan Demirel, yılbaşını İstanbul'da ki evinde geçirirken, Başbakan Yardımcısı **Erdal İnönü**, Abant'ta eşi **Sevinç İnönü**'nün bindiği kızağı çeken danışmanı **Fikret Ünlü**'yle şakalaşırken, ana muhalefet lideri **Mesut Yılmaz** Antalya'da bezik oynarken, bazı bakanlar Fransa'nın Nice kentinde şans oyunu denerken; CHP Genel Başkanı **Deniz Baykal**, geçtiği köprülerin bombalandığı, arabaların devrildiği, kurşun yağmuruna tutulduğu Bosna-Hersek cephelerinde Müslüman Boşnaklarla yeni yılı karşıladı.

Baykal, Bosna-Hersek'e yaptığı bu anlamlı ziyaret sırasında BM yetkililerinin can güvenliği uyarılarına rağmen yolundan dönmedi ve tehlikeleri göze alarak Saray-Bosna'ya girdi. Türkiye'den getirdiği namus ve iffet sembolü yaşmakları Boşnak kadınlarına bağlarken gözyaşlarını tutamadı.

Baykal'ın ziyareti Türk halkının Sırp mezalimine karşı Boşnaklarla dayanışma duygularını Bosna-Hersek'e taşıyan anlamlı bir köprü oldu.

özel aracı haline gelen; Genel Başkanları, bakanları ve diğer sözcüleri ile bugün de hükümetin oyuncağı ve sanki özel fotoğrafçısı durumundaki TRT'yi bu vesile ile burada halkımıza şikayet ediyoruz. Böylesi durumlardan şikayetçi olanların bugün yaptıklarından da öğreniyoruz ve görüyoruz ki -ne yazık- hiç değişmemişler. Kafalar aynı kafalardır. Şimdi bu kafalara kendilerini sosyal demokrat olarak adlandıran bazılarını da eklemişlerdir, üzücü olan da budur.

Bosna-Hersek konusunda görevini yapan CHP heyetinin, orada saptadığı durumu ve görüşleri Genel Başkan Deniz Baykal, Başbakan'a bütün çıplaklığı ile anlattı. Çok somut önerilerde bulundu. "Bosna'nın içinde bulunduğu büyük sıkıntıdan kurtulmasına yardımcı olabilecek Türkiye'nin yapabileceği çok somut, elle tutulur çok önemli girişim şanslarının bulunduğunu, "Balkanlar açısından da olağanüstü gelişmeleri bağrında taşıyan konuya Türkiye'nin olağanüstü bir ilgi ve dikkatle eğilmesi gerektiğini" söyledi.

Genel Başkanımız Deniz Baykal, Başbakana götürdüğü, Tuzla havaalanının kulanıma açılması, torna gereksinimlerinin karşılanmasına yönelik çalışmalar yapılması, gönderilen yardımların koordineli bir şekilde dağıtılması ve yardımların en uygun yollardan gönderilmesi gibi öneriler yanında, Bosna-Herek'e bir torna makinası gönderilmesini de sağladı. Ayrıca CHP örgütü Bosna-Hersek'e gönderilmek üzere sürekli yardım toplamaya devam etmektedir.

CHP olarak bu konuyu dikkatle izliyoruz. Bosna sorununu Türkiye'nin çok önemli bir temel davası olarak gördüğümüzü bir kez daha ifade ediyoruz.

Karadeniz Gezisi

Bosna-Hersek dönüşü Genel Başkanımız Deniz Baykal ve Genel Merkez Yöneticilerimiz bir Karadeniz gezisi gerçekleştirdiler. Ordu, Giresun ve Trabzon il örgütlerinin açılışlarının da yapıldığı bu gezide Karadenizlilerin CHP'ye yo-

Baykal'a Ordu'da yağlı boya portresini hediye ettiler.

Deniz Baykal Karadeniz'de neşesini buldu

**CEMİL ÇİĞERİM
ERDOĞAN ERİŞEN**

ORDU/GİRESUN/TRABZON-

CHP Genel Başkanı Deniz Baykal, Karadeniz gezisinde CHP açısından çok olumlu izlenimler aldıklarını söyleyerek, "Bu da CHP'ye dönük büyük bir ilginin varlığını ortaya koymuştur. Bu birikimin gerek CHP'nin tarihsel önceminden, gerek Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu koşullardan kaynaklanan ilgi olduğunu görüyorum" dedi.

CHP Genel Başkanı Deniz Baykal, dün sabah Ordu'da düzenlediği basın toplantısından sonra Giresun ve Trabzon'da CHP il ve ilçe binalarının açılışları nedeniyle halka hitap etti. Baykal, solda birleşmenin 'baba ocağı, ana kucağı' tanımını yaptığı CHP'de olabileceğini söyledi. Baykal, "Bir kaç ay önce yapılan yerel seçimlerde, iktidar ortağı siyasi partiler halkın desteğini kaybettiklerini gördüler. Bu ara seçimde de daha büyük bir başarısızlıkla karşılaşmamak için seçimi ertelemek istiyorlar. Bu, seçimden kaçmaktan başka bir şey değildir. Bu yerel yönetim anlayışına karşı da bir saygısızlıktır" diye konuştu.

Karadeniz, Baykal'ı bağrına bastı...

CHP Genel Başkanı Deniz Baykal, Karadeniz gezisinde SHP ve DSP'lilere kendi partileri çatısı altında birleşme çağrısında bulunarak, sık sık "Bizim için dua edin, sersemizi arıvıdayın, yüstünüzü kara çıkarmıyacağız" dedi. Dün Ordu, Giresun ve Trabzon'da partisinin il örgütlerini açan Baykal, kadınlardan büyük ilgi gördü. Yaşlı bir kadın da Baykal'ı kucaklayarak, yanaklarından öptü. Karadenizlilerden, 19 Mayıs'ta Atatürk'e neail sahip çıktılarsa, şimdi de kendilerine öyle sahip çıkmalarını isteyen Baykal, herkesin dünyanın dört bir yanında zulme uğrayan müslümanların haklarını savunacak güçlü bir iktidara sahip olma özlemini taşıdığını söyledi. Baykal, "Halkın inanç ve isteklerine duyarsız kalamıyız. Sosyal demokratların belli kavramlara karşı tabiiymiş gibi davranmalarını benimsemiyoruz" dedi. (Fahir ARKCAN / ORDU)

ğün ilgisi hepimizi sevindirdi. Heyet gezi boyunca Karadenizlilerin problemlerini de dinledi ve çernobilin yarattığı sonuçlarla ilgili bilgiler aldı.

Güneydoğu Gezisi

CHP Genel Sekreteri Ertuğrul Günay'ın Başkanlığında, CHP Grup Başkan Vekili Uluç Gürkan, Genel Sekreter Yrd. Mehmet Seviçen, Genel Yönetim Kurulu Sözcüsü Mehmet Nebil Oktay, Genel Yönetim Kurulu üyeleri Algan Hacaloğlu, Atilla Hun ve Coşkun Gökalp'ten kurulu bir heyet Güneydoğuya gitti. 1992 Temmuz'undan bu yana hiç bir milletvekilinin, parti heyetinin uğramadığı Şırnak, Batman, Diyarbakır, Midyat, İdil, Cizre, Silvan gibi il ve ilçeleri içine alan bu gezi kamoyunda büyük yankı yaptı. Heyet faili meçhul cinayetlerin kol gezdiği, demokrasinin ve devletin otoritesinin olmadığı, korkunun hüküm sürdüğü bir yurt parçasını üzümlere ve dehşetle gözlemledi. Durumu bütün çıplaklığı ile ilgililere ve kamuoyuna duyurdu.

Gezide, her yörenin CHP birimleri dışında Beledye ve merkezî idare yöneticileri ile meslek kuruluşları ve kitle örgütlerinin temsilcileri de ziyaret edilerek, kendilerinden bilgi alındı.

Toplumsal Örgütlerle İlişkiler

Bu kısa dönemde, Genel Başkanımız çağrılı olarak, bazı üniversitelerin ve çeşitli kuruluşların düzenlediği toplantılara, genel kurullarına katıldı. Konuşmalar yaptı. Çeşitli konularda konferanslar verdi. Gençlerin, öğretim üyelerinin, bilim adamlarının çeşitli meslek kuruluşları ve sendika üyelerinin, aydınların, işçilerin ilgiyle izlediği bu toplantılar önemli yankılar yaptı.

Genel Başkanın katıldığı toplantılar şunlardır:

- Türk-Henkel toplantısı (İST.),
- Gazi Üniversitesinde (Konferans),

- Ortadoğu Teknik Üniversitesinde (Konferans),
- Ziraat Mühendisleri Odası (Tarım Sempozyumu),
- TÛSIAD Araştırma Enstitüsünde konferans

Konu: Bosna-Hersek,

- Erciyes Üniversitesi (Konferans),
- Erciyes Toplantıları (Konferans),
- TÛĞİAD Toplantısı (İST.).

Konu: Siyasi hayatımızda genç politikacıların önemi

- Kosiad toplantısı (Kocaeli sanayici ve işadamları derneği),

Konu: İkibinli yıllara doğru Türkiye ve dünyadaki gelişmelere bakış

- Anadolu grubu toplantısı (İST.)

Konu: Bosna-Hersek

- Türk mühendisler birliğinde toplantı (İST.)

Konu: Bosna-Hersek

- Birinci petrol şurası (konuşma)
- TÜRK-İŞ genel kurulu (konuşma)
- TİSK Genel kurulu (Konuşma)
- HAK-İŞ Genel kurulu (konuşma)
- TÜRK-METAL-İŞ sendikası genel kurulu (konuşma)

Yine bu dönemde başta Genel Başkan olmak üzere, Genel Sekreter, Genel Başkan Yardımcıları, Genel Sekreter Yardımcıları, Genel Yönetim Kurulu üyeleri, bazı illerin açılış toplantılarında bulundular, konuşmalar yaptılar.

Genel Merkez Yöneticileri aynı zamanda, CHP adına çe-

★CHP Genel Başkanı Baykal TISK'ı ziyaret etti "Bu ortamda yatırım olmaz"

HABER MERKEZİ

ANKARA — CHP Genel Başkanı Deniz Baykal, yüksek enflasyon ve aşırı faiz politikasının yatırımları zorlaştırdığını bildirdi.

Türkiye işveren sendikaları Konfederasyonu (TISK)'nu ziyaret eden Deniz Baykal, Türkiye'nin hakettiği refaha ulaşması için sahip olduğu ekonomik potansiyele tam olarak değerlendirmedini, potansiyele değerlendirebilmesi için müteşebbislerin yatırım yapması gerektiğini ancak yüksek enflasyon ve faizlerin ciddi yatırımları güçleştirdiğini söyledi. Faiz maliyetinin yüzde 100'ü aşısını, bunun yüzde 60'lık enflasyon ortamında yüzde 40'ın üzerinde reel faiz anlamına geldiğini anlatan Deniz Baykal, müteşebbislerin ekonomi politikasında istikrar istediklerini bildirdi. Baykal, belli çevrelerin siyasi yakınlık sebebiyle ekonomik avantaj sağladığını, vergilendirmede de büyük adaletsizlikler yaşandığını ve sağlıklı bir ekonomi-maliye politikası izlenmesi gerektiğini ifade ettiği konuşmasında, Türkiye'nin uluslararası planda rekabet edilecek duruma gelmesi gerektiğini, bunun

desteğin sürmesi gerektiğini söyledi.

CHP Genel Başkanı Deniz Baykal, 12 Eylül'e çalışma hayatında nispeten barış sağlanmasına karşılık ekonomik kalkınma olmadığını da belirterek, çalışanların milli gelirden aldığı payın yükseltilmesi gerektiğini sözlerine ekledi.

TISK Yönetim Kurulu Başkanı Refik Baydur da, CHP programı üzerine bina ettiği konuşmasında, bu parti ile kendi fikirleri arasında fazla fark olmadığını söyledi. Baydur, ülkede "sorumlu muhalefet" bulunmasından memnun olduklarını belirterek, "Ütopik slogançılık yerine, yarını düşünen muhalefet partilerinin olması, bize güven veriyor" dedi. TISK Başkanı Baydur Anayasa konusunun artık isticara kavuşturulması, özel üniversiteler yanında teknik eğitimin de özel sektör için geliştirilmesini, parasal teşvik yerine işleme bazında fen ve sgorta primi yükleri azaltılmak suretiyle teşvik uygulamalarını, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın "Temsil tabanının geliştirilmesini" nufus artışının frenlenmesini istediğini konuşmasında, 158 sayılı İLO sözleşmesine yönelik ten-

■ Türkiye'nin ekonomik potansiyeleli değerlendirilemek için müteşebbislerin yatırım yapması gerektiğini ancak yüksek enflasyon ve faizlerin ciddi yatırımları güçleştirdiğini kaydeden Deniz Baykal, uluslararası rekabet için belli sektörlerde verilen desteğin sürmesi gerektiğini söyledi.

CHP Genel Başkanı Deniz Baykal, TISK (Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu) Genel Başkanlığına ziyarette bulunuyor. Fotoğraf: Mustafa Arslan

şitli kitle örgütlerinin, sendikaların, derneklerin, federasyonların, meslek kuruluşların, yapılan genel kurul toplantılarına katıldılar.

Parlamento Çalışmaları

Sayın üyeler,

Biliyorsunuz, CHP kısa sürede TBMM'de bir grup oluşturdu. İnancı, CHP ilkelerine bağlı milletvekili arkadaşlarımız, bugün TBMM, CHP grubu olarak meclisten ses getiriyor, halkımızın, ülkemizin sorunlarını ciddiyetle izliyor, halkımız ve partimiz için, etkin çalışmalar yapıyor, uğraş veriyor.

CHP milletvekillerinin meclis faaliyetleri:

"TBMM verdikleri Kanun Teklifleri",

- Denizli Milletvekili Adnan Keskin'in Sulama Alanlarında Arazi Düzenlemesine Dair Kanun Teklifi.

- Kars Milletvekili Zeki Naci Tarhan'ın Türk Ceza Kanunu'nun bir Maddesinin Değiştirilmesine ilişkin Kanun Teklifi.

- Kars Milletvekili Zeki Naci Tarhan'ın, İcra ve İflas Kanununa bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi.

- Edirne Milletvekili Hasan Basri Eler'in 211 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İçişizmet Kanununun 34. Maddesinde Değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi.

- Denizli Milletvekili Adnan Keskin ve iki arkadaşının, Devlet Memurları Kanununa Ek Geçici Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi.

- İzmir Milletvekili Veli Aksoy'un 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Yasası Ek 5. Maddesine Bir Bend Eklenmesine Dair Kanun Teklifi.

- Antalya Milletvekili Deniz Baykal ve Yirmi arkadaşının,

2972 Sayılı Mahalli İdareler ile Mahalli Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi.

- İzmir Milletvekili Veli Aksoy'un, 2829 Sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkındaki Kanuna Üç Ek Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi.

- İzmir Milletvekili Veli Aksoy'un, 5434 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 32. Maddesine Bir Fıkra Eklenmesine Dair Yasa Teklifi.

- Edirne Milletvekili Hasan Basrı Eler ve 19 Arkadaşının 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa Ek Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi.

- İzmir Milletvekili Veli Aksoy'un, Devlet Memurları Kanununun 418 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 10. Maddesiyle 433 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Değişik 4 Sayılı Makam Tazminatı Cetveline Bir Bend Eklenmesine Dair Kanun Teklifi.

- İzmir Milletvekili Veli Aksoy'un, Türk Ceza Kanununun 453. Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Teklifi.

- Kars Milletvekili Zeki Naci Tarhan ve 7 Arkadaşının, 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 36. Maddesinin A/ 11 Fıkrasının Değiştirilmesi ve Anılan Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi.

Diğer taraftan TBMM, CHP Grubu denetim faaliyetlerinde sorumlulukla, ciddiyetle yerine getirmektedir. Çeşitli sorun ve konularda örneğin;

- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Adına Grup Başkanvekili ve Ankara Milletvekili H.Uluç Gürkan'ın, Müttefik ülkelerin Kuzey Irak'a yaptığı Müdahalede İncirlik Üssünün Kullanılmasına Göz Yumarak Anayasaya Aykırı Hareket Ettikleri İd-

diasıyla, Başbakan Süleyman Demirel ve Bakanlar Kurulu üyeleri hakkında Anayasanın 99., İç Tüzüğü'nün 107. Maddeleri Uyarınca Bir Gensoru Açılmasına İlişkin Önerge verilmiştir.

Diğer taraftan aşağıdaki meclis araştırmaları ile, çeşitli konuları TBMM'ne getirmiştir.

1- Ankara Milletvekili H.Uluç Gürkan ve 12 Arkadaşının, TRT Yönetiminin 2954 Sayılı kanun hükümlerine aykırı hareket ettiği ve yanlış uygulamalar sonucu haksız ödemeler yaptığı iddialarını açıklığa kavuşturmak amacı ile Anayasanın 98., İçtüzüğü'nün 102 ve 103. maddeleri uyarınca bir meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi.

2- Antalya Milletvekili Falk Altun ve yirmibir arkadaşının, maden ocaklarında ve enerji üretim alanlarında meydana gelen can kaybını önlemek ve ocakların verimli ve güvenli çalışmalarını sağlamak amacıyla Anayasanın 98., İçtüzüğü'nün 102. ve 103. maddeleri uyarınca bir meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi.

3- Denizli Milletvekili Adnan Keskin ve oniki arkadaşının, milletvekili lojmanlarında işlenen cinayetin aydınlatılmasını sağlamak, suçlularını ortaya çıkarmak ve soruşturmada ihmali görünenleri tesbit etmek amacıyla Anayasanın 98., İçtüzüğü'nün 102 ve 103. maddeleri uyarınca meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi.

4- İstanbul Milletvekili Algan Hacaloğlu ve oniki arkadaşının, Çernobil faciasının Türkiye'deki etkilerini araştırmak ve halkı aydınlatmak amacıyla Anayasanın 98., İçtüzüğü'nün 102 ve 103. maddeleri uyarınca bir meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi.

5- Kırşehir Milletvekili Coşkun Gökalp ve on arkadaşının taşıtlar için oldukça zararlı olan solvent türü katkı maddelerinin petrol ürünlerine karıştırılarak haksız kazanç sağlandığı iddialarını araştırmak amacıyla Anayasanın 98., İçtüzüğü'nün

ğün 102 ve 103. maddeleri uyarınca bir meclis araştırma açılmasına ilişkin önergesi.

6- Antalya Milletvekili Deniz Baykal ve dokuz arkadaşının, Uğur Mumcu cinayetini ve geçmişteki buna benzer faili meçhul cinayetleri araştırmak amacıyla, Anayasanın 98., İçtüzüğü'nün 102 ve 103. maddeleri uyarınca bir meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi.

7- Ankara Milletvekili Uluç Gürkan ve oniki arkadaşının, TRT yönetiminin 2954 sayılı kanun hükümlerine aykırı hareket ettiği ve yanlış uygulamalar sonucu haksız ödemeler yaptığı iddialarını açıklığa kavuşturmak amacıyla Anayasanın 98., İçtüzüğü'nün 102 ve 103. maddeleri uyarınca bir meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi.

8- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili ve Ankara Milletvekili H.Uluç Gürkan'ın ülkemizin çeşitli yörelerinde işlenmiş faili meçhul siyasi cinayetler konusunda Anayasanın 98., İçtüzüğü'nün 102 ve 103. maddeleri uyarınca bir meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi.

Ayrıca milletvekillerimiz yazılı ve sözlü sorular vererek mecliste konuşmalar yaparak bir çok konuyu da dile getirmişlerdir.

Kendilerine teşekkür ediyoruz.

Sayın üyeler,

CHP Grubunun meclis etkinlikleri, dış ilişkiler bakımından da önemli ve sevindirici boyuttadır. CHP Grup Başkan Vekili Uluç Gürkan, AĞIK PARLM. ASAMBLESİ Türk Grubu Başkanıdır.

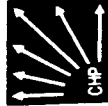
İçel Milletvekili İstemihan Talay Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi Asil Delegatesidir. Aynı görevde İstanbul Milletvekili İsmail Cem de bulunmaktadır.

CHP'den kompleksiz muhalefet

Türk siyaset yaşamının yeni ve iddialı partisi CHP, iktidarın "ak" dediğine her koşulda "kara" diyen bir muhalefet anlayışına içinde olmayacak.

Nitekim CHP, ANAP'ın Kafkasya'da yaşanan olaylarla ilgili olarak Meclis'te genel görüşme açılmasına yönelik önergesine destek olma kararını aldı. CHP'liler SHP milletvekillerinin InterS-TAR hakkında Meclis araştırması açılmasını öngören önergelerini de desteklediler.

Türk politik yaşamının yeni partisi CHP, alışıldığın dışında bir muhalefet anlayışı sergileycek. CHP iktidarın beryaz dediği her şeye tara demiyeceği gibi, salt muhalefetteki diğer partilerden farklı olmak için de özel bir gayret göstermeyecek.

CHP grubunun

Meclis'teki ilk günleri, bu konuda ortaya bazı somut göstergeler koydu.

Deniz Baykal, partili milletvekilleriyle yaptığı toplantıda, hükümeti eleştireceklerini, ancak bunun yanı sıra destek verneyi de sürdüreceklerini bildirdi.

Nitekim, CHP'liler, InterSTAR hakkında SHP Erzurum Milletvekili Mustafa Kul ve arkadaşlarınınca verilen

CHP Grubu SHP'den bir sıra aldı

CHP grubundan sonra, Meclis Genel Kurulu Salı, yeniden düzenlenen oturumda, Diyanetin yapıldığı düzenleme sonucu, SHP'nin üç sırasından birini aldı. 21 milletvekili bulunan CHP, 40 milletvekilidir. Yeni oluşturulan siyasi partiler Meclis Genel Kurulu'nda DYP, SHP, CHP, ANAP ve RP sıralanmış olarak oturacaklar. CHP Genel Başkanı Baykal ile Ankara Milletvekili Ali Dönçer, sıradama "Cumhuriyet Halk Partisi" yazılı levhaları asılmasını keyifle izlediler.

Meclis araştırması önergesinin kabulü doğrultusunda DYP, SHP, RP ve MCP milletvekilleriyle birlikte

oy kullandılar. Baykal, ayrıca, ANAP grubunun Kafkasya'daki son gelişmeler üzerine açılmasını istediği Meclis

arştırması önergesini destekleyeceklerini de bildirdi. Baykal, "ANAP'ın arkadaşlarımız, önemli bir konuya parmak

basınlar. Bu konuda kendilerini destekleyip konunun Meclis'te görüşülmesini sağlanabiliriz" dedi.

Dinamik parti

Bu arada, CHP grubu, Meclis'te çok dinamik bir görüntü veriyor. CHP grubunun Meclis'te resmen faaliyete geçtiği gün, CHP Kars Milletvekili Zeki Naci Tarhan, Kars'ta vakarık fiyatlarının geçen yıla göre 4 kat arttığını belirten bir konuşma yaptı.

Zeki Naci Tarhan, "Kars'tan göçlerin önlenmesi için yakacağı subvansiyon uygulanmalıdır" dedi.

Aynı gün, CHP İstanbul Milletvekili Mehmet Sevriç, de, İstanbul'da birçok işyerinde kaçak işçi çalıştırılması sorununa değindi. CHP grubunun Meclis'teki ilk gününde Ankara Milletvekili Ulaş Gürkan da, InterSTAR hakkındaki araştırma önergesine ilgili olarak partisinin görüşlerini açıkladı.

Nuri KAYIŞ

Baykal'dan İncirlik tepkisi

ANKARA (Cumhuriyet)
İrak'a yapılan müdahaleyi sert
bir dille eleştiren CHP Genel
Başkanı Deniz Baykal, hükü-
meti, halkı yanlış bilgilendir-
mek ve 2 yıl arayı birbirine ta-
mamem ters tavrı almakla suç-
ladı. CHP Meclis Grubu'nda
yapıldığı konuşmada Başbakan
Süleyman Demirel ile Başba-
kan Yıldırımca İnönü'yu eleştiren
Baykal, "2 yıl önce çok açık
uluslararası girişim karşısında
Saddam ve Irak ile davasına

► CHP Genel Başkanı Deniz Baykal, Irak'a yapılan müdahale ko-
nusunda hükümeti, halkı yanlış bilgilendirmek ve 2 yıl arayı birbi-
riyle tamamen ters tavrı almakla suçladı. Baykal, "2 yıl önce çok açık
uluslararası girişim karşısında Saddam ve Irak ile davasına içine
giren İnönü'nün bugünkü tavrını anlamak mümkün değil" dedi.

SHP'nin, bugün uluslararası
sekindeydi. Böyle bir meşru
müdafaanın sözcüsünü olma-
rıl'ın da Irak'a müdahale konu-
sunda 2 yıl öncesine göre farklı
tavrılar içerisinde bulunduğuşu-
nu, ancak kendisini bu duruş-
ta yakındırmadığını bildirdi.
Baykal, daha sonra şunları söy-

zaman içinde daima dış politika
kararlarını, tercihlerini, ulusal
masi gereken bir gelişme oldu.

güneşi" açısından ders çıkarıl-
ması gereken bir gelişme oldu.

uluslararası girişim karşısında
Saddam ve Irak ile davasına

uluslararası girişim karşısında
Saddam ve Irak ile davasına

uluslararası girişim karşısında
Saddam ve Irak ile davasına

uluslararası girişim karşısında
Saddam ve Irak ile davasına

uluslararası girişim karşısında
Saddam ve Irak ile davasına

uluslararası girişim karşısında
Saddam ve Irak ile davasına

uluslararası girişim karşısında
Saddam ve Irak ile davasına

uluslararası girişim karşısında
Saddam ve Irak ile davasına

savunma konuları dahil Tür-
kiye'nin kendine özgü yararla-
rının ötesinde hareket etme nokta-
larına dayandığını da biliyo-
ruz."

Kamuyuunun Irak'a müda-
hale konusunda doğru bilgilendirilmediğini de ifade eden Bay-
kal, "Halkın bilgisi dışında iş-
birliklerine kapı açmak, de-
mokrasi rejimine uymaz. Bu
Çernobil olayında halka kara-
takimlan tavrını sıvası bir olay-
da da takimlanmadır" diye ko-

nuştı. Amerika'nın Irak'a yö-
natılmak üzere olduğunu, bu
konudaki temel tercihlerin ar-
tık açıklık kazandığını sözlerine
ekledi.

uluslararası girişim karşısında
Saddam ve Irak ile davasına

uluslararası girişim karşısında
Saddam ve Irak ile davasına

uluslararası girişim karşısında
Saddam ve Irak ile davasına

uluslararası girişim karşısında
Saddam ve Irak ile davasına

uluslararası girişim karşısında
Saddam ve Irak ile davasına

uluslararası girişim karşısında
Saddam ve Irak ile davasına

uluslararası girişim karşısında
Saddam ve Irak ile davasına

uluslararası girişim karşısında
Saddam ve Irak ile davasına

uluslararası girişim karşısında
Saddam ve Irak ile davasına

uluslararası girişim karşısında
Saddam ve Irak ile davasına

uluslararası girişim karşısında
Saddam ve Irak ile davasına

uluslararası girişim karşısında
Saddam ve Irak ile davasına

Hülle Tartışması

CHP grubunda, Nöktä Der-
gisi'nde kurulacak hülle partisi
aracılığıyla bazı CHP'liğin,
SHP'ye geçecekleri yolundaki
haber tartışıldı.

CHP grup toplantısında
Baykal'ın konuşmasından son-
ra söz alan Amasya Milletvekili
Haydar Oymak, Kürşat Mil-
letvekili Cökün, Gökalep ve

Adıyaman Milletvekili Kemal
Atıkan, dergide yer alan ve ken-
dilerinin SHP'ye geçebilecekleri
yolundaki haberlerin doğru ol-
madığını söyleyerek, "SHP'ye
dönmek için hazırlık yaptığımız
beğeniyor. Bu kesinlikle doğru
değildir. Bizim partimiz CHP'-
dir" diye konuştular.

Tabak'ın konuşması sırasın-
da, haberi yazan yazarın müda-

uluslararası girişim karşısında
Saddam ve Irak ile davasına

uluslararası girişim karşısında
Saddam ve Irak ile davasına

uluslararası girişim karşısında
Saddam ve Irak ile davasına

Baykal'ın Ankara'da CHP grubunda Başbakan Süleyman Demirel'i eleştirdi.

Ali Dinçer, K.Atlantik Asamblesi Asıl Üyesi, Grup Başkan Vekili, Kazakistan Dostluk Grubu Genel Sekreteridir.

Algan Hacaloğlu Kuzey Atlantik Asamblesi Türk Grubu üyesidir.

Veli Aksoy Türkiye-At Karma Parlamento Kom. üyesidir.

Milletvekillerimiz bu dış çalışmalarında da, Türkiye için önemli çabalar ve uğraşlarda bulunuyorlar, etkin oluyorlar. CHP'nin gücünü gösteriyorlar.

Irak'ın kuzeyinde ciddi gelişmeler olurken, ciddi siyasal oluşumlar gerçekleşirken parlamentomuz buna gerekli yeri vermemiş, konu Genel Başkan Yardımcımız İsmail Cem'in gündem dışı konuşmasıyla dile gelebilmiştir.

Bosna-Hersek gezisi öncesi CHP grubu, Türkiye'nin Somali'ye yapacağı yardımın uluslararası hukuk çevresinde gerçekleşmesinin elbette yanında olduğunu ama bunun ölçüsünün Türkiye'nin olanak ve öncelikleri olması gerektiğini belirtmiştir. Hükûmete Bosna-Hersek'te yaşananlar için ciddi girişimlerde bulunma zorunluluğu da hatırlatılmıştır.

"Sendikacıya politika yasağı kalkmalı"

A NKARA- CHP Genel Başkanı Deniz Baykal, dün Hak-İş Genel Merkezi'ni ziyaret ederek, Genel Başkan Necati Çelik'i yeniden göreve seçilmesinden dolayı kutladı. Baykal, burada yaptığı konuşmada, 12 Eylül sonrasında izlenen politikaların, emeğin ulusal gelir içindeki payını,

kaldırılması sorununun hâlâ çalışma yaşamının gündeminde durduğunu söyledi. Deniz Baykal, çalışma yaşamını jaki diğer yasal kısıtlamalara da değinerek, sendikacıların siyasi partilerin yönetimlerinde yer almasını yasaklayan yasal düzenlemelerin kaldırılması gerektiğini

HÜKÜMET ÇALIŞMALARI

CHP'nin yeniden doğuşu, bir kanadını Sosyal demokrat bir partinin (SHP) oluşturduğu bir koalisyon iktidarına rastlamıştır.

Bu hükümet işbaşına çok özel koşullar altında geldi; arkasında 12 Eylül askeri müdahalesiyle başlayan ve 1991 yılına kadar süren 11 yıllık bir birikim vardı. Toplumun yıllardır biriken beklentilerini karşılama yönünde büyük bir umut yarattı.

Bu doğrultuda koalisyon protokolü ve hükümet programında büyük iddialara yer verildi.

Ne var ki, Sosyal Demokrat kanadının da Demirel'in güdümüne girdiği bu koalisyon, Özal hükümetlerinin çizgisini, halkı hiçe sayarak sürdürdü.

Bu hükümetin 1993 bütçesi, son yıllarda tanıdığı olduğumuz bütçelerden, temel felesefesi, hedefleri ve yöntemleriyle farklı değildir.

Ülkemizin 1980'li yıllarda yaşadığı ve 1990'lı yıllara devrettiği enflasyon sorunu yine ekonomimizin temel sorunu olmaya devam ediyor. Oysa bu hükümet esas itibarıyla enflasyondan kaynaklanan ekonomik, sosyal ve siyasal sorunları çözmek iddiasıyla işbaşına gelmişti.

Türkiye yine enflasyon karşısında ne yapacağını bilemez bir durumda bırakılmıştır. Bir sonuç alamamalarının gerekçesini bulmak, hükümet için enflasyonu çözecek yeni, etkili mekanizmalar bulmaktan daha kolay geliyor. Plansızlık ve programsızlık içinde günöbirlik politikalarla hedefsiz bir Türkiye, halkımızın haketmediği bir biçimde kabul ettirilmeye-

ye çalışılıyor. Geleceğe dönük iddiasızlık, ufuksuzluk ne yazık ki en üst düzeyde devlet sistemimize hakim olmaya başlamıştır.

Enflasyonu etkileyen tüm olumsuz unsurlar sürdürülüyor: İç borç 1992 yılında daha yüksek oranda kullanılmıştır. Bu hükümet üstelik daha yüksek faizle borçlanmıştır. Dış borçlar da aynı şekilde artış göstermiş, 48.6 milyar dolar olan dış borç, Temmuz sonu itibarıyla 2.5 milyar dolar artarak 51.5 milyar düzeyine yükselmiştir.

Tasarruf oranı arttırılmamıştır. 1991 yılına göre yatırımlar azalmıştır. Bütün bunlar yapılırken enflasyon inmez. Çünkü enflasyonu indirmenin gereği yerine getirilmemektedir. Hem bunları yapıp hem de enflasyonun inmesini bekleyebilir misiniz?

Enflasyonla ilk anda tam bir kararlılıkla mücadele içine girmeyen bu hükümet, enflasyona alışmış ve ona teslim olmuştur.

Plansızlık, programsızlık içinde kamu açıklarını düşürme yönünde de etkili politikalar oluşturulmuyor. Üstelik harcamalar gerekmeyen yerlerde yapılıyor. Devletin kaynakları çarçur ediliyor. 1989 yılında 1 trilyonun üzerinde kâr eden KİT'ler, 1992 yılında 12.5 trilyon zarar etmiştir. KİT'leri arpalık olmaktan çıkaracağız diyenler, onları daha büyük arpalıklar haline getirmişlerdir. Verimli bir işletmecilik anlayışı doğrultusunda atılmış en küçük bir adım yoktur. Devletin kaynakları dostlara, yakınlarla, partililere kullandırılmaktadır. Oysa KİT'leri ve diğer devlet kaynaklarını en etkili bir biçimde kullanmak zorunluluğu bugün her zamankinden çok daha fazladır.

Türkiye'nin en önemli meselelerinden biri olan vergi sistemi konusundaki çözümsüzlük devam ediyor. Vergi reformu diye sunulan taslak, oyalama taktiğinden başka bir şey değildir. Sadece yüzeysel bir kaç önlem içermektedir ve bu taslak hiçbir köklü yenilik getirmemektedir.

Ülkemizde hala toplanan vergilerin %37.5'ini dar gelirli insanlarımız veriyor. Vergi yükü işçilerin, memurların, esnafın omuzlarında.

Bugün asgari ücretten alınan verginin miktarı yüzde 25. Buna primleride ekleyince oran yüzde 37.5'e çıkıyor. Oysa devlet tahvilleri vergisiz, faiz vergisiz. Emekten vergi alıp faizden vergi almayarak enflasyonu düşüremezsiniz.

Vergi tabanını yaygınlaştıran ve vergi kaçırmalara fırsat vermeyen bir vergi politikasına Türkiye'nin şiddetle ihtiyacı vardır.

Türkiye kamu harcaması yapmaktan vazgeçemez. Sağlığa, eğitime, alt yapıya harcama yapmak zorunda olduğu için Türkiye kamu harcaması yapacaktır. Ama bu harcamaların sağlıklı kaynaklardan ve plan-program çerçevesinde yapılması da gerekmektedir.

İşçi ücretleri üzerindeki vergi oranlarının yüksekliği, kayıt dışı ekonomiyi besleyen en önemli faktörlerden biridir. İşçiye ödediği ücretin bir o kadarını da başka yerlere ödemek zorunda kalan işletmeler resmen kaydolmadan faaliyetlerini sürdürmektedirler.

İşsizlik ve işten çıkartmalar bugün bir sosyal kriz olma noktasındadır. Türkiye'de 1992 yılında 150.000 kişi işten çıkartılmıştır. 5 milyon da işsizimiz vardır.

İşçi emeklisinin %80'inin aldığı aylık 1,5 milyon TL'dir. Bağ-Kur'lu emeklinin ise aldığı aylık bunun çok altındadır. Memur emeklileri bu miktarlardan biraz fazla almakla beraber onların da %80'i ancak 2 milyon TL'nin biraz üstünde aylık alıyor.

İşçiler kıdem tazminatlarını alamaz halde bulunuyor ya da sıkıntılarla alabiliyorlar. Divriği'de işinden atılan işçiler paralarını alamayınca, "demir" almak gibi bir durumla karşılaşılıyorlar.

Türkiye'de devlet maaşla geçinemeyeceksen, "git, ikinci bir işte çalış" diye memuruna genelge gönderiyor. Öğretmen, Eğitim hizmetleri dışında taksicilik, işportacılık yapıyor, limon satıyor.

Eğitim sistemi çökmüştür. Öğretmenlik mesleği erozyona uğramıştır. Programlar, ders kitapları bir çok bölümleri ile çağ dışı kalmıştır. Eğitimde fırsat eşitliği hala hayaldir. Dünya değişiyor, teknoloji, bilim gelişiyor, yaygınlaşıyor, Türkiye'de kara tahtalı eğitim, yerinde sayıyor.

Türkiye'de zorunlu eğitim beş yılda kalmıştır.

Eğitim yönetimimiz, çocukla, gençle demokratik bir iklimde kucaklaşmıyor, sevgiye değil, hala otoriteye dayanıyor; yer yer baskıcı, dayakçı ve korkutucu oluyor.

Ölü bilgi yükleyen, ezberci bir sistem, bugün yürürlüktedir.

Bu eğitim sistemi tümüyle değişmelidir.

Yüksek sesle söylüyoruz, laik eğitim tehlikededir. Tevhit-i Tedrisat yasası (Eğitimde birlik ilkesi) büyük ölçüde sakatlanmıştır.

Diğer taraftan hükümet kamu çalışanlarının sendikalar hakları konusunda verdiği taahhüdü savsaklamaktadır. Bu konuda çifte standart uyguluyor. 87 ve 151 sayılı ILO sözleşmeleri aylar önce TBMM'den çıkmış olmasına rağmen, memurlara sendika kurma ve toplu sözleşme yapma hakkı sürüncemededir. Başbakan Demirel'in engeline, sosyal demokrat SHP'de katılmış görünüyor.

Ne yasa hazırlanmıştır ne de iç hukukta bu haklara uygun bir değişim sağlanmıştır. Hiç birşey yapılamamıştır.

İçişleri Bakanının baskıcı mantığı ile iller idarelerinin çoğu kamu çalışanlarının üzerine hışım ile gidiyor. Sürgün cezaları uygulanıyor.

Ekonomi politikası değişmemiştir. Sosyal politikalar değişmemiştir. Eğitim politikaları, kültür politikaları, yatırım politikaları, dış politika yerinde saymaktadır.

Zaman kazanmaya çalışıyor, gösteri yapıyorlar.

TRT'nin 2 trilyon TL zarar ediyor olması hükümeti hiç ilgilendirmiyor. Dn, Evrenlerin, zalların saatlerce boy gösterdiği Devlet televizyonunda, şimdi Demirel boy gösteriyor; onun kanatı altındaki hükümet yeleri boy gösteriyor, hükümet başlarından ve hükümet üyelerinden başka televizyonda değişen birşey yoktur.

Sayın yeler,

Dn olağan üstü hale karşı idiler, eki güce karşı idiler, bugün karşı olmadıklarını, tersini yaparak, gösteriyorlar.

Dn kontrgerillanın açıklığa kavuşmasını istiyorlardı. Bugün ise 'hayır' diyorlar.

Dn İncirlik'ten, "bir komşu devletin topraklarının, kentlerinin bombalanmasını, o ülkenin egemenlik hakkına taaruz" sayıyorlardı; barış mitingleri düzenliyorlardı; bugün ise aynı üsten, aynı ülkeye, uçakların kalkıp bomba yağdırmasını doğru sayıyorlar, yüreklerine sindirebiliyorlar.

Parlamento bu hükümet döneminde de kendisinden beklenen işlevi yerine getiremiyor. Bugün karşı karşıya bulunduğumuz sorunların temelinde yatan ana neden de budur. Parlamento kanun çıkaramıyor, konuları ele almada iyi öncelik belirleyemiyor; parlamentonun kan taşıyan damarları tıkanmış durumda.

Hepsi de SHP'ye ait 4 yeni bakanlığın kurulması hala sağlanabilmiş değil. (İnsan Hakları, Kadın ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Denizcilik ve şehircilik ve Konut Bakanlıkları) Bu, parlamentonun tıkanmışlığı yanında, ne acıdır ki SHP'nin de koalisyon içindeki gerçek durumunu göstermektedir.

Bu hükümet bir kendini savunma ve birbirini suçlama acizliği içindedir. Bakanlar birbirini, bazen de genel müdürlerini suçluyorlar. Sosyal Güvenlik Sistemimiz çökerken devletin bir ekonomiden sorumlu bakanı çözüm olarak sigorta pirimlerinin arttırılmasını önerebiliyor. Buna karşı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı da "Siz benim alacaklarımı ödeyin" diyor.

Şırnak Valisi hem de bir Bakanlar Kurulu toplantısında çok önemli iddialarda bulunuyor. Ama bu durum karşısında valiyi görevden almak dışında bir şey yapılmıyor. İddialar havada bırakılıyor.

Atamalar konusunda sorun yalnızca Çankaya ile hükümet arasında yaşanmıyor. Örneğin kadrosu Kültür Bakanlığı'nda kendisi Başbakanlıkta bulunan Yavuz Bülent Bakiler'in durumu konusunda Kültür Bakanı ile Başbakan arasında basını da günlerce meşgul eden bir gerilim yaşanıyor ve Y. Bülent Bakiler Başbakan tarafından korunuyor. Bu şahıs bir gazetede ki yazılarında kadrolu olduğu Bakanlığın Bakanı için "Fikri Durmuş Bakan" ifadesini kullanabiliyor.

Kabinenin bir bakanı, bakanlığından önce **işadamlığının**, diğer bir bakanı da **billmadamlığının** geldiğini söyleyebiliyor. Böylesi sorumsuz, ciddiyetsiz, plansız-programsız bir kabineyi halkımız hak etmiyor.

*Muhalefetteyken sözünü verdikleri konularda hiçbir ciddi icraat yapılmazken, hiç sözünü etmedikleri konulara öncelik veriyorlar: Halkı hiçe sayarak ilk iş olarak "vergi affı" getiriyorlar. Hiçbir hayali ihracat dosyasını sonuçlandırmıyorlar. Meydanlar yıllarca "**hesap soracağı**" diye inletildikten sonra, özel bakanlık da kurmuş olmalarına rağmen sorulmuş tek bir hesap yoktur.*

Bürokrasinin işleyişi de bu tutarsızlıklar içinde kilitlenmiştir. Bakan bürokratiyle anlaşamayınca bu bürokratin iş-

tifasını Sn. Demirel "Buruk onaylıyorum" diyerek kabul edebiliyor.

Bir bakan kendi hükümetinin işleyişini "Sosyal devlet olacağız derken sosyalist devlet olacağız" diye eleştirebiliyor.

Özel TV'lerle ilgili düzenlemeleri dahi gerçekleştiremeyen hükümet böylesi iç çekmişmelerle kendisini yıpratmaya ve halkın güvenine layık olmayacak icraatlarına devam ediyor.

Sosyal Güvenlik Sistemimiz çöküyor. SSK ve Bağ-Kur maaş ödeyemez haldedir. Süper emeklilerin sorunlarını çözme yönünde hiçbir adım atılmamıştır. Hükümetin ekonomiden sorumlu bakanının çözüm olarak yapabildiği öneri SSK primlerinin arttırılmasından ibarettir.

Faili meçhul cinayetler sürmektedir. Değerli gazeteci yazar Uğur Mumcu'nun 24 Ocak Pazar günü katledilmesinin ardından, cinayete ilişkin hiçbir ciddi ipucu bulunamamıştır. En yetkili ağızların bu konuda verdikleri tutarsız demeçler üzüntümüzü daha da derinleştirmektedir.

Memurların sendika kurma hakkını düzenleyen ILO Sözleşmeleri TBMM'de onay beklerken, hükümetin bakanı Cavit Çağlar, bu sözleşmeler konusunda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'nı basın önünde eleştirebilmekte ve hiçbir devlet adamı anlayışına sığmayacak bir şekilde "önce işadamları sonra bakanım" diyebilmektedir.

Hükümet Özal'ın icraatı olan asgari ücretten vergi alma uygulanmasını, TBMM'den bunu vergi dışı bırakabilme yetkisini almış olmasına rağmen ısrarla sürdürmektedir. Vergi yüzüstülerini açıklamamakta ısrar eden hükümet, kamuoyunun bu konudaki duyarlılığını ve baskısını da görmezden gelmiş, hiçe saymıştır.

Sayın üyeler,

Hükümet, üreticiye peşin para ödeyecekti. Çiftçiyi enflasyona ezdirtmeyecekti.

Baykal: Siyaset ticarileşiyor!

CHP Genel Başkanı Deniz Baykal siyasetin giderek değer yitirmesinin tehlikeli bir gelişme olduğunu söyledi ve CHP'nin geniş katılımlı bu dar çerçeveyi kırmaya çalışacağını vurguladı.

CHP Genel Başkanı Deniz Baykal,

partisinin İstanbul'da

Mediis'nce The Marmara

Otel'i'nde düzenlenen ve

çeşitli gazetelerin üst

düzyöneticileri ile

yazarların katıldığı

yenimeli toplantıda yaptığı

konuşmada, siyasetin

ticarileştiğini, özelleştikini

ve değerini yitirmeye

başladığını söyledi.

Baykal, "İçinde

bulduğumuz siyasal

donemin çeşitli şekillerde

nitelendirilmesi mümkün.

Arma sanıyorum en geniş

kabulu görecektir niteleme,

siyasetin çok büyük ölçüde

değer yitirime nazar

kadığı ve siyasetin özyle,

icendiği ile ilgili olumsuz

değerlendirmelerin

olağanüstü düzeylere

çıktığı bir konjonktürün

içinde olduğudur. Siyaset

siyaset anlayışını topluma
taşımak yolunda bir
sorumluluk taşıyor."

CHP'nin rolü

Bugün ülkenin çeşitli kesimlerdeki yetenek-
lilik düzeyinin
siyasetteki yetenek-nitelik
düzeyinin üzerine çıkmaya
başladığını anlatan Baykal,

"Tüm bu olumsuz
gelişmeler karşısında
CHP'nin çıkışı, siyasetin
bu dar çerçeveyi kırmaya
girişimidir" diye konuştu.

bu döneme ona gerçek
anlamı ve öze veren
kamusal yarar kavramını
giderecek yitirmeye
başlamış bir konumda.

Siyaset giderek
özelleşmeye,
profesyonelleşmeye ve
ticarileşmeye yönelik
durumda" dedi.

Parti İl Meclisleri kurulacak

Baykal, CHP'nin 1 milyon üzerindeki kentlerde il teşkilatı yeme "İl Meclisi" oluşturacağını açıkladı. Başkan ile birlikte il meclisi üye sayısı 33 olacak. Baykal bu durumda il meclis-
de yer alan ve siyasal dışından gelen kişilerin de ülke yönetimine katkısı olacağını belirtti.

Baykal, CHP'nin 1 milyon üzerindeki kentlerde il teşkilatı yeme "İl Meclisi" oluşturacağını da belirterek, başkan ile birlikte il meclisi üye sayısının 33 olacağını kaydetti. Baykal bu durumda il meclisinde yer alan partililerin toplamın her kesiminden gelen

kişilerden oluşacağını belirterek, amaçlarının siyasal dışından gelenlere de ülke yönetimine fırsat sağlanmasını söyledi. Örgütlenme aşamasında olduklarını ve illerin yüzde 90'ın üzerinde örgütlenmeye yönelik ilk ciddi girişimlerin başlatıldığını belirterek,

partisinin gerekli örgütlenmesini tamamladıktan sonra önümüzdeki nisan ayından itibaren de seçilmiş il meclisi üyelerini görevle getireceğini söyledi. Baykal ayrıca CHP'nin yeniden siyasal yaşama geçmesi

Üreticiye peşin para ödenmedi, çiftçi yine enflasyona ezdirildi. Girdiler büyük ölçüde pahalandı. Ödemeler zamanında yapılmadı. Parasız kalan çiftçi "ayaklı banka" denilen faizcilere, tefecilere muhtaç duruma itildi.

Taban fiyatlarını, hayat pahalılığı süpürdü götürdü.

Daha yirmi gün önce açılan ege tütün piyasasında, tütün üreticisi hayal kırıklığına uğramış bulunuyor. Yüzbinlerce tütün üreten aile, hükümetin tütün politikasından büyük zarar görmüş bulunuyor.

Türkiye'de bölgeler arası dengesizlik ve adaletsizlikler geçmiş ölçüleri de aşan bir biçimde artmıştır. Verilen teşviklerin %56'sı İstanbul ve Marmara Bölgesine bu hükümet döneminde verilmiş ve Güneydoğu'ya verilen teşvikler de azaltılmıştır.

Ekonomik, sosyal ve siyasal konularda köklü değişikliklerin gerçekleştirilmesinin öncelikle idarenin yeniden yapılandırılmasından geçtiğine inanıyoruz. İşlerin aksamasına, ertelenmesine, rüşvet ve yolsuzluklara neden olan bu idari yapının değiştirilerek daha az merkeziyetçi bir yapı haline getirilmesi öncelikli hedefimizdir.

Sayın üyeler,

Türkiye bugün, yeni bir dış politika anlayışına ihtiyaç duymaktadır. Türkiye'nin kendine özgü, ulusal hedefler koymasını, ulusal öncelikler belirlenmesini ve o hedefler doğrultusunda etkili bir çalışma yapmasını öngören bir anlayışı benimsemesi gerekir.

Ne var ki, Türkiye için bu doğrular, mevcut iktidar tarafından yakalanamamıştır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin sorunu bütün boyutları ile devam ediyor; çözümsüzlük çizgisinde Türkiye'nin dış politikası sürüklenip gidiyor. Biz kendimize özgü hedefler ortaya koymalı ve onların inançlı takipçileri olmalıyız.

"Hükümet şaşırmış"

■ CHP Genel Başkanı Deniz Baykal, partisinin grup toplantısında yaptığı konuşmada Kuzey Irak'taki gelişmelerin "hükümetin gerçekçi teşhisler yapmadığını ortaya koyduğunu" söyledi. Baykal, "Şimdi yeni bir tablo ile karşı karşıyayız. Bu tablo hükümetimiz için de venidir. Hükümet şaşırmıştır. Bu gelişme karşısında bir tereddüt, nasıl tavrı takınılacağı konusunda bir belirsizlik ortaya çıkmıştır" dedi.

CHP Genel Başkanı Deniz Baykal, partisinin grup toplantısını açarken yaptığı konuşmada Kuzey Irak'taki gelişmelere değindi.

Hükümetin verilen bazı güvenceler ve kendi gözlemlerine dayanarak Kuzey Irak'ta Türkiye'nin onayı ve bilgilatı dışında bir gelişme olmayacağını strektli olarak bir gelişme olmayacağını strektli olarak vurguladığını hatırlatan Baykal, "Kuzey Irak'taki durum hükümetin gerçekçi teşhisler yapmadığını ortaya koydu. Hükümet şaşırmıştır. Bu gelişme karşısında bir tereddüt, nasıl tavrı takınılacağı konusunda bir belirsizlik ortaya çıkmıştır" dedi.

Baykal şöyle devam etti: "Hükümet, Kuzey Irak'taki gelişmeyi öngörememiştir. Tabii ki öngörememiştir. Bu sadece bir tereddüt değil. Kabinelerdeki ve Sırbistan'daki gelişmeler açısından da söz konusudur."

Partisinin Meclis grubunda konuşan Baykal, eğitim kalitesinin hızla düştüğünü ancak diplomatik işlerin sayısının da hızla arttığını söyledi. Baykal, ekonomiyi ilgilendiren diğer gelişmelerin de Kuzey Irak'taki gelişmelerin peşine düşmenin ortaya çıktığını kaydetti.

**Karadeniz'de
CHP'den atak**

CHP Genel Sekreteri Ertuğrul Günay, Ordu SHP ve DSP il yönetiminin tümüyle, Samsun SHP il yönetiminin bir bölümünün ve belediye yönetiminin CHP'ye katılacaklarını açıkladı.

Ertuğrul Günay, yaptığı açıklamada hükümet programından ve koalisyon protokolünden herhangi bir geri çekilme yapıldığını ve bundan kaygı duyduklarının ifade ederek, SHP'nin Cezza Mahkemeleri Usulü Yasası konusundaki tavrını eleştirdi. Günay, demokratikleşme açısından atılan geri adımların kaygı verici olduğunu kaydetti ve "Protokol, program bizim katkılarımızın olusunuştur. Hükümet vaatlerini gerçeğe dönüştürdüğü doğrultuda destekliyoruz" dedi. Koalisyon protokolü ve hükümet programının hazırlanması sırasında SHP'nin zaten kendi programından bir takım geri çekilme ve geçişler olduğunu vurgulayan Günay, CHP'nin beklenenin, protokol ve program doğrultusunda tutarlılıklarını sürdüreceğini, CMUK'un görüşülmesi sırasında da buna uygun davranacaklarını söyledi.

Ertuğrul Günay, bu hafta içinde Karadeniz Bölgesi'nde büyük çapta ve DSP Ordu il yönetiminin tümüyle CHP'ye katılmaya hazırlandıklarını ifade eden Günay, SHP Samsun il yönetiminin bir bölümünün ve belediye yönetiminin de CHP'ye geçeceklerini bildirdi.

Korkarız ki, bu tavır ve davranışlarla ciddi çözümler el-den kaçacaktır.

Bosna-Hersek'te yaşanan olayların ızdırabı hepimizin yü-reğini dağlıyor. Açık açık orada bir etnik temizleme yapıyo-ruz diyorlar. İkinci Dünya Savaşına yol açan zihniyetin, üs-tün ırk zihniyetinin 2000'li yıllara giderken Avrupa'nın göbeğinde böylesine fırsat bulabilmiş olmasından ızdırap duyuyoruz.

Hükümet, Bosna-Hersek konusunda, güçlü bir yaptırım etkinliği içerisinde olmalıdır, daha kararlı politikalar üret-melidir. BM ve batı ülkeleri üzerinde tesir icra edebilmelidir.

Aynı şekilde hükümet, Azerbaycan, Ermenistan ihtilafın-da, Türkiye'nin dış politikasını yürütürken en kısa bir gele-ceği görmeden rastlantılara bağlı, iyi düşünülmemiş hazır-lıklarla siyaset yürütmekten kendini esirgemelidir.

Yapılan bu hataların, doğru olmayan zihniyetin etkileri, Türkiye'nin dış politikasında gelecekte de uzun dönem süre-cek tesirler olarak beliriyor. Derin yaralar açıyor, onarıлма-da büyük güçlüklerle karşılaşılıyor.

CHP'de Bütünleşme

Şimdi hepimizin beklentisi olan ve bir çözüm bulmak için tüm Sosyal Demokratları, Demokratik Solcuları, çok yakın-dan ilgilendiren bir konuya, soruna değinmek istiyoruz.

Şunu öncelikle belirtelim ki, biz CHP'nin bugünkü yöneti-cileri, 9 Eylül 1992 kurultayından, CHP Kurultay Delegeleri-nin özgür iradeleri ile seçilmiş ve görev verilmiş kişiler ola-rak;

"Sosyal Demokratların, Demokratik Solcuların" bir çatı altında "**birleşme, bütünleşme**" olayını, CHP kurultayının öngördüğü karar doğrultusunda çok önemli bir direktif sayı-yoruz. Bir emir kabul ediyoruz.

Bu birleşme ve bütüleşme sorunu, gündemimizden çıka-

ramayacağımız, erteleyemeyeceğimiz ve asla savsaklayamayacağımız bir büyük hedeftir bizim için.

Ne var ki soyut olarak, salt, "sosyal demokratlar birleşmelidir, bütünleşmelidir" söylevleriyle, bu konunun çözüme ulaştırılacağını sanmak kendimizi aldatmaktır.

Somut önerilere ihtiyaç vardır. Tarihi zorunluktan gelen ve 2000'li yıllara doğru bizi alıp götürecek sağlıklı doğrulara ihtiyaç vardır.

O bakımdan, CHP'nin Genel Başkanı, birleşme ve bütünleşme için, kendini aşarak, büyük bir özveriyle, birleşmenin, bütünleşmenin yolunu açan somut bir öneride bulundu.

Şimdi biz Genel Merkez olarak bu öneriyi huzurlarınızda yinelemek istiyoruz.

CHP Genel Başkanı:

"Var olan sosyal demokrat ve demokratik sol kardeş partilerden birisi ya da her ikisi, CHP çatısı altında bütünleşme tercihini yetkili organlarının kararıyla ya da merkez organlarının kararı ve gereğini yapmak suretiyle ortaya koyacak olursak, 9 Mart'ta yapacağımız kurultayda Genel Başkanlığa adaylığımı koymayacağım. CHP Genel Başkanının görevinin başında olması böyle bir birleşmeye engel olmayacaktır. CHP'ye genel başkan olarak altı ay hizmet etmenin onuru bana ve aileme yeter. Diğer partilileri kucaklamaya, değerlendirmeye, başına geçirmeye, lider yapmaya, hazırız. Bu konuda birleşilirse teknik sorunların, idari sorunların, yönetim sorunlarının zamanlama sorunlarının çözümlenebileceğine inanıyoruz.

CHP, ulusal Kurtuluş Savaşının gerçekleştirdiği çatıdır. Atatürk'ün kurduğu siyasi partidir. Emperyalizme karşı mücadele etmiş, Atatürk devrimlerini yaşama geçirmiş, Türkiye'ye demokrasiyi getirmiştir. Dünyada

benzeri olmayan bir siyasi kuruluştur. Böyle bir tarihi servet, zenginlik varken, sosyal demokratların birleşmesini başka bir çatı altında aramak mümkün değildir. Biz CHP'nin sahibi değiliz, onun nöbetini tutan inançlı üyeleriyiz. Biz CHP değiliz, CHP hepimizi aşan bir büyük siyasi zenginliktir."

CHP olarak biz, Sosyal Demokrat, Demokratik Sol kesimde birleşme ve bütünleşme şiarımızı gündemden kaldırmıyoruz. Bu hedef, her zaman bizim başlıca uğraşımız olacaktır. İnanıyoruz ki, birleşmeyi, birleşme ve bütünleşme gerçeğinden kaçarak, elinin tersi ile iten SHP ve DSP Genel Başkanlarına rağmen, tabanda, kitleler, tüm sosyal demokratlar, demokratik solcular yapacaktır.

Bu başarılacaktır.

Kurultay üyelerimizi, konukları, değerli basın mensuplarını, televizyonlarımızın sayın temsilcilerini saygılarla sevgilerle bir kez daha selamlıyoruz.

Kurultayımızın çalışmalarının ülkemize yararlar getirmesini diliyoruz.

CHP

BAYKAL'I DUYGULANDIRDI Baykal'ın Kayseri CHP İl Merkezli ziyareti sırasında 85 yaşındaki Ahmet Deniz yanına gelerek, "1950 yılında İsmet İnönü'nün bana verdiği CHP mührünü size teslim ediyorum. Yaşlandım artık, gençler taşısın" dedi. Çok duygulanan Baykal da, "Son yıllarda aldığım en güzel hediye" diye konuştu.

Baykal: Uzlaşmayı başarmalıyız

TBMM'nin, bürokrasi nedeniyle ağır çalıştığını belirten CHP Genel Başkanı Deniz Baykal, Türkiye'nin 2000'li yıllara uzlaşma anlayışıyla girmesi gerektiğini belirterek, "Şimdiye kadar aşırı çatıştık. Çatışma yorgunu olduk. Türkiye, artık uzlaşmayı denemeli ve başarmalıdır" dedi. Meslek odaları temsilcileri ve çeşitli sendika başkanlarının hazır bulunduğu bir toplantıda konuşan Baykal, kamu kuruluşlarındaki hantallığın TBMM'de de var olduğunu bildirdi. Baykal, şöyle devam etti:

"Türkiye'de, parlamento işlemini-

yor. Irak'a yapılan askeri müdahaleyi Meclis gündemine getirmek için, muhalefet partilerinden birinin önerisi vermesi gerekiyor. Kimseyi suçlamak istemiyoruz. Ama böyle önemli konuları Meclis'te görüşebilmeyi sağlamak için, başka çareniz yok. Dünyada ve Türkiye'de, olaylar çok hızlı geliyor. Ancak, hantal bürokrasi yüzünden TBMM bu gelişmelerin gerisinde kalıyor. CHP olarak, 70 önergemiz görüşülmek için sıra bekliyor."

Ahmet ZORLU / Ömer Faruk GÜDER
KAYSERİ, (hha)

Boşanan kadına malın yarısı

CHP Lideri Baykal, Türkiye'nin en zenginlerinin katıldığı toplantıda, kadınları fethedecek bir öneride bulundu. Baykal, evlilikte edinilen malların, boşanma durumunda eşler arasında eşit şekilde bölüşülmesini savundu.

ESİT PAYLAŞIM Kadınlar tarafından büyük ilgi ile karşılanan Baykal'ın önerisi, kan-hocanın evlilikleri süresince sağladıkları malların, tapuda kimin üstüne kayıtlı olursa olsun ayrılmaları halinde eşit olarak paylaşımını öngörüyor...

ALKIŞLANDI Baykal, salonda büyük alkış toplayan önerisini şöyle açıkladı: "Ayrılık durumunda kadının bir nafakayla yetinmesine, erkeğin ise evlilik sırasında elde edilen zenginliğin üzerüne yatmasına izin vermemek gerekir."

● Yazısı 23. sayfada

KADIN SEÇMENE MESAJ

Baykal, konuşmasında ayalardan beri sürdürdüğü yeni stratejiyi uyguladı. ve devamı olarak kadın seçmenlere mesaj verdi... Tabii umduğu yankıları da aldı.

Batı, Bosna için son anda kıvırdı

● Bosna-Hersek'te 20 Aralık'taki liderlik seçimini bekleyen Batı, barış arayışlarına hız vermekte birlikte, çözümü Noel sonrasına bırakıp 'Dayan Saraybosna' mesajı verdi.

● Hafta başında Stockholm'deki AGİK Toplantısı'nın ardından, önceki gün Cenevre'de de iç savaşın son verilmesi konusunda görüşbirliğine varılmadı. ● 28. sayfa

Baykal, Bosna Hersek'e gidiyor

● CHP Genel Başkanı Cengiz Baykal, aralık sonunda ya da ocak başında Belgrad'a uçakla gidecek, oradan da karayoluyla Saraybosna'ya geçerek incelemelerde bulunacak. ● 28. sayfada

Baykal, bir özörlüyü kendine danışman yapacak

CHP Genel Başkanı Deniz Baykal, Ortopedik Özörlüler Federasyonu Başkanı Şökrü Boyraz ve şube başkanlarıyla yaptığı görüşmeden sonra, "Özörlüler Komisyonu" kurulması ve bir özörlünün başkan danışmanlığına getirilmesi için İstanbul İl Örgütü'nü görevlendirdi. The Marmara Otelin'deki odasında önceki gün ortopedik özörlülerle görüşen Baykal, amaçlarının özörlüleri zavallı konumundan kurtarmak, kişilikli, güvenli ve iddialı hale getirmek, evinden dışarı çıkartmak, özörlüsü ve sağlamıyla Türk toplumunu sağlıklı bir geleceğe taşımak olduğunu bildirdi, "Çünkü hepimiz, müstakbel özörlüyüz" dedi. Baykal, kendisine Özörlü danışman seçmek konusunda da şunları söyledi: "Federasyon başkanlarıyla görüştüm ve kendime özörlü bir arkadaşımı danışman almaya karar verdim. Bu arkadaşımız, Türkiye'deki özörlü problemlerinin çözümü için birlikte neler yapacağımızı ve yeni kuracağımız özörlüler komisyonu çalışmalarını başlatacak." (İSTANBUL, Hürriyet)

CHP'liler Baykal'a "Poşu" hediye etti

Yılbaşında Bosna'da tecavüz edilen Müslüman kadınların başına temizliğin simgesi yemeni bağlayan CHP Genel Başkanı Deniz Baykal'a, İzmirli CHP'liler de poşu bağladı. Gece onuruna verilen kokteyle katılan Baykal, bir partilinin kendi boynuna poşu bağlamasından sonra "Bunu Bosna bayrağının yanına asacağım. İkisi yan yana duracak" dedi. Deniz Baykal, Karadeniz'deki "radyasyon" gezisinin ardından Kadın Bölge Toplantısı'na katılmak için geldiği İzmir'de gördüğü ilgiden memnun kaldı. Gündüz kadın, gece de erkek partililerin yoğun sevgisi ile karşılaşan CHP Genel Başkanı, akşam saatlerinde İstanbul'a dönerken, Trabzon-İstanbul arasında pilotu da CHP'ye üye yaptığını söyledi ve şunları anlattı: "Havalandıktan bir süre sonra pilotumuz İstanbul'da sis olduğunu, İzmir'e inebileceklerini söyledi. Bunun ardından, ben kabine giderek tam iniş alanını öğrenmek istedim. Pilot partinin nasıl gittiğini sordu. Ardından da iyi olduğunu söyledi. Ben (Nezaketi gösteriyor) diye düşünürken, partiye girmek istediğini bildirdi. Benim yerime dönmenden sonra da yanıma geldi. Kendi adını ve soyadını bütün bilgileri verdi. Hostes de aynı şekilde davrandı. İkisinin tüm bilgilerini arkadaşlarıma verdim."

CHP lideri Deniz Baykal, Balkanlar'da banışı simgeleyen 500 yıllık çınar kökünden filizlenmiş bir fidanı, Bosna'da çeşme başına dikeceğini söyledi.

Baykal'ın maceralı yolculuğu başladı

CHP lideri Deniz Baykal dün yanında 4 milletvekili ile birlikte Zagreb'e gitti. Zagreb'ten Müslümanların katledildiği Bosna-Hersek'e geçecek olan Baykal, yanında bir miktar ilaç, yiyecek ve çelik yelek de götürdü. ■ **Haber 8'inci sayfada**

BU KADINLARIN SUÇU MÜSLÜMAN OLMAK

Müslüman Boşnak olmaktan başka hiçbir suçu olmayan bu genç kızlara Sırp askerleri tarafından barbarca tecavüz edildi. Baykal, Boşnak geleneklerine göre temizliğin sembolü olarak yaşmak dağıttığı kızlara, "Sizler bizim için tertemiz kızlarımızınız, bu adı saldırlardan tüm dünya utansın ve insanlığa ibret olsun" dedi.

ASIMA NİŞAN ALIYOR

Gradacaç cephe karargâhında askeri üniformasıyla komutanlara yardımcı olan Asima, boş zaman bulduğunda da kendi kendine tüfekle nişan alma eğitimi yapıyor. Asima" Biz bu saldırlara karşı koymak zorundayız, kadın, erkek, çocuk bunun için mücadele edeceğiz" dedi.

ZIRHLI SÜS

BM'nin Bosna Hersek'te sık sık görülen bu zirhlileri aslında hiçbir işe yaramıyor. Ne masum insanları koruyor, ne de Sırlara engel oluyor. Yollarda dolaşması sadece yolların buzlanmasını engelliyor. Boşnaklar BM'nin bu araçlarına "Zirhlî süs" adını vermiş...

Rauf TAMER

Baykal'a puan...

Deniz Baykal, **Maliye Bakanlığı** yaptı, **Enerji Bakanlığı** yaptı, yıllarca **milletvekilliği** yaptı... Buna rağmen Türk siyasetinde bıraktığı mühim bir iz yok.

Halen **CHP Genel Başkanlığı** yapmaktadır.

Olsun... Yarınlarda da ne iz bırakacağı henüz belli değil...

Ama 40 yıllık siyasi hayatındaki **yegâne icraatı**, şu Bosna-Hersek ziyareti olmuştur.

★

Hasımları diyecektir ki **"şov yaptı."** Yapsın.

Sov niyetiyle bile gittiyse, orada hak ve hakikatı gördü, kahroldu, mahvoldu, samimi olarak **gözyaşı** döktü... Mevcudiyetini zaten bildiğimiz tüm **insaniyet duygularıyla** olaylara yaklaştı, kurşun yağmuru altında incelemeler yaptı.

Boşnak kadınlara götürüp verdiği **Türk el işlemlerinden oluşmuş zarif hediyeler**, kadınlığın şeref ve namusunu haykıran simgelerdir.

Baykal ve arkadaşları çok iyi etti...

Arkadaşları?... Kim?

İsim saymaya mecburuz;

Hasan Fehmi Güneş, Mehmet Sevgi, Ali Dinçer, Ertuğrul Günay.

İç siyasette prim topladılarsa bile, göze aldıkları tehlike ve geçirdikleri zor saatlerle, buna hak kazanmadılar mı?

İşte bakın... Barış Gücü'nün arasında **Sırp kökenli** askerler bulunduğunu bile onlardan öğreniyoruz.

Dünya uyuyor.

Ankara ise sadece konuşuyor.

Nerede **edebiyat takımı**?

Yabancı veya yerli... Nerede **insan hakları meddahları**? Kadın hakları tüccarları?

Hele **taciz** konusunda pek duyarlı gözüken **Batılılar**'la bizim meşhur **Batıcılar** nerede?

★

Hiç hesapta yoktu doğrusu... Nereden nereye: **Yılbaşını Bosna'da geçirmek.**

Baykal ve ekibinin bıraktığı 'bu iz, hiç unutulmayacaktır.

Öbürlerine bakıyoruz, yılbaşını kimi **Abant**'ta geçirmiş, kimi **Uludağ**'da.

Kimi lüks bir gökdelende, kimi de kendine hediye edilen 550 metrekaarelik bir villada...

Diyeelim ki, yürekleri elvermedi ve koskoca siyaset âleminde **bu ekipten gayrisi** Bosna'ya gidemedi.

Mazur görülebilir.

Neticede can korkusudur bu... Herkes **cesur** olmaya mecbur değildir.

Ama 5-10 siyasetçi de bir araya gelip yılbaşını bari **Somali**'de geçiremez miydi?

Bakin, görevinin son deminde bile **Bush**, yılbaşı gecesini gidip Somali'de geçirmiştir.

Bunun bir anlamı yok mudur?

Hayat, sadece konfor mudur?

★

Baykal ve arkadaşlarına hem teşekkür ederiz, hem de onları kutlarız.

Şimdi... Yılbaşı gecesini **Saraybosna**'da geçirenler, **Çırağan Sarayı**'nda geçirenlere hemen gelsinler, yaşadıkları şu dramı lütfen bir anlatsınlar... Belki faydası olur.

Bu arada, anlayamadığım tek şey... haydi diğerleri neyse ama **bu fırsatı Ecevit'in niye kaçırdığıdır?**

Bosna-Hersek, tam Ecevit'in yapısına uygun bir ziyaret değil miydi?

Acaba basireti mi bağlandı?

Her neyse...

Somali'deki Mehmetçik, moral bekliyor.

Haberiniz ola...

Bosna: Soğuk, kan ve barut...

Tuzla Belediye Başkanı Selim Beşlegiç'in kızı Maide Beşlegiç, 22 yaşında elinde silah zaman zaman cepheye gidip Sırp'lar'a karşı savaşıyor. Cepheye kadın erkek ayrımı yok, amaçları tek, o da Sırp sakinlerine karşı kendilerini azıcık cephanelerle korumak. (solda) CHP Genel Başkanı Deniz Baykal, Tuzla karargahına barikatları aşarak ulaşmaya çalıştı. Eksi 18 derece soğukta karargahları ziyaret eden Baykal ve ekibi, oradakilere büyük destek oldular. İnsanlar savaş ve acıların yanında aşırı soğuk ve kar yağışına karşı da büyük mücadele veriyorlar. CHP Genel Başkanı Deniz Baykal, cepheye gitmeden önce karargaha gelerek üzerine uygun asker elbisesini aradı. Bulduğu asker elbisesini giyen Baykal, postal bulmak için uzun süre uğraştı. Karargahta vakit kaybetmeden yanındakilerle birlikte cepheye giden Baykal, Sırp'ların ateşleri altındaki Müslüman askerlere moral verdi.

Tecavüzden geri kalan iki damla gözyaşı

Tuzla Belediye binası salonunda Deniz Baykal'ın isran üzerine binaya getirilen tecavüze uğrayan genç kadınlar, Baykal'ın konuşması sırasında gözyaşlarını tutamadılar. Adlarını gizleyen genç kadınlardan biri Deniz Baykal'ın sözlerini gözyaşları içinde dinledi. CHP Genel Başkanı Deniz Baykal, tecavüze uğrayan bu kadınlara namusun ve ifletin simgesi olan "beyaz yaşmak" hediye etti.

Yazı ve fotoğraflar: Mustafa İSTEMİ

Barış Gücü'nde Sırp askerî var

SKANDAL

CHP Genel Başkanı Deniz Baykal, Hürriyet'e, Bosna Hersek'teki Barış Gücü'nde, Sırplarla işbirliği yapan Sırp kökenli Ukraynalı askerler olduğunu açıkladı...

OBJEKTİF

Taha AKYOL

BARBARLIK VE MEDENİYET

DENİZ Baykal, Sırpların Bosna-Hersek'te 800 kadar camiyi tahrip ettiklerini söylüyor. Ertuğrul Günay, Saraybosna'daki Gazi Hüseyin Bey Camii'nin durumunu anlatıyor:

"Camii ve minaresi tahrip edilmiş. Bosna'nın ilk üniversitesi olan Gazi Hüseyin Bey Külliyesi tahrip edilmiş. 'Başçarşı' denilen Osmanlı eseri tahrip edilmiş. Park, şehitlik haline getirilmiş."

Bu Gazi Hüseyin Bey, II. Bayezid'in kız tarafından torunudur ve Kanuni Devri'nde Bosna Bey'i, yani valisidir. Bosna'da büyük imar faaliyetlerinde bulunmuştur.

Sanat tarihçisi Filiz Yenisehirlioğlu'nun "Türkiye Dışındaki Osmanlı Mimari Yapıtları" adlı eserinden öğreniyoruz ki:

"Evliya Çelebi'nin 17. yüzyılda verdiği listeler ve vakfiyelerin incelenmesi sonucunda, Yugoslavya'da 6 bin 941 Osmanlı yapıtı olduğu belirlenmiştir."

Baykal'ın dediği gibi, Sırp barbarlığı sadece Müslüman Boşnaklara değil, aynı zamanda, onların namuslarına, ırzlarına ve "500 yıllık mutlu bir tarihin sanat eserlerine karşı da saldırıyor".

S ARAYBOSNA'daki yeraltı sığınığında Bosna-Hersek Cumhurbaşkanı İzzetbegović'le görüşen Deniz Baykal, Boşnaklara armağan o-

"Saraybosna ya dıkeceğimiz çınar tozları gelince... Balkanlar 500 sene mutluluk ve barış içinde yaşad, halklar kardeş oldular. İşte getirdiğimiz çınar fidanı bu kökü temsil ediyor..."

Ertuğrul Günay'ın "Bir Osmanlı beyefendisi" olarak nitelendiği İzzetbegović, Baykal'ın bu sözleri üzerine çok duygulaniyor, yaşanan gözlemleri gizlemek için başını ellerinin arasına alıp yüzünü kapatıyor... Hüzünlü bir sessizlik...

İzzetbegović'in "Doğu ve Batı Arasında İslam" adlı eseri Türkiye'ye çevrilip yayınlandı. Prof. Ahmet İlhan, bu eseri dolayısıyla, İzzetbegović'i Ziya Gökalp'e benzetiyor: Siyasi bir milli kimlik oluşturmak amacıyla toplumunun değerlerini bir dünya görüşü halinde işlemeye çalışan adam!

İzzetbegović, Marksizm'i ve Batı'nın kişisiz kitle kültürünü eleştirerek, demokrat, aydınlık bir Müslüman kimliğini savunuyor. Veriler ve tarihi tecrübe, tamamen "Bosna karakteri"ni yansıtır.

E RTUĞRUL Günay, Saraybosna'daki başka gözlemlerini de aktardı:

"Sırpalar bütün tarihi eserlere saldırmışlar. Bomba yememiş bir tek tarihi eser ve bir tek Müslüman evi, dükkânı, çarşısı görmedik. Ancak bu harabeler arasında Katolik ve Ortodoks kiliseleri ile havalalar sapasağlam duruyordu, bir tek mermi izi bile yoktu. Bizimkilere kilise ve havalara dokunmamışlar. İşte medeniyet budur!"

Kendisi de Balkanlar'da doğmuş olan Mecelle yazarı Ahmet Cevdet Paşa'nın, "Tezakir" adlı eserinde naklettiği Fatih Sultan Mehmed'in bir fermânını hatırlıyoruz:

"Buyurdum ki... Rahiplere ve killiselerine engel ve zahmet verici olunmaya... Bunlar korkusuzca memleketimde duralar ve gelüp gidenler dahi emniyet eman içinde olalar, memleketi korusuz yaşayub killiselerine gideler... Vezirlerimden ve kullarımdan ve reayamdan ve cümle

Ölüm kentinde 24 saat

Baykal dehşeti anlattı

- Saraybosna'da 24 saat geçiren CHP Genel Başkanı Deniz Baykal, Müslümanların yaşadığı dehşeti, "Kenti soğuk, açlık ve ölüm esir almış" sözleriyle anlattı...
- "Savaş trajedisinin en güçlü şekilde görüldüğü kent Saraybosna" diyen Baykal, "Ben hayatımda ilk kez elbisem ve çorabımla yatım. Kente kaldığım süre içinde bir damla su kullanamadık" dedi ve şöyle konuştu: "Elektirik yok, yakacak yok. Yokluk kenti esir almış. Çocukların, yaşlıların en büyük ölüm nedeni soğuk. Hava sıcaklığı eksi 16 derece. BM, insanlara açlıktan ölmeyeceği kadar gıda verebiliyor." ● **Yazısı 14. sayfada**

BAYKAL CEPHEDE Frankfurt üzerinden bugün İstanbul'a döneceği bildirilen CHP lideri Deniz Baykal, önceki gün dondurucu soğukun ve karakışın hüküm sürdüğü Gradaccac cephesine çıktı ve Müslüman Boşnak askerlerine moral verdi. (Sabah SEVİNÇ)

Ölümün kucagında 60 saat

Tecavüzcü 80 Sırp tutuklandı

SIRPLARIN

insanlık dışı davranışlarına uğrayan Bosnalı kadınların dramını bütün dünyaya ilgilisini çekiyor.

Tuzla Cezaevi

Müdürlüğü Yeralı Sivil

Direnç Örgütü'nün önde

gelenlerinden Yargıç

Saad Samirbaj

toca vücut 80 Sırp'ın

ya kalınarak cezalarına

konulduğunu bildirdi.

Bu insanlara ilişkin

yapılmadığını belirten

midir şunları söyledi:

"Sırp bütöce

toca vücut Sırp'ın suç

ifletilen şehirde

Sırp işgalinde, Sırp'lar bu

uçukları için bize ilginç

öneride bulunuyorlar.

Bir tecavüz suçuna için

10 Mülkümün savaş

edim ki tasame

öneride bulunuyorlar

ama biz Bıkalı

emiyoruz."

HALİ ORAL

CHP Genel Başkanı De-

mir Baykal, Bosna-Hersek

gezininde cepheye duaları

gönderirken ölümün ku-

cağında 60 saat yaşadı.

Baykal'ın cesareti Bosna-

Hersek Cumhuriyeti'nin

lazerbomları ile sarsıtır-

madı. "Türkler do-

ğuştan kurtulmadılar" dedi.

Tuzla cezaevi ve Saraybos-

na idarenin Baykal'ı "yi-

ğüllik cesareti, omuz için mü-

cadeklerin sadece bir fotora-

man konusunu olmadıkları bur-

na girdim" şeklinde ak-

tarı.

Baykal ve beraberindeki

Genel Sekreter Enayit Gü-

may, Genel Başkan Yar-

dımcı Hasan Pekin Güneş

Ankara Milletvekili Ali Din-

çer ve İvanbul Milletvekili

Meden Seyfemle birlikte

akılalmaz bir yolsuzlukları

çekiştirirken, büyük cesari-

yetle de sergiledi. Saray-

bosna gezisi için 30 aralıkta

Zagreb'e gelen Baykal, ertesi

gün planlanan Saraybosna

gezinami Buras Gali'nin ge-

si nedeniyle yapılamayaca-

planları altı oldu. Onda-

ğın Bölgesi Sivil Yürütü-

Örgütü'nün lideri Bırsal

ve Çalınasıravski eski futbol-

cu Kovacevic ve arkadaş-

larının gündürlü öneriyi ba-

zırlı eden Baykal, kendisine

aktarılan tehlikeyi varsay-

CEPHEYE DUALI UĞURLAMA

Baykal, Bosna-Hersek'te 60 saat süren ve her saniyesi ölüm tehlikesiyle dolu akıldınmaz yolculuğu gerçekleştiren, Tuzla'da sabaha kadar yapılan dualardan sonra cepheye uğurlandı

KALBİMİZDE CHP lideri Deniz Baykal ve arkadaşları, Emir Hacı Hatiz Begovic'in soyadıyla Bosna-Hersek millî marşını dinlerken, yunuskarlarını kalplerinde topladılar.

mları göre olanak 60 saat sü-

ren ve her saniyesi tehlikeye

tedolu yolculuğu çıktı. Dört

çipe başlıca sorun, bugün

kurşun altında olan Bosna

ya durak olan Mostar

gehrine varmadan gelen hy-

şin üzerine konvoy vül de-

ğışirmek zorunda kaldı. Tr-

boşun yapılmadığı Madanitsa

Körpüsü'nün Sırp'lar tarafı-

ndan yorulmuşluğu, haberi

üzüne Baykal, Pag bölge-

sinde açılan ateşler karşılı-

yor. Yabancı sığınmacıların

bulunması, yolların kapan-

ması, kalda yolların kapan-

ması, kalda yolların kapan-

ması, kalda yolların kapan-

ması, kalda yolların kapan-

ması, kalda yolların kapan-

ması, kalda yolların kapan-

ması, kalda yolların kapan-

ması, kalda yolların kapan-

rolünde tutulurken, tepelere mevzilenen Sırp'lar korkulu anlar yaşıyorlar. Yal boyunca acı uyarılarda kopulmuş ve de-

ğışirenlerin, Bosna-Hersek-

birlikte göğüs göğüs sa-

vasını sürdüğü süperleri ge-

ti. Bu arada kurşunlu çatı-

yaşayan Sırp cephesinin

deni ilave havan mermisi

attıldı. Baykal, o anlarda izle-

nilerinin daha sonra "Bura-

ya insan hayatı ve siperi in-

dim. Onların "çocuklarını

ışınmak istedik" şeklinde

aktardı. Konuşmanın ve

habli fotoğraflar çekiminin ya-

salıncaklı cephesinden ayrılın-

Baykal daha sonra tekrar

Tuzla'ya dönmekten yığın-

atıp, cephesi Türk he-

seye lojistik alınıp yaşadı.

Oraya çıkan ilginç bir geli-

şme, dinlenmiş bir muh-

milardı. Sırp'lar, Bosna-

Hersek'te askerlerin dinle-

tebir konuşmalarını dinle-

tebir konuşmalarını dinle-

tebir konuşmalarını dinle-

tebir konuşmalarını dinle-

tebir konuşmalarını dinle-

tebir konuşmalarını dinle-

tebir konuşmalarını dinle-

tebir konuşmalarını dinle-

tebir konuşmalarını dinle-

tebir konuşmalarını dinle-

tebir konuşmalarını dinle-

DUALI UĞURLANDI

Yırtışe geçici gece, 24,

00'üz bir süre kala Tuzla'ya

ulaşan Baykal, ilk önce kort-

darlarında bile yaralıların

bulundukları hastaneyi ziyaret

ederek askere moral verdi.

Bu arada Türk beyrutinden

haberleştiğini bir olay da

yaşandı. Tuzla Müfesi He-

san Spahic ve yörenin ileri

gelen idamları ertesi gün

cepheye gönderecek Baykal

camilerde sabaha kadar na-

maz kılacak dua ettirir. Bay-

kale, savaş öncesi itüştür-

madan çok şey kaybeden Tuz-

la Ochi'nde geceyi geçirdi.

ten sonra ertesi gün ilki ola-

rak bölge karargahında as-

keri ve sivil yetkililerin bil-

gi aldı. Daha sonra 40 kilo-

metre ötedeki Gradac'da

konuşma yaptı. Savaş öncesi

40 bin kişiyi taşıyabilen Gra-

dadac'da, şehrinde askeri yetki-

lilerin bilgi alan Baykal ve

arkadaşların asker ünifor-

masını ile şehrin hemen

Baykal ve arkadaşları karargahta...

CHP Genel Başkanı Deniz Baykal, Genel Başkan Yardımcısı Hasan Fehmi Güneş, Genel Sekreter Ertuğrul Günay, CHP İstanbul Milletvekili Mehmet Sevinçen Tuzla Belediye Başkanı Selim Beşlegiç ile cephne öncesi bir hatıra fotoğrafı çektiler. Silahla poz vermesini istediğimiz Baykal, "Ben silahsız bir askerim" diyerek silahı eline almak istemedi.

Ateş hattında moral dağıttı

Baykal'ın Bosna-Hersek'e gelişi siperdeki gencecik erden, soğuktan donmamak için parklardaki ağaçları bile kesmek zorunda kalan Saraybosnalılara büyük moral vermişti. Baykal onların karınlarını doyuramadı, bebelerine süt veremedi, hastalarına ilaç olamadı, cephane olamadı ama moral oldu. Deniz Baykal'ın dokuz gün süreyle Bosna-Hersek'e yaptığı her dakikası heyecanlı her an ölüm kokan gezide kendisine tanıdık isimler de eşlik etti: Zagreb'ten Tuzla'ya, Tuzla'dan tekrar Zagreb'e tam 3500 kilometre tulan yolculuk sırasında başta eski Beşiktaşlı Mırsat Güneş (Kovaçević) Tarih Poroviç, Tuzla Yargıcı Sead Sanhoç, savaş öncesi film artistliği yapan Emir Hacı Hafız Begoviç'le başla Baykal'a eşlik ettiler. **Deniz Baykal o geceyi top mermileri yüzünden yitmiş dökük hale gelmiş bir zamanların görkemli oteli **Holiday in'**de geçirdi. O korkunç gecenin sabahında Baykal duyularını şöyle dile getirdi: "Yemek yiyemedim, lokmalar boğazımda durdu. Dışarıda binlerce aç insan... Tek damla su kullanmadım onlara biraz daha su kalsın diye. O gece hayatımda ilk kez yatağa elbiseleri ile birlikte soyunmadan girdim. Sanki yatağa değil buzun içine girmiştim."**

Deniz Baykal Tuzla'nın 40 km.kuzeyindeki **Gradaçac** cephesini ziyaret ettikten sonra buranın büyük önem taşıdığını söyledi. **Baykal**, buradaki cephenin çökmesi halinde tüm Bosna Hersek'in düşebileceğini vurguluyordu. Çünkü buranın düşmesi halinde sığınan kuzeydeki birlikleri ile Saraybosna kuşatmasındaki birlikleri buluşmuş olacaktı. Bu da felaket demekti. O yüzden Tuzla'nın Gradaçac cephesinde çarşıdan her Bosna-Hersekli bunun bilincinde Sırpların ağır silahlarına karşı ellerindeki hafif silahlarla olağanüstü bir güçle karşı koyuyorlardı.

Sessizliği zaman zaman atılan mermiler bozuyordu. Bosna-Hersekli bir er fısıltılı bir sesle, "Birbirimizden ayrılp yürüyelim, Sırp kurşununa hedef olmayalım" dediği anda bulunduğumuz yere kurşun yağmaya başladı. "Yere yatın" komutuyla birlikte herkes gibi Deniz Baykal da kendini karların üzerine attı.

Ateş birkaç dakika sürdü. **Baykal** en önde idi. Birbirimizden uzak yürümeye dikkat ediyorduk. Sırp kalabalığı farkettikleri anda havan ateşi açıyorlardı.

Tuzla'ya, oradan da **Gradaçac** cephesine gelmek için 24 saat devamlı yol almıştık. Ölüm adeta yolumuzun üzerinde bankat kurmuş gibiydi. **Baykal** Bosna-Hersekli askerlerin bulunduğu mevzilere doğru sert adımlarla ilerliyordu. Sırp-larla aramızda 60-70 metre mesafe vardı.

Kulağım mermi seslerinde, her an kendimi yere atacak gibi tetikteyim. Benim bu heyecanıma karşı **Deniz Baykal**'ın bu diriliği beni ister istemez dehşete düşürüyordu. Mevzilere yaklaştığımız her adımda ölüme biraz daha yaklaştığımızı hissediyorduk.

Baykal'ı cepheye getiren komutan "Sorumluluk bundan sonra size ait" diyerek bizi iki ere terk edip gitmişti. Bize "Orada ölüm var, ölürsen ben sorumlu değilim" diyordu.

Karşı cepheye bulunan Sırp askerleri ise **Baykal**'ın gelişini takviye kuvvet olarak yorumlamışlardı. Bu yüzden iki havan topu atılmış, bunlar da biraz ilerimize düşmüştü.

Deniz Bey siperlere giden içinde bulunduğu duyularını sorduğumda şunları söylüyordu:

"Bir gerginlik yaşamadım değil ama burada bu siperde bir insan yaşıyorsa ben de yaşamı dedim ve siperi indim..."

Deniz Baykal'ın cepheye giderken bilmediği bir şey vardı. Tüm Tuzla'daki camilerde cepheye gideceği öğrenilen Baykal ve beraberindeki heyet için dualar okunmuştu.

Yeraltı Örgütünün üst düzey yöneticilerinden Eski Beşiktaşlı Futbolcu Mırsat Güneş, gezimizde bize en büyük yardımcıydı.

ŞEHİT OĞLU Babası ile dedesi Tuzla'da şehit olan 4 yaşındaki Ediz Hasiç, henüz olayları algılayamıyor. Baykal, Ediz'i yavaş yavaş öperek, ona bir öpücük de olsa teselli verdi.

ASKERİ BRİFİNG Baykal, Tuzla kentinde Başbakan gibi karşılandı. Boşnaklar Türk ekibine tüm sırlarını çekinmeden açıkladılar ve ihtiyaçlarını samimi olarak anlattılar...

Baykal geçti, köprü üçtu

*Mostar yolunda Baykal'ın geçtiği
köprü iki saat sonra bombalandı*

► Halit ORAL • ZAGREB

- CHP lideri Deniz Baykal ve beraberindeki heyet, Tuzla cephesinden 36 saatlik tehlikeli bir kara yolculuğundan sonra Zagreb'e, oradan da BM'ye ait Kanada uçağıyla Bosna-Hersek'in başkenti Saraybosna'ya nihayet ulaşabildi
- Mostar yolu üzerinde Baykal'ın geçtiği köprüünün, yaklaşık iki saat sonra Sırp bombardımanıyla havaya uçurulduğu bildirildi
- Baykal'ın geziden döndükten hemen sonra Başbakan Demirel ve Genelkurmay Başkanı Güreş'ten acil randevu isteyeceğı, izlenimlerini aktaracağı bildirildi ► 12'DE

Baykal'a göre Demirel "Özallaşıyor..."

B

Baykal'a göre Demirel gittikçe Özallaşıyor... CHP lideri, yarımlı Bülce konuşmasında bu iddiasına yer vererek:

"Özallaşma"nın anlamı ne?

Baykal bunu birkaç noktada topluyor. Dinin sebatlı solbittimide soykildiren konular itibarıyla şöyle özetlenebilir:

(1) Enflasyon — Baykal, Demirel'in neden Özallaşma süreci içinde yol aldığına işaret ederken özellikle enflasyon örneğini veriyor. DYP liderinin Mutfakta yavın var sloganıyla jektandan geldiğini, enflasyonun 500 günde yüzde 10'a indirime saatı verdiğini, oysa şimdi bu söz kendisine hatırlatıldığında yarı çaldığını belirtiyor Baykal.

Baykal'a göre tiplik Ozal tavn bu...

"Ozal da enflasyonu birkaç yılda enflasyon yüzde 10'a indirmeye vadedile hükümet olmuştuk. Sonraki yıllarda bu sözünü tutamayıncı, büyüme iyi, döviz serunu yok, ihracat artıyor demeye başlamıştı. Demirel de bugün aynı tutum içtiğinde" diyor Baykal.

Doğrusu bu açıdan çok haklısız sayılmaz CHP lideri... Biz de Sayın Demirel'e son aylarda ne zaman —örneğin son Uzaloğlu gezintide— enflasyon sorusu yöneltsek, buyasına bir yanıt alırcakız.

(2) Özgümlü — Baykal'a göre ekonomide de Ozal politikaları sürekli olarak gençler tarafından "Demirel bu bakımdan herhangisi bir değışiklik getirmeli. Yine vergi yok... Gene aynı barcamca kalıpları... Aynı borçluna politikası... Enflasyon da sürüyor."

(3) Stürler — Baykal, "Demirel'in eleştirilere reaksiyonu da Ozal'a benzemeye başlandı. Bu arada Ozal gibi o da sürekli yeni stürler istiyor. 100 gün, 500 gün, 500 günü 5 yıl yapıyor. Ozal da hep ek süre talep ederdi" diyor.

(4) TRT — CHP lideri, TRT'nin kullandığı çarşadan da Demirel'in Ozal'dan bir farkı olmadığını söylüyor. Bugün ekranı en uzun süre işgal eden Demirel olduğunu belirtiyor.

(5) Dış politika — Baykal'a göre Demirel'in dış politika iddialı çığı da Ozal'ın...

yerine getirdi göze almıştı. Çalısan, Bati tarafından yonlendirilen bir dış politika bu" diyor CHP lideri...

(6) Dış geziler — Baykal, "Dış geziler Demirel de çok topraklay başlandı. Tipli Ozal gibi o da, Temmuz topraklay uçak dolusu geliyor. Bir zamanlar Ozal'i, çok eleştirirdi bu konuda" diyor.

TÜRK-İŞ'DEKİ PROTESTO...

Demirel'e şöyle laf atıyor Baykal:

"Sadere yakaya renkli bir mendil takmakla yeni olumaz. Sadere çarboze ve lafazanlıkla bu iş yürünmez. Neyin neden olamayacağını anlamı çabasına atılır... İl olarak, Güç, iktidar iş yapma yitirdi."

Türk-İş Genel Kurulu'nda Başbakan Demirel'e yönelik protestonun önemsizmesi gerideğini belirtiyor. Baykal, Hükümetin gelmiş olduğunu, ne kadarı göstermesi açısından altın çayır bu diyor.

Bülce konuşması Baykal'ın CHP lideri olarak ilk önemli söyleşi olacak. Tezlevoğundan da yonlanacağı için öngörülüyor ki konuşması Ayra CHP'nin meydanlara çıkışı daha çok muti avarıdaki olağın kongoze sonrasına bantlıyor. Kocaeli'nin hükümetin 6 Nisan'da 500 günde dolurmasında birlikte CHP de muhalefeti meydanlara barmaya planlıyor.

Yeni, CHP'nin ne kadar tüp ne kadar tutmayacağına biraz daha anlamak için bahar ayı hara beklemek gerekiyor.

VERGİ VE ÖZELLEŞTİRME...

Baykal, mülakatı yeni vergi almama ve vergi gelirdeninin artırılması gerektiğini düşünüyor. Kısmi harcamaların Türkiye koşullarında azaltılması gerektiğini, o yüzden vergiye yöklenmesi gerektiğini, enflasyonun sağunuyor. Namu ağırlarını ancak bu yolla düşüreceğini söylüyor.

CHP liderine göre vergi düzeni çok adalete Türkiye de. "Varlıklı kesimlerden alınan vergi yıllar içinde sürekli azalıyor" diyor KİT'er konuşma gelince...

Özelleştirmeyi idarecek yolların bir olanak görüyor. Özelleştirilcek KİT'leri yarı ara, adam edilecek ve jümüyle kapatılacak KİT'lerden söz ediyor.

Özelleştirme konusunda iki noktaya dikkat çekiyor CHP lideri. Bunlardan biri, özelleştirmeyle birlikte işgüç sorunlarına mülakatı...

langıçta kaynak yaratıcı olamayacağı... Baykal'ın Bülce konuşmasında altın çayırğı önemli bir konu daha var: İdarelin yitiden yaplanması...

"Türkiye'nin Ankara'dan idare edilen bir ülke olmaktan kesinlikle çıkartılması gerekir" diyor Baykal. Yeri yitirmekten verig toplama yitileşile de donatılacak güççürdirmesinin Türkiye'yi birçok beklemadan rahatsızladığını düşünüyor halkı olarak...

CHP VE DİŞ POLİTİKA...

Baykal, dış politika Ozal çarşının devam ettirdi kensinde. Demirel Hükümet'in dış politikası Bati'den telkin edilen terçilere atarak itirakı yitidirmeye belirtiyor. Bati ile birleşme yitirmeye art çarşınayacağını işaret ediyor ama bu noktada da vurguluyor.

Söylediği yarı CHP liderinin

"Dış politika Ozal'ın üç var. Bir uçta, dünya gerçeklerine göre yitirmeye, üçe dönük bir mülkiyetçilik anlayışı... Öbür uçta, teslimiyetçilik..."

"CHP'nin dış politikası bu iki uçta da olamayacak" diyor Baykal. "Üçüncü dünya solculuğu da değıt şüphesiz... Sorumlu, dünya dengeleriyle birlikte Türkiye'nin de yarılarını ön planda tutan bir dış politika anlayışı..."

52 milyar Dolar dış borca rağmen dış politika manevra alanları bugünkünden da geniş tutulabileceği kensinde. Çünkü, Türkiye'nin yetersizliklerine karşın dünyayı bu kadar çok iddi bir dayanak noktası olduğunu belirtiyor. Türkiye'nin elinde karmam karmamıyacağı, bundan dış politikada da yitirilebileceğini söylüyor CHP lideri. Bu arada Çekir Güç'ün görev süresinin uzatılmasına hayır diyor.

Çekir Güç'ün Kıbrıs dahil bazı konularda Bati'ye bir karsı karsı olarak kullanılmadığını da belirttikten sonra, CHP olarak Bülce'ye karsı ret oyu vereceklerini söylüyor.

İşte böyle!

CHP bu mu hakları parisi olarak saklıyor...

Hasan Cemal

Tarihi Çağrı!

CHP Genel Başkanı Baykal

Deniz Baykal solda birlik için SHP ve DSP'ye çağrı yaparak "CHP'de birleşmeyi kabul ederlerse, 9 Mart kurultayında genel başkan adayı olmayacağım" dedi

- CHP Genel Başkanı Deniz Baykal sosyal demokrat partilerin birleşmesi yolunda büyük bir adım attı. Baykal "CHP varken başka bir çatı aramaya gerek yok. Yönetim sorunları iyi niyetle çözülebilir. Biz CHP'nin sahibi değiliz, görevimizin bilincindeyiz," diye konuştu. Baykal sosyal demokrat ve demokratik sol partiler arasında temel bir fark olmadığını söyledi.
- SHP lideri İnönü, Baykal'ın önerisiyle ilgili olarak "Ben bugün bu konuda konuşmayacağım" demekle yetindi. DSP lideri Ecevit, "CHP'nin güdük bir parti olaca anlaşımıştır" dedi. Ankara Belediye Başkanı Karayalçın ise "Sol birleşme zse bir tek milletvekili bile çıkaramaz" diye konuştu. ■ Haberleri 19'da

CHP lideri Baykal'dan "Solda birlik" için ilginç açıklama:

CHP'de birleşsinler aday olmayacağım

★ 9 Mart günü CHP Kurultayı olduğunu belirten Deniz Baykal, SHP ve DSP yetkili kurullarında "CHP'de bütünleşme" kararı alınırsa kendisi aday olmayacak

Baykal birleşmenin peşini bırakmıyor

HP Genel Başkanı Deniz Baykal, sosyal demokratlara CHP'de birlik çağırırken, SHP Genel Başkanı Erdal İnönü'ü den yentilinceye kadar teklatırlayacak.

SHP Genel Sekreteri Cevdet Selvi'nin öneriyi reddeden açıklamalarına rağmen İnönü'den yentil bekleyen Baykal'ın, İnönü ve SHP'nin birleşmesi konusunda sarsıcı önerilerde bulunarak İnönü'ye "Aynı düştüğünde suskunluğu bozarak görüşlerini aynı oluşturdugu belirtilirken, SHP yönetimini "CHP'de çağırma sürecine girilmez, delegeler belirlemeden yapılan birlik çağırmasını ve Baykal'ın liderlikten feragat edeceği açıklamalarının inandırıcı olmadığını" görüşünü savunuyor.

Yeni öneriler

Baykal'ın çağırması olumsuz yentil gelmesi durumunda tutumunu sergilemediği İnönü ve SHP'nin birleşmesi konusunda sarsıcı önerilerde bulunarak İnönü'ye "Aynı düştüğünde suskunluğu bozarak görüşlerini aynı oluşturdugu belirtilirken, SHP yönetimini "CHP'de çağırma sürecine girilmez, delegeler belirlemeden yapılan birlik çağırmasını ve Baykal'ın liderlikten feragat edeceği açıklamalarının inandırıcı olmadığını" görüşünü savunuyor.

CHP Genel Başkanı Deniz Baykal, sosyal demokratlara CHP'de birleşme çağırırken İnönü'den yentil alana dek teklifler yapmaya karar verildi. Baykal'ın, çağırması olumsuz yentil gelmesi durumunda tutumunu sergilemediği, "İnönü ve SHP'nin birlik konusunda sarsıcı olmamak" meşajını işleyeceği öğrenildi.

Sebahat KARAKOYUN

CHP Genel Başkanı Baykal, SHP iktidarının Demirel'in tercihi olduğunu söyledi:

Kardeşlerinizle el ele verin

► CHP İzmir İli Kongresi'nde konuşan Baykal, İnönü'ye şöyle seslendi: "Sen Süleyman Demirel'in tercihinin sonucunda iktidar oluyorum diye övünmeyi bırak da sosyal demokrat düşünceli kardeşlerinle el ele ver, sosyal demokrasiyi iktidar yap"

MERİH AK

İZMİR - SHP
Genel Başkanı Erdal İnönü'nün 'SHP'ye katılın' çağrısını sert bir

dille eleştiren CHP Genel Başkanı Deniz Baykal, CHP'nin SHP'ye 'iltica' etmesinin söz konusu olmadığını belirterek "Sen Süleyman Demirel'in tercihinin sonucunda iktidar oluyorum diye övünmeyi bırak da sosyal demokrat düşünceyle kardeşlerinle el ele ver, sosyal demokrasiyi iktidar yap" dedi. SHP'nin büyüklük kompleksine girdiğini vurgulayan Baykal, "Kimin büyük olduğu yarım ortaya çıkar. Bırak şu büyüklük iddiasını. Düşünceli büyüme ye bak," diye konuştu. Baykal, sosyal demokratik ve demokra-

larını vurgulayan Baykal, şunları söyledi:

"Biz birleşme bütünleşme diyorsak, bu kendimize, partimize güvenisizliğimizden değildir. Biz birleşme bütünleşme diyor-sak halkımızın kaderine olan inancından sorumluluğumuzdandır. Yoksa ne bir siyaset adımı olarak ne de CHP kendine güven açısından hiçbir eksikliği yoktur. Birleşelim, bütünleşelim, geçicimden bir an önce hedefimize ulaşalım. Derdimiz bu. Birleşme bütünleşme beraberinde etkinleşmeyi de gerektirir. Türkiye'de sosyal demokراسi hiç kuşkusuz en kısa zamanda ülkenin temel siyasal gücü haline gelecektir. Bunu sağlamak istiyoruz. Bunun için üzerimize ne düşüyorsa yapacağımızı bildirdik. Ancak bunun yeterince anlaşlamadığını gördüğüm için büyük üzüntü duyuyorum."

Tarihi fırsat

Birleşme durumunda sosyal demokratların en güçlü temel siyasal güç olacağı görüşünü yineleyen Baykal, "Bu bir tarihi fırsattır. Ama her tarihi fırsat o fırsatın tarihi niteliğini anlayacak tarihi sorumluluğa sahip insanların gerektirir. Bir partimiz diyor ki 'Biz büyük parti-

Baykal'ın katıldığı kongrede İzmir İli Başkanlığı'na Erol Güngör yeniden seçildi. (A A) defter, konuşklar tarafından rak karşılandı. Konuşması sık sland

GÜNÜN YAZISI

Oktay EKŞİ

Baykal'ın önerisi...

"SİZ misiniz bu liderlerle bu iş olmaz" diyen? CHP Genel Başkanı **Deniz Baykal**, dün Ankara'da yaptığı basın toplantısında, sosyal demokrat cephenin üç partisini bir araya getirme -mümkünse birleştirme- çabalarının önünde en önemli engel olarak bu partilerin liderlerinin bulunduğunu yolundaki iddiaları -bu iddianın sahiplerinden biri de biziz- alenen ve resmen tekzip eder gibiydi. O nedenle açıkça, "Engel olarak beni görenlere söylüyorum... Birleşmenin CHP'de olması şartıyla ben Genel Başkanlığa aday olmaktan vazgeçerim" dedi.

Baykal'ın önerisi çok açık: "Eğer, bu siyasal karar alınacak olursa, ortaya çıkabilecek olan tüm teknik sorunların, yönetim sorunlarının, işbirliğinin nasıl gerçekleştirilebileceğine ilişkin sorunların, zamanlama sorunlarının tümünün iyi niyetle çözülebileceğine yürekten inanıyorum. Biz CHP olarak, bu arayışı bütün olanaklarımızla katkı yapmaya hazırız. Diğer partilerin alacakları kararı bekliyoruz. Bunun, yeter derecede somut bir girişim olduğunu düşünüyorum. Tavnımızı açık koyduk. Vade koyduk. Ne beklediğimizi, ne yapacağımızı da söyledik. 9 Mart CHP'nin kurultayında genel başkan adaylarının belirleneceği son dakikaya kadar, kardeş sosyal demokrat partilerden birisi ya da ikisi bütünleşme için siyasi iradesini gösterirse ben, CHP Genel Başkanlığı'na adaylığımı koymayacağım. Böyle bir bütünleşmenin gereği neyse, onu, CHP Kurultay delegeleriyle bütünleşme kararı alacak olan siyasi partilerin delegelerinin kararıyla hep birlikte gerçekleştireceğiz" diyor.

Bunda bir kaşkariko var mı?

İlk bakışta insan, "içtenlikle yapılmış bir öneri" izlenimi ediniyor. Sağından solundan bakınca da, bir kaçak yahut kaçamak görünmüyor. Ama süttan ağzı yana yana artık yoğundu üflemeden yemeyen bizim gibi kuşakların kuşkuculuğu ile bir değerlendirme yapınca, "ihtiyatlı bir iyimserlikle ele alınabilecek öneri" karşısında bulunduğumuzu söylemek gerekiyor.

Gerçekten **Erdal İnönü**'nün bu öneriyle ilgili sorunları yanıtlamaktan kaçınmış olması gösteriyor ki, öneri hayli çarpıcı. Ve hatta "solda birleşme" çabalarını sürdürenlerin yelkenlerindeki rüzgârı alıp CHP'nin yelkenini şişirebilecek kadar da güçlü...

Deniz Baykal eğer "Nasıl olsa reddederler. Ben de onların yarattığı hayal kırıklığından doğan puanları CHP'de toplanır" diye düşündüyse, hiç de haklı değil. Nitekim DSP Genel Başkanı **Bülent Ecevit**'in tepkisi, tam da bu hesaba uygun şekilde ortaya çıktı. **Ecevit**, o çok bilinen kuşkucu yaklaşımıyla hemen bu önerinin mümkün bir şeyler aradı. "CHP'nin bir dar kadrocu hareket olarak doğmasının uyandırdığı hayal kırıklığının bugün CHP yöneticilerini çok kaygılandırıldığını ve CHP'nin güdük bir parti olarak kalacağı" korkusunu ortaya attı. "Soldaki birleşme"yi, kendi denetimi altında olmak kaydıyla DSP bünyesinde gerçekleştirmeyi önerdi.

Oysa sosyal demokratları kendi denetimi altında DSP'de birleştirme mümkün ise neden gerçekleştirmiyor, bunu söylemedi.

Ecevit'in unuttuğu husus, kendisinin bu konudaki çelişkileridir. Nitekim şimdi tüm sosyal demokratları DSP bünyesinde birleşmeye çağıran **Ecevit**'in CHP ile DSP ilişkilerinden söz ederken, "Biz, CHP'nin mirasçısı değiliz" dediği (8 Eylül 1991 gazeteleri) ama geçen yıl, CHP'nin açılışından önceki aylarda, "..." Değişen dünyanın CHP'si için mücadele veririm" diyecek kadar ön plana çıktığı (30 Nisan 1992 gazeteleri), hatta yeniden açılacak CHP'nin başına -seçime bile gerek olmadan- Genel Başkan sıfatıyla gelmek istediği hatırlardır. Dahası, bir ara CHP Genel Başkanı sıfatını üstlenmiş gibi konuşmalar yaptığı da...

Şimdi işte o CHP'den söz ediliyor, başka bir CHP'den değil.

Neyse... Onlar geride kaldı. Şimdi önemlisi, **Baykal**'ın önerisi... Herkesin gerçek yüzünün ne olduğunu görebilmemiz için bu öneriyle ilgili gelişmeleri izleyelim.

GÜNLÜK

Yalçın DOĞAN

HP, KAÇAK GÜREŞİYOR

MANİSA'da hafta sonunda CHP'nin il kongresi Baykal'ın son birleşme çağrısından sonra tam anlamıyla "bir miting" dönüşüyor. SHP örgütünden bazı istifalar birbirini izlen, sokaktaki sıradan sosyal demokrat vatandaş, Baykal'a hak veren tepkiler gösteriyor.

Deniz Baykal geçen cumartesi çarpıcı bir sırda bulunarak, "Nerede, nasıl isterseniz, kolları olmayan, gündemli sadece sol partilerin birleşmesine dayalı bir süreci başlatelim" diyor. Hatta, bunun için martta toplanacak CHP kongrede "kendisinin genel başkanlığa adaylığını ymayabileceğini" belirtiyor.

İlk tepki Bülent Ecevit'ten geliyor ve hiç sürprizatmıyor. Ecevit, ne yazık ki "bilinen görüşlerini tekrarlamanın ötesine geçmiyor". DSP'nin ötekli yapısı, bazı solcu yazarların kendisini aşırması, seçim sistemi gibi tezlerini... Zaten, aya bir mekik atılsa ve DSP'nin düşüncesi olsa da Ecevit bu görüşlerini vurguluyor, çevre liliğini önlemek üzere bir seminer için DSP'nin öüşü dile getirilse de, Ecevit söze, yine "bazı solcu yazarların tutumu ve seçim sisteminin ada tsizliğinden" başlıyor!

Yani, karşından gelen öneri ne olursa olsun, vrında hiçbir değişiklik yok. Uzlaşma şansı ya a ipucu veren bir tutum yok. "Solda birleşme" in son günlerde yeniden doğmuş gibi görünen rsata, Ecevit şimdilik hiçbir şans tanımıyor.

İNÖNÜ AYIP EDİYOR

Ecevit hiç olmazsa, kendi düşüncelerinde bir eğişiklik olmadığını belirten açıklamalarda bulunuyor. Ya İnönü?.. En hafif deyişle, "hiç ciddi avranmıyor". Tepkisizlik, İnönü'ye ve SHP'ye iç yakışmıyor.

Baykal'ın önerisinden sonra, SHP Genel Sekreteri Cevdet Selvi, ilk tepkisinde "CHP'de tika nıklık yaşanıyor, Baykal da kendini yeniden günde me getirmek için bu tür önerilerde bulunuyor" gibi, hiçbir siyasal öz ve içerik taşımayan bir de erlendirme yapıyor. Koskoca SHP'nin koskoca genel sekreterinin "solda birlik" çağrısına baki şı bul..

Ya Genel Başkan Erdal İnönü?.. İnönü dün suskunluğunu akillara durgunluk veren bir biçimde bozuyor.. İnönü dün muhteşem(!) bir açıklamada bulunarak aynen şöyle diyor: "Ben gerektiğinde konuşurum, bir şey saklamam. Konuşacağım zaman, herkesi çağırır ağylerim". Daha sonra öğreniyoruz ki, İnönü, Baykal'dan gelen öneriyi 14 şubatta toplanacak Parti Meclisi'nde ele almaya karar veriyor.

SHP yönetiminde etkin ya da önemli görevlerde bulunanlarla dün yaptığımız çeşitli sohbetlerde ortaya çıkan şu: "Acaba Baykal neden böyle yaptı, kafasında hangi tiki doluyor?" gibi bir kuşku var. Oysa, Baykal'ın önerisini belli siyasal manevralara bağlamak yerine, hatta eğer böyle bir manevra varsa dahi, en azından onu bozmak için bir girişimde bulunmak, bir yanıt vermek gerekirken, garip garip gerekçelere dayanmak ya da susmak, oldukça anlamsız. Onun da ötesinde, solda birlik girişimlerini baltalayan bir tutum.

SAPLA SAMANI KARIŞTIRMAK

SHP ve DSP'den gelen ve gelebilecek olan tavır, SHP ve DSP'yi tarih önünde aklayan bir tavir değil. Nitekim, dün Baykal çağrılarına bir yenisini daha ekliyor ve "Birleşelim, Halkçı Parti'nin 1983'te aldığı yüzde 32'lik oranı birlikte aşalım ve tek başına iktidara gelaelim" diyor. Çünkü sohbetimizde şunu ekliyor Baykal:

"Sayın Ecevit'in yaklaşımında solda bir lışbirliğin önünü tıkmış görüyorum. Böyle kabul etmiyorum. Sayın İnönü'den henüz bir tepki gelmedi. İyi düşündümüş bir yanıt alabileceğini sanıyorum. Yanıt ne ise, gereğini hemen yapmaya hazır olduğumu bir kere daha belirtiyorum".

Bu arada dün çok garip bir olaya tanık oluyoruz. "Büyük büyük SHP'liere" Baykal'ın önerisi ile ilgili ne düşündüklerini sordüğümüzde, şaşkınlıkla su karşılığı dinliyoruz: "Baykal, solda birlik çağrısını yaptığı gün, otoyollarla ilgili, ANAP'ın Bayındırlık ve İskân Bakanı Onur Kumberacıbaşı ile ilgili gensoru ya da araştırma önergesini destekleyeceğini öğrendik. Eğer, Baykal bu kadar samimi ise, nasıl olur da, ANAP'la bize karşı birleşir?".

Otoyollardaki düzen ve trafik kazaları günlük yaşamın acı bir parçasına dönüşüyor. Otoyollar da bir araştırma istemekle, solda birlik çağrılarının ne ilgisi var?.. Baykal'ın önerisine bunun gibi saçma sapan gerekçelere karşı çıkan SHP, asıl bu tavrıyla Baykal'ın ekmeğine yağ sürmüyor mu?..

Kaldı ki, sorun bu kadar basit ve hafif mi?.. SHP kötü bir sınav veriyor, yanıt bulamayınca, saçmalık diz boyu artıyor!

Solda birlik, Baykal, Ecevit

Sabah başyazarı **Güngör Mengi'**nin, **Uğur Mumcu'**nun cenazesinden sonra ortaya çıkan 'solda birlik' çağrısını küçümsemesi ve aşağılaması haklı değildir.

Mengi "Uğur Mumcu'nun öldürülmesinden sonra 'solda birlik' diye tutturdular" diyor...

"Cenazenin arkasında bu sloganı bağtırmak bence saygısızlık" diye devam eden Mengi bu konuda kendisinden beklenmeyen ölçüde ağır ve çirkin bir üslupla noktayı koyuyor:

"Ölümlerden yararlanmak denizliktir..."

Mengi'nin tepkisi **Uğur** için yürüyüşe gorkemil kalabalığın "Soldaki birliği değil, milli birliği temeli ettiği" iddiasına dayanıyor. Bilmeyorum **Güngör Mengi** Ankara'ya gelip cenazeye katıldı mı? Ben şahsen izlediğim o unutulmaz cenazenin Atatürkçü, laik ve solculardan oluştuğu kanısındayım.

Bir araya geldiklerinde koskoca bir kitle oluşturdıklarını somut olarak gören solcular ve laikler "solda birlik" özlemini haykırırken kalabalıkta herhangi bir tepki ya da itiraz görülüyordu.

Solda birlik özlemi gerçekdir ve bu sloganların cenazede yükseltilmesi asla denizlilik değildir.

Ama bu konuda hata da yapıyor. **Cumhuriyet** gazetesi milyonların solda birlik özlemini "**Uğur Mumcu'nun vasiyeti**" gibi göstererek kendi politikası yönünde kullanmak istiyor!

Bu tutum ne gerçeklere uygun düşüyor, ne de solda birlik sloganına yarar sağlıyor...

Solda birlik sloganının **Uğur Mumcu'**nun vasiyeti olmadığını **Cumhuriyet**'in Genel Yayın Yönetmeni **Özgen Acar**'ın, pazartesi yazısından öğreniyoruz. **Özgen**'in yazdığına göre suikastten önce **İlhan Selçuk Uğur Mumcu**'ya **SHP**, **DSP** ve **CHP**'ye kabul etmiş partiler üstü aydınların ortak bir girişimiyle birleşmeyi sağlamalarını önermiş. **Uğur Mumcu** da bu düşüncüyü beğenmiş.

Bu, **Uğur Mumcu'nun vasiyeti** değil, **İlhan Selçuk'un** nasihatı oluyor.

İlhan Selçuk'un ortanın solundaki partilerden bazılarının liderlerine, özellikle **Deniz Baykal'a** yönelttiği ağır hakaretler unutulmadığı için daha başlangıçta güvensizlik ve kuşku meydana geliyor.

Acaba koalisyonu ve **Erdal İnönü**

nü'yü hararetle destekleyen **Cumhuriyet**, hızla sahip çıktığı "solda birlik" girişimini **SHP**'ye mayeletmeden, tarafsız ve dikkatli bir şekilde sürdürebilir mi? Böyle bir girişim tiraj yükseltmenin ötesinde olumlu sonuç verir mi?

Bu konuda **DSP**'de kuşku ve tepki görülmüyor.

Ecevit, **Uğur Mumcu** için **CHP** ve **SHP** ilçe başkanlarıyla ortak bir ilana imza koyan **DSP** Üsküdar İlçe Başkanı'ni derhal görevden aldı... **Ecevit**'e göre solda birlik kampanyasındaki amaç "SHP'yi düşüşü kuyudan kurtarmak"tı...

Dün görüştüğüm **Baykal** ise ilke olarak birliğe karşı değil. "Birleşme konusunda en rahat kişi benim, en rahat parti biziz" diyor.

Ama **CHP** isminde ısrar ediyor **Baykal**: "CHP cumhuriyeti kuran, demokrasiye geçmesini, sola açılmayı gerçekleştiren dünyanın en büyük partilerinden biridir" diyor, "CHP adından vazgeçilemeyeceğini İnönü de kabul etmişti. **CHP**'nin **SHP**'ye geçmesini ve **SHP**'nin **CHP** adını almasını istemişti... **CHP** adından vazgeçilemez ama yeni bir inşa olablir!"

Baykal'a göre zorluk ideolojik farklılıkların giderilmesi değil. Bu çözülebilir. Önemli olan birleşmeden sonra benimsenecek platform...

"Birleşik sol parti seçimlere koalisyonun yaptıklarını savunarak mı girecek, yoksa sosyal demokrat bir muhalefet olarak mı?" diye soruyor **Deniz Bey**... **CHP** lideri, bu zayıf koalisyonun icraatını savunan bir sosyal demokrat partinin seçimde başarı sağlayamayacağı kanısında...

Baykal'a 1994 Mart'ındaki genel yerel seçimlerde üç partinin belli adayları desteklemesi yolundaki "Karayalın önerisi"ni soruyorum.

"Bu seçim yasasıyla ve bu koşullarda çok zor" diyor. "ayrı partiler sürerken gerekli güven ve gerçek işbirliği yarablmaz. Seçimlere birleşilerek girilmeli..."

Baykal, **DYP** tarafından yaptırılan ankette **SHP**'nin yüzde 12, **DSP**'nin yüzde 10, **CHP**'nin yüzde 8 destek sağladığına dikkati çekiyor ve "Biz daha dört aylık parti olarak yukan çıkıyoruz" diyor. "SHP ve **DSP** ise artık geleceğe yönelmiyor. İnönü ve **Ecevit** denendiler, biz denemedik..."

Baykal'ın tavsiyesi üç sosyal demokrat parti arasındaki üslubun yumuşak, diyalogun açık tutulması...

EK-1

OLAĞANÜSTÜ HAL VE TERÖRE KARŞI ÖNLEMLER

ÇERÇEVE

Bu çalışma, genel olarak terör ve siyasal şiddet sorununu kapsamaktadır. Özel olarak da Olağanüstü hal bölgesindeki uygulamaları ve durumu tartışmaktadır.

Sorunun bu çerçeve dışındaki boyutları da kuşkusuz çok önemlidir. Özellikle Güneydoğu sorunu, çok yönlü ve çok yanlı bir sorunlar disizidir. Son derece karmaşık bir yapı sözkonusudur.

Olayın "**demokrasi ve insan hakları**" boyutu; "**cangüvenliği**", "**terör**" boyutları, "**dışpolitika**", "**sınırların korunması**", "**ekonomi**", "**sosyal düzen**" boyutları vardır.

Güneydoğu sorununun çözüm yoluna girebilmesi, onu tüm boyutlarıyla ele alan kapsamlı bir programla mümkündür.

Bütün boyutları aynı şekilde önemseydiğimizden, herbirinin ayrı çalışmalarda ve ayrıntılarıyla ele alınmasını öngördüğümüzden diğer boyutları şimdilik tartışma dışında tutarak, burada sadece terörle mücadeleyi ve olağanüstü hal uygulamalarını inceleyeceğiz.

CHP'NİN YAKLAŞIMI

CHP, terör ve siyasal şiddet konusuna sorumluluk anlayışıyla yaklaşmaktadır. Sorunu, ulusal bütünlüğümüze yönelik ağır bir tehdit olarak algılamakta; çare üretme ve doğrultuda katkıda bulunma kararlılığını sürdürmektedir.

Siyasal şiddet ciddiye alınmalıdır. Görmemezlikten gelinmemelidir. Bir bütün olarak algılanmalı, ödünsüz üzerine yürünmeli, halkımıza ve ulusal değerlerimize zarar vermesi önlenmelidir.

Siyasal şiddetin vazgeçilmez değerlerimize, toplumsal mutluluğumuza ve demokrasimize yönelik bir saldırı olduğu bilinci yaygınlaştırılarak topyekün bir dirençle, temel nedenleriyle birlikte ortadan kaldırılmalıdır.

OLAĞANÜSTÜ HAL SÜRECİ

Ayrılcı terör örgütü, 1980 sonrasında askeri yönetim döneminde kuruluş aşamasını tamamlamış, aynı dönemde gelişip güçlenme olanağı bulmuştur.

Dönemin bölgedeki baskıcı ve yasakçı uygulamalarından kaynaklanan toplumsal tepki ve öfkeyi değerlendirerek; yöre insanının bu yöndeki duyarlılıklarını yükselterek yoğun bir propaganda ve yayılma çalışması yürütmüştür.

Bu koşullardan ve bölgedeki diğer olumsuzluklardan yararlanan ayrılcı terör örgütü kısa sürede eylem aşamasına ulaşmıştır.

İlk eylemleri kendini tanıtmaya ve kabul ettirmeye yönelik "silahlı propaganda" niteliğindedir. Toplumun direncini kırmak, korkutup sindirerek kendisine itaatı sağlamak amacıyla kişilere yönelik terör eylemleri başlatmıştır.

Eylemler giderek genişlemiş ve devlet hizmetlerinin akışını, sürekliliğini önlemeye yönelmiştir. Alt yapı yatırımlarını tahrip eden, iş makinelerini yakan, kamu görevlilerini engelleyen saldırılar bir süre sonra öğretmen, polis gibi görevlileri

öldürmek, okul yakmak, köy basmak ve toplu katliamlar gerçekleştirmek düzeyine tırmandırılmıştır.

Zamanın iktidarı, olayı algılayamamış, tanımlayamamış, aksine hafife alarak "üç beş çapulcu eşkiyanın" çırpınışları olarak nitelemiş ve olayın büyütülmemesi gerektiğini ifade ederek "çok kısa zamanda ezip geçeceğiz, köklerini kazıyacağız" sözleriyle günü kurtarmış ama sorunu küçükken çözmek fırsatını yitirmiştir.

15 Ağustos 1984 tarihli Eruh-Şemdinli baskını, arkasından Taşdelen Köyü katliamı durumun sanıldığı ve sunulduğu gibi olmadığını ortaya koymuştur.

Bu aşamada, Cumhuriyetin ilk yıllarında günün zorlukları nedeniyle çıkarılmış ve geçerliliğini yitirmiş "Men-i Şekavet Yasası"ndan yararlanarak "köy koruculuğu" uygulaması gündeme getirilmiştir. Bölgenin feodal yapısı, aşiret husumetleri gibi nedenlerle koruculuk uygulaması yeni problemler, yeni kan davaları yaratarak ve "korucu ağaları" türeterek süregelmiştir. Bugün "korucuların korunması" ciddi bir sorun haline gelmiştir.

Çözüm üretme tembelliği içinde çare aramaktan kaçarak, her eylemden sonra "ezip geçeceğiz" söylevleri ve bitmez tükenmez cenaze merasimleri ile 4 yıl daha yitirilmiştir.

Bu süre içinde olaylar artmış, eylemler boyutlanmış, ayrılıkçı terör örgütü Hakkari-Siirt (Batman-Şırnak dahil) - Mardin üçgeninde güçlenmiş ve üstlenmiştir. Zaman içinde etkinliğini bu üçgen dışına yaymayı da başarmıştır.

20.5.1987 günü zamanın Hükümeti T.B.M.Meclisi'ne gelerek "geçici bir süre için" Olağanüstü Hal Uygulamasına mecbur kaldığını itiraf etmiştir.

10.7.1987 günü Cumhurbaşkanı'nın başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu, 1970 yılının başında o güne kadar sıkıyönetim uygulanan bölgede Olağanüstü Hal Bölge Valili-

ğı kurulmasını kararlaştırmıştır. Daha 6nceki dokuz yıllık sıkıy6netim d6nemine eklenen Olağan6st6 Hal B6lge Valiliği uygulamaları ile b6lgede kesintisiz 14 yıldır olağandışı y6netim usulleri y6r6rl6ktedir. Oysa bu t6r y6netimlerin ana 6zelliği ge6ici olmalarıdır, 6nlem niteliğinde olmalarıdır. Olağandışı ve ge6ici y6netim uygulamalarını kalıcılaştırmak son derece olumsuz gelişmelere de kaynaklık etmektedir.

O tarihten bu yana s6rd6r6lmekte olan Olağan6st6 Hal Uygulamasının onaltıncı kez uzatılması istemiyle karşı karşıya bulunuyoruz.

OLAĞAN6ST6 HAL B6LGE VALİLİĞİ D6NEMİ

şiddet eylemleri nedeniyle Olağan6st6 Hal Uygulaması ilk kez 1982 Anayasası ile d6zenlenmiştir. D6zenlemenin 6z6nde, sivil y6netimi korumak ve sivil otoriteyi s6rd6rmek amacı yatmaktadır. Ancak fiili durum aksi y6nde gelişmiş, askeri otoritenin 6st6nl6đ6 6ne 6ıkararak Olağan6st6 Hal Uygulamalarını sıkıy6netim uygulamalarına d6n6řt6rmek eğili mi ile karşılaşılmıştır.

Olağan6st6 Hal B6lge Valisinin yetkileri ve karargahı son derece yetersiz tutulduğundan yetki odağı olamamış, eşg6d6mleme işlevini yerine getirememiştir. Bug6n b6lgede g6rev yapan askeri birlikler, g6venlik g66çleri, jandarma birlikleri ve 6zel hareket timi arasında eşg6d6m sağlanamamaktadır.

B6lgede g6revli Milli İstihbarat 6rg6t6, askeri haber alma birimi, jandarma haber alma kuruluşu (J.TEAM) ve emniyet istihbarat 6rg6tleri arasında da eşg6d6m kurulamadığından sağlıklı bilgi ve haber alışverişi yapılamamaktadır. Bu kuruluşlar arasında haberleşmeyi sağlayacak ortak telsiz kanalları dahi bulunmamaktadır.

İller ve İl Valileri ile g6venlik g666çlerinin bazı b6l6mleri arasındaki haberleşme ve koordinasyon kopukluğunun da giderilemediği, bu y6zden İl sınırlarının kesişme noktaları

yakınındaki eylemlerin sorumlularının izlenemediği olaylar yaşanmaktadır.

Benzer şiddet sorunlarıyla uzun süredir karşı karşıya olan gelişmiş diğer ülkelerde, terör örgütlerine karşı özel olarak eğitilmiş ve en ileri teknolojik olanaklarla donatılmış uzman-profesyonel birlikler görevlendirilmektedir. Özellikle gerilla türü eylem örgütlerine yönelik mücadele bu birliklerle ve nokta operasyonlarıyla yürütülerek başarı sağlanabilmektedir. Bölge Valiliği budeneylerden yeterince yararlandırılmamıştır. Terör örgütüne karşı savaş düzen ve tekniklerine göre yetiştirilmiş muvazzaf askerlerden oluşan düzenli ordu birliklerinin görevlendirilmesinde ısrar edilmiştir. Bu tutum, hem özel birimlerin üstünlüğünden yararlanamamak sonucunu vermiş ve hem de şehit sayısının artmasına etken olmuştur.

Olağanüstü Hal Bölge Valiliği, teknolojiyen yararlanmada da başarısız ve yetersiz kalmıştır. Özellikle güvenlik güçlerinin eylemci gruplara karşı gece-gündüz demeden, kentsel-kırsal her yerde zaman yitirmeden anında etkin nokta uygulamaları yapabilecek olanaklarla donatılmasında gecikilmiştir. Bu amaçla hızlı ve zırhlı taşıyıcılar, yüksek ateş gücü olan gece görüşlü helikopterler gibi araçlar kullanılmalıdır. 1992 yılı Ekim ayı başına kadar güvenlik güçlerine bu olanaklar sağlanamamıştır. Sınırlı sayıda süper Kobra helikopterinin, zırhlı araçlarla panzerlerinin devreye sokulması sadece bir kaç hafta önce mümkün olabilmektedir. Ancak güvenlik güçlerinin teknolojik seviyesinin hala çok yetersiz olduğu bilinmektedir. Özellikle devriye görevleri için pusuya karşı korunmalı araçlara yönelik gereksinme giderilememiştir. Teknoloji kullanımındaki bu gecikme de şehit ve yaralı sayısının artmasının bir başka nedenidir.

Aynı zaafiyet sınır güvenliğinin sağlanması konusunda da hissedilmektedir. Bölgedeki terör eylemleri başladığından beri her yıl bütçe yasalarına "sınır güvenliğinin sağlanması

için gerek fiziki gerekse elektronik engel ve gözetleme sistemlerinin kurulmasında" harcanmak üzere istendiği kadar ödenek bulunduğu halde bu görevin yerine getirilmemiş olması "ağır bir ihmâl" halidir.

Günümüzde elektronik aygıtlarla ve pilotsuz gözetleme uçaklarıyla gece ve gündüz sınır boylarının derinliklerinin denetlenmesi yaygın ve mümkündür. Bu araç ve olanaklardan yararlanmaktaki gecikme yüzünden sınır güvenliği sağlanamamakta, terörist grupların geçişleri önlenememektedir. Bu zaafiyet terörü tırmandıran temel nedenlerden biridir.

BÖLGE'DEKİ DURUM

Günümüze kadar sürdürülen Olağanüstü Hal uygulamasına rağmen bölgede iyileşme sağlanamamıştır. Sorun giderilememiş, büyümüş, yaygınlaşmış, derinleşmiş, azdırılmış ve boyutlanmıştır. Giderek eylem sayısı da, ölü sayısı da şehit sayısı da, faili meçhul cinayet sayısı da, karşı terör ve Hizbullah söylentileri de artmaktadır.

Ayrılıkçı Terör Örgütü, 1992 yılını "atılım" ve "halk ayaklanması" yılı olarak ilan edebilmiş; bunu çağrıştıran senaryo ve uygulamalarına kalkışabilmiştir.

Duyarlılık, Bölge Valiliği görev sınırlarını da, mücavir iller sınırlarını da aşmış; İstanbul, İzmir, Adana, Mersin, İskenderun, Gaziantep ve benzeri şehirlere ulaşmıştır. Eylemciler, bir gün G.Antep karayolunu; bir başka gün Erzincan-Sivas kara ve demiryolunu gündüz vakti kesebilmekte, eylemlerini saatlerce sürdürebilmektedirler.

Gece boyunca ve kırsal alanda ayrılıkçı terör örgütünün üstünlüğü sözkonusudur.

Şiddet eylemcileri, askeri hedeflere saldırılar düzenlemek, eylemlerinde ağır savaş araç ve silahları kullanmaktadır.

Ayrılkçı Terör Örgütünün yayınladığı "Genelgeler" gide-rek yasa niteliği almakta ve zaman içinde genişleyen bir alanda "yürürlük" gücü kazanmaktadır. Ayrılkçı Terör Örgütünün vergi koyduğu bilinmekte, makbuzla tahsilat yapan elemanlar dolaştırdığı görülmektedir.

Ayrılkçı Terör Örgütü devlet ihalelerinde fiyat kırmalarına müdahale etmekte, müteahhitleri önceden saptamakta, hakedişlerden ve son ödemededen pay almakta, kesin kabul-den sonra yapılan işi yakıp tahrip etmektedir.

Kırsal alandaki etkinliği nedeniyle tarım ve hayvancılık faaliyetleri Ayrılkçı Terör Örgütünün iznine bağlanmıştır.

Ayrılkçı Terör Örgütünün asker toplama çalışmaları yerel yönetimlere yönelik yoğun yönlendirme baskıları artık sıradan girişimler sayılmaktadır.

Yargıya da el atılmıştır. Hukuki sorunların önemli bir bölümü Ayrılkçı Terör Örgütü tarafından karara bağlanmaktadır. Bu nedenle mahkemelerin iş hacimleri düşmektedir.

Bazı bankalar şubelerini kapatmaya ve bölgeden çekilmeye yönelmişlerdir. Yine bazı bankaların kredi işlemlerinde gayrimenkul ipotegini teminat olarak kabul etmemeye başladıkları izlenmektedir.

Ekonomik ilişkiler çok sınırlı düzeye inmiştir. Ticarethane ve işyerlerinin açılıp kapanmasına Ayrılkçı Terör Örgütü karar vermektedir. Ticarethanesini açamayan, işyerini işletemeyen iş sahiplerinin şikayetleri yükselmekte buna bağlı olarak iflaslar yaygınlaşmaktadır. Batı'daki tüccarlar bölge esnafına kredili mal vermekten çekinmektedirler. Taksitli satışlar yapılamamaktadır. Yatırımlar durmuştur. Alınan teşvik ve krediler kontrol edilemediğinden bölgeye yarar getirmemiş, arkasında paylaşım ile ilişkili yoğun yolsuzluk söylentileri bırakarak bölge dışına çıkarılmıştır. İşsizliğin had safhaya ulaştığı bölgede atölye, işletme ve fabrika çapındaki 200'den fazla işyeri kapatılmıştır. Bölgede dağıtılmak üzere

ayrılan işçi kadrolarının tahsisine ilişkin yolsuzluk, haksızlık, partizanlık ve kayırma söylentileri altından kalkılamayacak ağırlık ve yoğunluktadır. Bu uygulamanın yeni sorunlar, haksızlıklar ve huzursuzlar getirdiği görülmektedir. Kısacası bölge ekonomisi felç durumdadır.

Kesintisiz 14 yıldır sürdürülen sıkıyönetim ve olağanüstü hal uygulamaları bölge halkına mutsuzluk, yoksulluk ve güvensizlik getirmiştir. Oysa saygıyla ve sevgiyle korunması, yüceltilmesi gereken asıl değer bölge insanının gönencidir. Bölge insanı kendini iki yönlü baskı altında hissetmekte, horlandığı, dışlandığı suçlu gibi görüldüğü kaygısıyla küskünleşmekte, yalnızlaşmaktadır. Geleceğini, canını ve malını güvencede hissetmemektedir. Bu yoğun mutsuzluk ve güvensizlik ortamındaki halk kaçarcasına göçederek bölgeyi hızla boşaltmaktadır. Aradığı mutluluk, özgürlük ve güvendir. Asıl ulaşmak istediği ise olağan koşullarda yaşamaktır. Ayrılcıkçı Terör Örgütünü halktan soyutlamak, halk desteğinden yoksun bırakmak bu bölgede uygulanacak ana politikaların doğrultusunu oluşturmalıdır. Olağanüstü Hal Uygulamaları bu konuda başarılı olamamıştır.

Ders yılı başında kapalı ve öğretmensiz okul sayısı 700'den fazla idi.

Sağlık kuruluşlarının önemli bir bölümü doktorsuzluk ve elemansızlık nedeniyle sağlık hizmeti veremez durumdadır.

Bu tablo olağanüstü hal ilanının ve uygulamasının sorunu gideremediğini, iyileştirme sağlayamadığını ve hatta çözüm arayışlarını engelleyerek krizin büyüüp boyutlanmasına yolaçtığını göstermektedir.

YENİ BİR YAKLAŞIM GEREKSİNİMİ

Olağanüstü hal uygulamasının yarattığı sonuçlar, bizi yeni bir yaklaşım ve çözüm önerisi konusunu düşünmeye itmektedir.

On yılı aşkın bir süredir bölgede uygulanan olağandışı yönetim rejimleri, terörü etkisiz hale getirip daha çok kan dökülmesini, asker ve sivil ölümlerini azaltmadığı gibi gide-rek terörün kitle tabanına yaygınlaşmasını ve boyutlanmasını da önlemeye yetmemiştir.

Olağanüstü Hal Uygulamasının temel yanıışı, sadece şid-deti ve şiddet eylemini hedef almak ve mücadelesini o nokta-da yoğunlaştırmak yerine, haksız ve gereksiz ölçülerde büt-tün bölgede her türlü hak ve özgürlüğü kısmış, giderek kullanılamaz hale getirmiş olmasındadır. Böylelikle, temel hak ve özgürlükleri topyekün sınırlayan olağandışı hukuk rejiminin sonuçlarından şiddet eylemcileri değil, teröre karşı asıl korunması ve devlete güveninin sağlanması gereken sa-de yurttaşlar, bütün halk etkilenmekte, zarar ve haksızlığa uğramaktadır.

Bu haksız sonuçların ortadan kalkması ve demokratik hukuk devleti güvencesinin bütün yurttaşları ayırimsız ku-caklaması için, soruna Olağanüstü Hal Uygulaması gibi ola-ğan hukuku herkes için askıya alan sistemlerin dışından bakmak gerekmektedir.

Terörle mücadele, demokrasi içinde demokratik hukuk devleti kurallarını askıya almadan yapılmalı ve başarılmalıdır. Demokrasinin süreklilik ve vazgeçilmezlik kazandığı büt-tün ülkelerde uygulanan kural, yöntem ve yaklaşım budur.

Oysa Türkiye'de 1923'den bu yana geçen 69 yıl içinde 31 yılı aşkın süre sıkıyönetim ve olağanüstü hal gibi olağandışı yönetimler uygulanmıştır. Buna karşın sorunlar giderileme-miştir.

Ülkemizde de, terörle mücadele doğrudan teröristi, birey-sel ya da örgütsel şiddet eylemcisini hedef alan, suçsuz in-sanların olumsuz etkilenmesini en aza indirmeye çalışan yöntemlerle yapılmalı; mücadele eden birimlerin bu alanda özel eğitimi ve can güvenliği açısından her türlü donanımı artık sağlanmalıdır.

CHP heyeti başkanı Günay, SHP il yöneticilerinden SHP şikayeti dinledi:

Bölgeyi korku yönetiyor

► SHP Şırnak İl Başkanı Yusuf Uğur, SHP'nin anti demokratik uygulamalarını eski SHP'li yeni CHP'lilere şikayet etti. CHP Genel Sekreteri Ertağul Günay da bölgede, hükümetin inisiyatifini savunarak, Güneydoğu'yu korkunun yönettiğini söyledi.

ERGÜN AKSOY

ŞIRNAK - Güneydoğu'da incelemleri sürdüren CHP heyeti Şırnak'ta SHP'li örgütünü ziyaret etti. SHP İl Başkanı Yusuf Uğur, SHP'nin anti demokratik uygulamalarını eski SHP'li yeni CHP'lilere şikayet etti. Uğur, "Daha önce ki katır öldürüldüğü zaman en azından 12 milletvekili buralara gelirdi. Şimdi ikindar olduk, insanları öldürüyor, ne bir bakanımız ne de milletvekilimiz geliyor" dedi. CHP Genel Sekreteri Ertağul Günay da bölgede SHP'nin kötü bir örnek olarak karşına çıkığını, hükümetin buralarla inisiyatifini tamamen kaybetmiş olduğunu, Güneydoğu'yu korkunun yönettiğini söyledi.

Şırnak'ta incelemeler

CHP heyeti, Güneydoğu'da faaliyet meclis cinayetleri araştırıyor. (Fotoğraf: ERGÜN AKSOY)

layan CHP Genel Sekreteri Ertağul Günay ve milletvekilleri Diyarbakır, Silvan, Batman, Midyat, İdil ve Cizre'den sonra Şırnak'ta incelemelerde bulundular.

CHP Şırnak il örgütüne kent girişinde karşılaştıkları CHP'li, güvenlik güçlerince yakın takibe alındı. Çarşıda es-

izlerinde durdular. Şırnaklılar, önceki gün Kasırcı Boğazi'nden geçi çevrildi" dedi.

Ertağul Günay ve beraberindeki, daha sonra Şırnak Valiliği'ne geçtikler. Vali Ekişli il Jandarma Alay Komutanı Al-

bay Baki Omurlubay'ı görüşerek, valiliklerin kendilerine illetikleri sorunları anlattılar. Vali vekili Omurlubay, Çarşı-

"Böyle bir şey kesinlikle doğru değildir. Yalnız bu yerleşim birimlerine esnaf tarafından getirilen gıda malzemelerin kime ait olduğunu, nereye gittiğini, bölgedeki sığınmacıların durumunu, geçiş gün bir kamyonla dışarıya taşıdığını, Arın'ın sığınmacıların gıda malzemesini teröristlere götürdüğünü itiraf etti."

Vali vekili Omurlubay, geçen ağustos ayında yaşanan kanlı olaylardan sonra vatandaşların zararlarının oluşturulan bir komisyon tarafından tek tek saptandığını, hazırlanan bir raporun hükümete iletildiğini, ancak bugüne kadar para göndermediğini söyledi.

SHP'li SHP'den yakındı

CHP heyeti Şırnak'ta SHP İl Merkezi'ni de ziyaret ederek, İl Başkanı Yusuf Uğur'dan bilgi aldı. CHP acıldıkları sonra ilk kez SHP il örgütünü ziyaret eden CHP'li SHP'lilerden hukümetin Şırnak'a bakış açısını sordular. SHP İl Başkanı Yusuf Uğur da SHP'nin muhafazet için bir çok vaatlerde bulunduğunu, ikidara geldikten sonra bunların bir kısmını bile yerine getirmediklerini söyledi.

CHP Genel Sekreteri Ertağul Günay da, bölgede güvenlikli süre boyunca SHP'nin karışmalarına kötü bir örnek olarak çıktığını, hükümetin bölgede

Bölgede adalet işlenmiyor

► Geziyle ilgili izlenimlerini aktaran CHP'liler, bölgeden mutlu bir şekilde ayrılmadıklarını söylediler. CHP Genel Sekreteri Ertuğrul Günay, bölgede kaygı verici olaylar yaşandığını vurguladı. Günay, bölgede can güvenliğinin kalmadığını söyledi.

DIYARBAKIR (Cumhuriyet) - CHP Genel Sekreteri Ertuğrul Günay, demokratik açılım ve saydamlık sözü veren hükümetin Güneydoğu'da aldığı mesafenin "sıfır" olduğunu söyledi. Terörle mücadele adı altında yurttaşların önemli ölçüde mağdur edildiğini savunan Günay, köylerin boşaldığını belirterek, "Bölgede adalet işlenmiyor. Adalet tıkanmıştır" dedi.

Geziden çıkan sonuçlar

Faaliyet meşgul cinayetler ve insan hakları ihalleri incelemek için beş gün süreyle bölgede bulunan CHP Genel Sekreteri Ertuğrul Günay, milletvekilleri **Uluc Gürkan**, **Alihan Hacıoğlu**, **Atilla Hun**, **Mehmet Sevilgen**, **Coşkun Gökalp** ve Genel Yürütme Kurulu üyesi **Nebil Kızılaslan** ile Diyarbakır'da bir

dan son derece düşündürücüdür. Olayların faillerini ilgili makamlarca zaten bildiği kaygısının, en azından söyleminin yapılması devlet otoritesi açısından skandaldır, ayıptır?"

'Adalet tıkanıyor'

CHP olarak konuyu yakından izleyeceklerini vurgulayan Günay, personel ve kadro eksikliği nedeniyle bölgede adaletin işlenmez durumda olduğunu, adaletin tıkanmış olduğunu, insanların sorgulanmasını günlerce sürdüğünü söyledi. Devletin Güneydoğu'ya sürgün yeri olarak bakmaktan artık vazgeçmesi gerektiğini belirten Günay, bölgede yıpranan ve yorulan kamu görevlilerinin değişimini gerektiğini savundu. Günay konuşmasını şöyle sürdürdü:

"İktidar halka verdiği sözleri tutamamıştır. Olağanüstü Hal ve koruculukla ilgili düzenlemeler yapılmamıştır. Maddi yardım sözleri bile yerine getirilmemiştir. Şırnak'la ilgili TBMM kararının bulunmasına karşın hükümet gereken yardımı yapmamıştır. Gezdirmiş yerlerde konuşmaktan, düşüncelerini açıklamaktan korkan insan manzaralarıyla karşılaş-
tık. Bölgedeki her türlü hak-sızlığı yakından izleyeceğiz. Önce-
ki siyasi partilerin ve DYP-
SHP koalisyonunun bölgede

Bölgede inceleme yapan CHP heyeti izlenimlerini bir basın toplantısıyla açıkladı. (Fotoğraf:AA)
meti döneminde terörle müca-
dele adı altında sade yurttaşla-
rının önemli ölçüde mağdur oldu-
ğu olaylar yaşandı. Bu konuda
güvenlik açısından kaygı verici
olaylar yaşandığını vurguladı.
Halka demokratik açılım sözü
veren hükümetin olumlu bir ge-

Türkiye, şiddet olayları karşısında yılgınlığa düşmemeli; demokrasisini tuzaklara düşürerek çıkmazlara sürüklenmemeli, çağdaş dünyanın bu alanda uyguladığı bilimsel-teknik-zihinsel yöntemleri anlamaya, özümsemeye, olağan hukuk düzeni içinde uygulamaya başlamalıdır.

Kaldı ki Anayasamızdaki "yaygın şiddet hareketleri" kavramı, toplumun büyük kesimleri arasında çatışma çıkarcak gerginlikleri ifade etmektedir. 6-7 Eylül İstanbul olayları, 1978 K.Maraş olayları gibi "kitlese çatışma" düzeyindeki bunalımları önlemek amacıyla yapılmış bir düzenlemedir.

Anayasamız "vahim" ve "daha vahim" olarak nitelendirdiği kitlese çatışmaları önlemek amacıyla ve geçici bir süre için (en çok 6 ay) olağanüstü hal ilanını ve sürdürülmesini öngörmüştür. Olağan durumlarda da karşılaşılabilen kronik örgütlü şiddet eylemlerini olağanüstü hal gerekçesi saymak Anayasanın özüne de uymamaktadır. Açıktır ki olağanüstü hal durumunda özgürlükleri kısıtlanan eylemci örgütler değil, terörün mağduru olan yani asıl korunması gereken halktır. Bu tür olaylara genel ve sürekli olarak devrede bulunan terör önlemlerini uygulamaktan vazgeçilmemelidir.

ÇÖZÜM ARAYIŞI VE BİR MODEL ÖNERİSİ

Olağanüstü hal bölgesinde yaşayan halkın mutluluğunu engelleyen tüm olumsuzlukların kalıcı ve köktenci çözümlerle giderilmesine en üst düzeyde önem ve öncelik verilmelidir.

Bireyin kişiliğinin ve yeteneklerinin gelişmesini zorlaştıran, demokratik hak ve özgürlüklerini kullanmasını kısıtlayan, ekonomik etkinliklerini engelleyen nedenleri ortadan kaldıracak önlemler ve politikalar bu öncelik çerçevesinde programlanmalıdır.

Ülkemizin ve ulusal yapımızın özellikleri siyasal şiddet ve terör kalkışmalarına karşı sürekli hazırlıklı ve dikkatli olmamızı gerektirmektedir. Terörü ulusal bütünlüğümüze yönelik bir saldırı olarak algılamalı ve önlemlerini de bu bütünlük ve sistem tutarlılığı içinde geliştirip oluşturmalıyız.

Bunu sağlamak amacıyla:

- Terörü önlemeye yönelik "ulusal bir politika ve program" oluşturulmalıdır. Çözümü sadece güvenlik etkinliklerinden beklemek kolaycılığı terk edilmelidir. Terörü gerçekten önleyebilmek için toplumun sivil-resmi tüm kurumları ile görev alması ve katkıda bulunması inancı yaygınlaştırılmalıdır. Demokrasinin ve toplumsal barışın topyekün direnç, dayanışma ve sahiplenme ile korunabileceği bilinci bu programın özünü teşkil etmelidir.

- Sorunun iç güvenlik boyutu da yeni baştan ele alınmalıdır. Polis devleti mantığıyla kurulan ve geçen süre içinde eskiyen, olağandışı görevlendirmelerle yıpratılan "zabıta anlayışı ve teşkilatı" terkedilmeli; yeni, çağdaş bir "iç güvenlik kavramı" ve örgütü oluşturulmalıdır. Polis ve jandarma örgütleri, bu kavrama göre yeniden yapılandırılmalıdır. Jandarma örgütü yerine sadece İçişleri Bakanlığı'na bağlı, profesyonel elemanlardan kurulu, "kırsal polis" niteliğinde yeni bir sivil iç güvenlik örgütü oluşturulmalıdır.

- Siyasal şiddet ve terörü sürekli izlemek, incelemek, bilgi ve haber toplayıp değerlendirmek, başka ülkelerdeki kazanımlardan da yararlanarak uzun dönemli senaryolara göre seçenekli önlemler üretmek; teknoloji sağlamakla görevli (iç güvenlik araştırma enstitüsü niteliğinde) bir birim oluşturulmalıdır.

- Gelişmiş, yeterli, çağdaş ve yaygın bir haber alma ve değerlendirme ünitesi kurulmalıdır. Mevcut haber alma örgütleri ile bu kuruluşun dayanışması ve işbirliği kurumsallaşmalıdır.

- Terör olaylarının, terör örgütlerinin ve siyasal şiddet eylemlerinin üzerine gitmek amacıyla özel bir iç güvenlik gücü yapılandırılmalıdır. Uzman ve profesyonel elemanlardan oluşacak özel eğitimli bu güvenlik gücü, şiddet örgütlerini tanıyan, sürekli izleyen, teknik ve taktiklerini bilen, eylem aşamasına gelmeden önlemeye yeterli olanak, yetenek ve

teknolojiyle donatılarak tüm duyarlı bölge ve şehirleri kontrol edecek seviyede konuşlandırılmalı ve görevlendirilmelidir. Bu gücün elemanları ayrıca halkla ilişkiler, demokratik, temel hak ve özgürlükler gibi konularda da en üst düzeyde bilgilerle donatılmalı ve bu doğrultuda davranış alışkanlıklarını edinmeleri sağlanmalıdır.

- Siyasal şiddet örgütleriyle sıcak temasda kesinlikle ve sadece bu özel güç görevlendirilmelidir. Böylelikle terör eylemlerine uygun yetiştirilmemiş olan mehmetçiklerin ve diğer iç güvenlik elemanlarının şehit olup zayıat vermesi önlenmelidir.

- Savaş teknikleriyle eğitilmiş düzenli ordu birlikleri sınır güvenliğinde görev almalıdır.

- Koruculuk uygulmasına son verilmeli, korucular geçici istihdam olanaklarından yararlandırılmalıdır.

- Şiddet eylemlerinde nokta uygulamaları esastır. Halkı esirgemenin bir yolu da budur. Demokratik ülkelerde büyük şehirlerdeki şiddet olaylarına yönelik uygulamalarda zorunlu olmadıkça öldürücü silah kullanılmamaktadır. Eylemciyi bir süre için etkisizleştiren ve sağ ele geçirilerek yargılanmasını da sağlayan araçlara başvurulmaktadır. Özel iç güvenlik gücü bu teknikleri kullanmaya özen gösterecek anlayış da eğitilmelidir.

- Ulusal bütünlüğümüze kasteden şiddet kalkışmalarını düzenleyen örgütlere yardım ve yataklık eden devletlerle ilişkilerimizde, bu tutumları gözönüne alınmalıdır. Bu anlayış dış politikamıza yoğunlukla yerleştirilmelidir. Ayrıca şiddet örgütlerinin dış ülkelerdeki ilişki ve etkinlikleri de özel bir duyarlılıkla sürekli izlenip değerlendirilmeli, enerjik girişimlerle üstüne gidilmelidir.

- Halkın teröre karşı bilgilendirilmesi, demokrasiye ve toplumsal barışa birlikte sahip çıkılması yönünde bilinçlendirilmesi için ölçülü ve dikkatli hazırlanmış medya programları sürekli gündemde tutulmalıdır.

- Yeni iç güvenlik örgütü İçişleri Bakanlığına bağlı olarak kurulacak "İç Güvenlik Müsteşarlığı" bünyesinde yapılandırılmalıdır. Yukarıda özellikleri belirtilen birim ve kuruluşlar anılan Müsteşarlığın örgüt şeması içinde yer almalıdır.

- Bu modelin olağandışı ve olağanüstü hal ve yöntemlerle bağlantısı yoktur. Olağan hal içinde ve sivil yönetim çerçevesinde üretilmiş bir öneridir. Model, yaşama geçmesi için idari yapı ve iç güvenlikle ilgili temel yasalarda değişiklikler yapılarak şiddet olaylarının kamu düzenine yönelik tehdidinin gündeme geldiği durumlarda idarenin etkin önlemler alma ya elverişli yetki ve olanaklarla donatılmasını öngörmektedir.

- Bu amaçla değişiklikler yapılması öngörülen temel yasalardan bazıları şunlardır:

İçişleri Bakanlığı teşkilat ve görevleri yasası.

İl İdaresi yasası.

Emniyet Teşkilatı yasası.

Jandarma Teşkilat görev ve yetkileri yasası.

Uzman Jandarma yasası.

Kara sınırlarının korunması ve güvenliği yasası.

Devlet İstihbarat Teşkilatı yasası.

Polis vazife ve selahiyet yasası.

Memleket için düşmana karşı silahlı müdafaa mükellefiyeti yasası.

Seferberlik yasası.

Sıkıyönetim yasası.

Ulaştırma ve haberleşme hizmetleri ile ilgili yasalar.

MODELİN ÖZELLİKLERİ

Önerdiğimiz yeni iç güvenlik kavramı ve modeli, çağdaş, demokratik bir sivil toplumun iç güvenlik örgütünü yaratma düşünce ve iddiasının ürünüdür.

Bu model, olağandışı, baskıcı, demokrasiyi askıya alan yönetim yöntemlerini reddetmekte; bunlara sığınmayı demokrasiden ve toplumsal barıştan ödün verilmesi ve bu değerlerin kan kaybetmesi olarak algılamaktadır.

Bu modelle, iç güvenlik örgütünün olabildiğince modernleşmesi ve sivilleşmesi hedeflenmiştir.

Bu model terör sorununu olağan rejim içinde önlemek iddiasını taşımaktadır.

Bu modelde, güvenlik güçleriyle halkın karşı karşıya gelmesini önleyecek mekanizmalar kurulmuştur. Halk ile eylemciyi karıştırmamak, halkı her koşulda koruyup esirgemek duyarlığı öne çıkarılmıştır. Bu modelde, jandarma dahil askeri birliklerin iç güvenlik konularında görevlendirilmesine son verilmektedir. Böylelikle bu tür görevlendirmelerin yarattığı sakıncalar da ortadan kaldırılacaktır. Askeri birlikler aslı görevleri olan yurt savunmasına dönebilecekler, böylece sınır güvenliği sorunu da kesin çözüme kavuşacaktır.

Bu model ile terör örgütleri ve şiddet eylemcileri ile başedebilecek, onlara üstünlük sağlayabilecek, onların önünü kesebilecek, gelişmelerde ön alabilecek, caydırıcılık niteliği yüksek, ileri teknolojiyi kullanan, son derece güçlü, performansı yüksek "özel bir terör önleme gücü" oluşturulmaktadır. Teröristin karşısına bu konuda yetiştirilmemiş eleman çıkarılmayacaktır.

Bu örgüt gücünü ve etkinliğini sadece sahip olduğu en son teknoloji ürünü araç ve silahlardan değil, aynı zamanda eğitiminden ve insan ilişkilerindeki çağdaşlığı ile sağladığı toplumsal saygınlıktan alacaktır.

Bu model, haber almada ihbarcılık, itiraf ettirme, özel hayatı gözleme, izleme ve gizlice dinleme gibi ilkel ve ahlak dışı yöntemlere tenezzül etmeyecek, bu uygulamaları toplumsal gündemimizden çıkaracak hatta yasaklayacaktır. Çağdaş araç, teknik ve yöntemlerle donatılmış terörü önlemeye yö-

nelik güçlü bir haber alma ve değerlendirme birimi oluşturularak terör olaylarının eylem aşamasına gelmeden bastır-
mak hedeflenmiştir.

SONUÇ

Olağanüstü hal uygulamalarının bölgedeki sorunları çö-
zemediği, siyasal şiddetin yayılmasını önleyemediği, terörle
başedemediği ortadadır.

Anılan uygulama çare ve çözüm olamamıştır. Yeni çö-
zümler üretmek zorunluluğu ertelenemez düzeydedir. Bu zo-
runluluk koalisyon protokolünde ve Hükümet Programında
da vurgulanarak "uygulanmanın gözden geçirileceği, iyileşti-
rileceği ve kalıcılığının önleneceği" ifade edilmiştir.

Hükümetin kuruluşundan bu yana olağanüstü halin
uzatılması görüşmelerinin tümünde iktidar partileri sözcüle-
ri ve hükümet temsilcileri aynı doğrultuda konuşmalar ya-
parak her seferinde "son bir süre" istemişlerdir. Ancak söy-
lenenlere uygun hiç bir hazırlık yapılmamış, hiç bir çalışma
başlatılmamış, yeni çözümler aranmamış hatta aranmaya
kalkışılmamıştır.

Devlet, kendi yarattığı çözümsüzlüğün arkasına gizlene-
mez. Hükümet olağanüstü hale sığınarak günü kurtarmak
kolaycılığından vazgeçmelidir. Yeni çözümler, alternatif çare-
ler üretilmelidir.

CHP, olayı yukarıda sunulan çerçevede algılamaktadır.
Ayrıca bir çözüm modeli de sunmuş bulunuyoruz. Modelin
yaşama geçirilmesi konusunda da katkı yapmaya hazırız.

Olağanüstü hal ile sorunun giderilemeyeceğini görüyo-
ruz, söylüyoruz ve eleştiriyoruz. Ancak kısır bir tartışmaya
taraf olmayı da CHP kendine yakıştırmadığından çözüm
önerisinde bulunuyoruz.

Modelimizi ayrıntılarıyla hatta yasa önerisi olgunluğunda

düzenlemeye hazırız. Yeterki iktidar bu tür bir çalışmaya hazır ve niyetli olduğunu gösterebilsin.

CHP, sorunu ulusal boyutta kavramanın sorumluluğu ile görmekte ve davranmaktadır.

Çözünsüzlüğe bel bağlayan, yanlışlığı, yetersizliği ve geçersizliği kanıtlanmış bulunan Olağanüstü Hal Uygulamalarına sığınmakta direnen sorumsuzluklara katkıda bulunamayız.

MERKEZ DENETÇİLERİ RAPORU

9.9.1992 - 9.3.1993

CHP Tüzüğü'nün 93. maddesi ile verilen yetkiye dayalı olarak partimizin yukarıdaki tarihler arasında Genel Yönetim Kurulunun, Bütçe uygulamaları ve Kesin Hesap İşlemlerini içeren raporu:

Denetimimiz, partimizin daha çok akçalı işlemlerini hedef alarak yürütülmüş ve denetim sırasında, Partimiz Tüzüğü, bu Tüzüğün öngördüğü onaylı Hesap Yönetmeliği ve Genel Kabul görmüş bilanço sistemini içeren muhasebe usulleri ile Genel hükümler göz önünde bulundurulmak suretiyle cereyan ettirilmiştir.

Bu cümleden olarak;

1. Yasaların ve yönetmeliğin öngörmüş olduğu Kasa Defteri, Yevmiye Defteri, Demirbaş Defteri ve Defteri Kebir ile gerekli (muavin) yardımcı defterlerin İlçe Seçim Kuruluna onaylatılarak usulüne göre tutulduğu,

2. Yapılan bütün harcamaların yerli yerinde harcandığı ve harcama fişlerine fatura ve gerekli belgelerin eklendiği,

3. Bu belgelerin yetkililerce görülüp onaylandığı,

4. Yevmiye Defteri kayıtlarının tamamının yasal belgelere dayandırıldığı,

5. Bilanço ve Gelir-Gider hesaplarının Yevmiye Defteri ve diğer defter kayıtlarına uygun düştüğü,

6. Bütçeyi hesaplamak, Kesin Hesabı çıkartmak, belgeler karşılığında ödemeler yapmak, Gelirleri Toplamak, Taşınır ve Taşınmaz malları kaydetmek ve bunların korunması için önlemler almakla yetkili ve sorumlu Genel Saymanın bu yetki ve sorumluluğu yerine getirdiği,

7. Tüzük ve buna dayalı olarak yürürlüğe konan hesap yönetmeliğinin öngörmüş olduğu Bütçe uygulamasının Genel Sayman tarafından Merkez Yürütme Kurulunun bilgi ve onayına sunulduğu,

8. Ekte sunulan Mali Durum Cetvelinden de anlaşılabacağı üzere, Toplam partimiz alacağı 577.826.000.-TL'nin yasal belgelere dayandırılarak dosyasında mevcut olduğu, keza

borçlar toplamı 621.142.000.-TL. miktar için de geçerli belgelerin mevcut bulunduğu görülmüştür.

Yasal olarak çeşitli kaynaklardan sağlanan Toplam 16.496.148.000.- Liralık gelirin, ilgili defterlere usulüne uygun bir biçimde işlendiği, 6 aylık süre içerisinde harcanan Toplam 1.551.422.000.- Liralık miktarın yine sıhhatli ve geçerli belgelere dayalı olarak yapıldığı görülmektedir.

Sonuç olarak; kasa ve banka mevcudu 14.153.313.000.- Liranın, Demirbaş eşya tutarı 834.729.000.- Liranın ve Partimiz alacağı olan 577.826.000.- lira ile Partimiz borcu 621.142.000.- Lira ve gelirimiz toplamı 16.496.148.000.- Liranın genel kabul görmüş Muhasebe usulüne göre, Muhasebe kayıtlarına yansıdığı görülmüştür.

Saygı ile sunulur.

DENETÇİLER

Mevlüt Güngör ERDİNÇ

Niyazi ÜNSAL

9.3. 1993 TARİHİ İTİBARIYLA CUMHURİYET HALK PARTİSİ'NİN MAL VARLIĞI

Siyasi Partilerin açılmasına olanak tanıyan 3821 sayılı yasanın 2. maddesi gereğince taşınır ve taşınmaz malların iadesi için 15.9.1992 tarihinde Maliye ve Gümrük Bakanlığı'na başvuruda bulunulmuştur.

Milli Emlak Genel Müdürlüğü, 3821 sayılı yasanın 2. maddesine göre siyasi Partilere ait taşınırların iade edilemeyeceğini, taşınmazlardan hazine adına tapuya kayıtlı olanlardan;

- 1- Cumhuriyet Halk Partisi Genel Merkez binası
- 2- ANKARA ulusta kl Halk çarşısı
- 3- ANKARA - Çankaya İlçe binası
- 4- ADANA - Merkez
- 5- ADANA - Pozantı
- 6- ANTALYA - Merkez
- 7- BALIKESİR - Manyas
- 8- BALIKESİR - Kepsut
- 9- BALIKESİR - Ayvalık
- 10- BALIKESİR - Burhaniye
- 11- BİTLİS - Merkez
- 12- BİTLİS - Merkez
- 13- BİTLİS - Merkez
- 14- BİTLİS - Ahlat
- 15- BİTLİS - Tatvan
- 16- BURSA - Orhaneli
- 17- ÇORUM - Merkez
- 18- ÇORUM - Merkez
- 19- ÇORUM - Sungurlu
- 20- ÇORUM - Osmancık
- 21- ÇORUM - Osmancık
- 22- ÇORUM - Alaca
- 23- ÇORUM - Mecitözü
- 24- EDİRNE - Merkez
- 25- ELAZIĞ - Merkez

- 26- ESKİŞEHİR - Çifteler
- 27- ESKİŞEHİR - Çifteler
- 28- GAZİANTEP - Merkez
- 29- GÜMÜŞHANE - Merkez
- 30- İSTANBUL - Yalova
- 31- İSTANBUL - Eminönü
- 32- İSTANBUL - Kadıköy
- 33- İZMİR - Merkez
- 34- İZMİR - Karşıyaka
- 35- İZMİR - Menemen
- 36- İZMİR - Seferihisar
- 37- İZMİR - Karaburun
- 38- İZMİR - Selçuk
- 39- KASTAMONU - Merkez
- 40- KIRKLARELİ - Kofçaz
- 41- KIRKLARELİ - Lüleburgaz
- 42- KOCAELİ - Merkez
- 43- KOCAELİ - Gölcük
- 44- KONYA - Bozkır
- 45- MANİSA - Alaşehir
- 46- MANİSA - Akhisar
- 47- MANİSA - Akhisar
- 48- SİİRT - Erurh
- 49- SİVAS- Merkez
- 50- TOKAT- Artova
- 51- TOKAT - Almus
- 52- UŞAK - Merkez

53- ZONGULDAK - Merkez olmak üzere 53 adet taşınmazın iadesine karar vermiş ve bunların tapu tescil işlemleri tamamlanarak örgütümüze teslimi sağlanmıştır.

Partimize ait olup da hazinece ve 3. şahıslara satılan

1. DENİZLİ	Merkez	85.800.000-
2. GAZİANTEP	Merkez	108.200.000-
3. İZMİR	Selçuk	48.000.000-
4. KARS	Kağızman	73.600.000-
5. MALATYA	Merkez	752.500.000-

6. MANİSA	Turgutlu	2.150.000.000-
7. MUŞ	Merkez	24.959.616-
8. MUŞ	Merkez	8.600.000-
9. MUŞ	Malazgirt	27.408.000-
10. TEKİRDAĞ	Merkez	89.970.362-
11. TRABZON	Merkez	138.000.000-

Toplam : 3.507.037.000-

11 Adet taşınmaz malın bu günkü değeri olarak idarece tesbit olunan 3.507.037.000-TL den %5 damga vergisi kesilmiş, Partimize 3.489.502.000-TL ödenmiştir. Bunlardan Turgutlu İlçe binası için ödenen 2.150.000.000-TL özel idareye ödenerek taşınmazın Partimize iadesi sağlanmıştır.

İdarenin tek tarafı olarak tesbit etmiş olduğu bedeller itirazı kaydıyla alınmış olup, mahalli sulh Hukuk Mahkemesince yapılacak tesbite göre farklar talep olunacaktır.

Partimize ait ve mülkiyeti hazineye geçen

1. MANİSA	Merkez
2. İZMİR	Bergama
3. İZMİR	Foça
4. İZMİR	Tire
5. BALIKESİR	Edremit
6. ANKARA	Çubuk

olmak üzere 6 adet taşınmaz Emniyet Genel Müdürlüğüne tahsis edilmiş, ancak Emniyet Genel Müdürlüğü bu taşınmaz malların iadesine yanaşmamaktadır.

Kahramanmaraş ve Aydın'daki Partimize ait 2 adet taşınmazı da, 12 Eylül öncesi Partimize ait olmadığı gerekçesiyle Milli Emlak Genel Müdürlüğü iade etmek istememektedir.

Gerek Emniyet Genel Müdürlüğü'ndeki 6 adet taşınmazın, gerekse Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün iade etmediği 2 adet taşınmazın Partimize yeniden kazandırılması için gerekli yasal işlemler başlatılmış bulunmaktadır.

MALİ DURUM

Genel Yönetim Kurulumuz görev başladığında durum şöyle idi;

Nakit olarak 80.465.000-TL varken, 196.887.000-TL borç mevcudu bulunuyordu.

9.9.1992 tarihinden 9.3.1993 tarihleri arasında geçen 6 aylık süre içinde.

1- KASA ve BANKALARDAKİ

NAKİT PARAMİZ

14.153.313.000-TL dir.

2- DEMİRBAŞLARIMIZ TUTARI

834.729.000-TL dir.

3- ALACAKLARIMIZ

Sularıdaresi depozito

670.000-TL

Mobilya Sipariş avansı

213.400.000-TL

Çeşitli avanslar

363.756.000-TL

olmak üzere

ALACAKLARIMIZ TOPLAMI 577.826.000-TL dir.

4- BORÇLARIMIZ

Netaş Tlf. santrali

148.869.000-TL

Gersel Kalorifer kazanı

60.000.000-TL

Koleksiyon Mobilya

202.000.000.-TL

Emeksan

209.440.000-TL olmak üzere

BORÇLARIMIZ TOPLAMI

621.142.000-TL dir.

5- GİDERLERİMİZ

Personel Giderleri

202.050.000-TL

Seyahat Konaklama

126.014.000-TL

Haberleşme (Telf. posta)

176.815.000-TL

Kurultay Giderleri

317.207.000-TL

Diğer Yönetim Giderleri

626.920.000-TL

Kırtasiye

43.323.000-

Baskı. Matba

167.536.000-

Kıtap. Dergi

5.868.000-

Bina. Tam. Ta

241.084.000-

Çeşitli Gid.

169.109.000-

Kıra Giderleri

32.416.000-

Örgütlere Yardım

70.000.000-TL olmak üzere

GİDERLERİMİZ TOPLAMI

1.551.422.000-TL dir.

6- GELİRLERİMİZ

Bağış olarak alınan	775.246.000-
Makbuz ve form Satışından	81.805.000-
Banka Faiz Geliri	546.564.000-
Kira Gelirlerimiz	1.115.418.000-
Gayrimenkul Satışından	1.339.502.000-
<u>Hazine Yardımı</u>	12.637.613.000-TL olmak üzere
1980 öncesi Nakit Mev.	65.330.000-
1992 yılı yardımı	554.869.000-
1993 yılı yardımı	12.017.356.000-
GELİRLERİMİZ TOPLAMI	<u>16.496.148.000-TL</u> dir.

SONUÇ OLARAK

KASA VE BANKA MEVCUDU	14.153.313.000-	BORÇLARIMIZ	621.142.000-
DEMİRBAŞ EŞYA	834.729.000-	GELİRLERİMİZ	16.496.148.000-
ALACAKLARIMIZ	577.826.000-		
GİDER TOPLAMI	1.551.422.000-		
	<u>17.117.290.000-</u>		<u>17.117.290.000-</u>

YATIRIM KURUMU

YATIRIM KURUMU

775.248.000	
81.802.000	
510.884.000	
1.112.412.000	
1.339.802.000	
12.637.613.000	
88.330.000	
534.888.000	
12.017.388.000	
16.198.148.000	

Boğaziçi Yatırım Kurumu	
Boğaziçi Yatırım Kurumu	
Boğaziçi Yatırım Kurumu	
Boğaziçi Yatırım Kurumu	
Boğaziçi Yatırım Kurumu	
Boğaziçi Yatırım Kurumu	
Boğaziçi Yatırım Kurumu	
Boğaziçi Yatırım Kurumu	
Boğaziçi Yatırım Kurumu	
Boğaziçi Yatırım Kurumu	

YATIRIM KURUMU

YATIRIM KURUMU

YATIRIM KURUMU

YATIRIM KURUMU

14.152.313.000	
834.739.000	
577.828.000	
17.000.000	
17.000.000	
200.000.000	
17.117.388.000	
17.117.388.000	

KASA VE HESAPLAR	
DEMİRGİÇ EŞYA	
ALACIKLAR	
ÖDENEKLER	
ÖDENEKLER	
ÖDENEKLER	
ÖDENEKLER	
ÖDENEKLER	

YATIRIM KURUMU

YATIRIM KURUMU	
YATIRIM KURUMU	
YATIRIM KURUMU	
YATIRIM KURUMU	
YATIRIM KURUMU	
YATIRIM KURUMU	
YATIRIM KURUMU	
YATIRIM KURUMU	
YATIRIM KURUMU	
YATIRIM KURUMU	

YATIRIM KURUMU	
YATIRIM KURUMU	
YATIRIM KURUMU	
YATIRIM KURUMU	
YATIRIM KURUMU	
YATIRIM KURUMU	
YATIRIM KURUMU	
YATIRIM KURUMU	
YATIRIM KURUMU	
YATIRIM KURUMU	

1. SANDIK

1-68 ARASI DELEGELER

- GENEL BAŞKAN
- GENEL YÖNETİM KURULU VE MİLLETVEKİLLERİ
- YÜKSEK DİSİPLİN KURULU
- MERKEZ DENETÇİLERİ

CUMHURİYET HALK PARTİSİ 26. OLAĞAN KURULTAYI DELEGE LİSTESİ

S.NO	ADI SOYADI	PARTİ GÖREVİ
1.	DENİZ BAYKAL	GENEL BAŞKAN
2.	İSMAİL CEM	GENEL BAŞKAN YARDIMCISI
3.	CELAL DOĞAN	GENEL BAŞKAN YARDIMCISI
4.	HASAN FEHMİ GÜNEŞ	GENEL BAŞKAN YARDIMCISI
5.	İSTEMİHAN TALAY	GENEL BAŞKAN YARDIMCISI
6.	ALİ TOPUZ	GENEL BAŞKAN YARDIMCISI
7.	HAYRETTİN UYSAL	GENEL BAŞKAN YARDIMCISI
8.	ERTUĞRUL GÜNAY	GENEL SEKRETER
9.	HASAN AKYOL	GENEL SEKRETER YARDIMCISI
10.	HÜSEYİN DOĞAN	GENEL SEKRETER YARDIMCISI
11.	İRFAN GÜRPINAR	GENEL SEKRETER YARDIMCISI
12.	ADNAN KESKİN	GENEL SEKRETER YARDIMCISI
13.	HAYDAR OYMAK	GENEL SEKRETER YARDIMCISI
14.	MEHMET SEVİGEN	GENEL SEKRETER YARDIMCISI
15.	İSMET ATALAY	GENEL SAYMAN
16.	NEBİL OKTAY	G.Y.K. SÖZCÜSÜ
17.	NURTEN PAMUK AKDAĞ	GENEL YÖNETİM KURULU ÜYESİ
18.	KEMAL ANADOL	" " " "
19.	HALİL AKGÜL	" " " "
20.	GANI AŞIK	" " " "
21.	AYSEL BAYKAL	" " " "
22.	ÇETİN BOZKURT	" " " "
23.	NACİ CİDAL	" " " "
24.	KEMAL DEMİREL	" " " "
25.	BURHAN ECEMİŞ	" " " "
26.	ŞÜKRÜ EFE	" " " "
27.	ŞAHAP İNCE	" " " "
28.	ÖNDER KIRLI	" " " "
29.	HÜSEYİN KALELİ	" " " "
30.	TEMEL KİTAPÇI	" " " "

31.	MURAT KUMBASAR	GENEL YÖNETİM KURULU ÜYESİ
32.	İLKER KARAOĞULLARI	" "
33.	TURHAN ÖZGÜL	" "
34.	SABRİ ÖZTÜRK	" "
35.	HAYRİ ÖNER	" "
36.	ERBAŞAR ÖZSOY	" "
37.	ALİ NEJAT ÖLÇEN	" "
38.	BURHAN GARİP ŞAVLI	" "
39.	LÜTFÜ ŞAHİN	" "
40.	KENAN SÜZER	" "
41.	KEMAL TABAK	" "
42.	SEDAT TÜZE	" "
43.	ERDOĞAN TUNCER	" "
44.	BESİM ÜSTÜNEL	" "
45.	REŞAT YALIN	" "
46.	ERİŞ YILDIZ	" "
47.	VELİ ZEREN	" "
48.	VELİ AKSOY	" "
49.	FAİK ALTUN	" "
50.	FUAT ÇAY	" "
51.	ALİ DİNÇER	" "
52.	MUSTAFA DOĞAN	" "
53.	HASAN BASRİ ELER	" "
54.	COŞKUN GÖKALP	" "
55.	ULUÇ GÜRKAN	" "
56.	ALGAN HACALOĞLU	" "
57.	ATILLA HUN	" "
58.	İBRAHİM ÖZDİŞ	" "
59.	ZEKİ NACİ TARHAN	" "
60.	BEHİÇ SONBAY	" "
61.	VELİ YILDIZ	YÜKSEK DİSİPLİN KURULU ÜYESİ
62.	BURHAN KARAÇELİK	" "
63.	ESAT KAYA TURGAY	" "
64.	HÜSEYİN KEÇELİ	" "
65.	AKIN ÇAMOĞLU	" "
66.	ALİ KIRCA	MERKEZ DENETÇİSİ
67.	M. GÜNGÖR ERDİNÇ	" "
68.	NIYAZI ÜNSAL	" "

2. SANDIK

- ADANA
- ADIYAMAN
- AFYON
- AĞRI
- AMASYA

S. NO	ADI SOYADI	PARTİ GÖREVİ	ADANA DELEGESİ
69.	M. ZİYA YERGÖK	"	"
70.	FEHMİ KAYA	"	"
71.	MAHMUT KEÇELİ	"	"
72.	YEMİHA KİŞİOĞLU	"	"
73.	MUSA ŞAHİN	"	"
74.	HALİT KARAYAZI	"	"
75.	AHMET CERİT	"	"
76.	MEHMET ASLAN	"	"
77.	MEHMET ÜNAL	"	"
78.	İBRAHİM ÖZDİLEK	"	"
79.	YUSUF DAVULCU	"	"
80.	SADİK ALAGÖZ	"	"
81.	HÜSEYİN ÖZTÜRK	"	"
82.	MEHMET AKBOĞA	"	"
83.	MUSTAFA AZGIN	"	"
84.	KAZIM ÇETİN	"	"
85.	ADNAN SEYHAN	"	"
86.	AHMET KÜÇÜK MUSTAFA	"	"
87.	İRFAN AKSOY	"	"
88.	COŞKUN BAYRAM	"	"
89.	HACI DOĞAN	"	"
90.	TÜRKAN AKIN	"	"
91.	İSMAİL SEYHANLI	"	"
92.	HÜSEYİN HOŞCEYLAN	"	"
93.	NECATİ UÇAR	"	"
94.	RECEP KARAAHMETLİ	"	"
95.	MUSTAFA KARAKUŞ	"	"
96.	HASAN TURAN	"	"
97.	MEHMET GÜNAY	ADIYAMAN DELEGESİ	"
98.	HACI MEHMET GELİR	"	"
99.	MUSTAFA FIRAT	"	"
100.	RAMAZAN YILDIRIM	"	"
101.	ALİ ELİBOL	"	"
102.	CAN ORUÇ	"	"
103.	NACİ TUTAL	"	"
104.	KAMBER ADAK	"	"

105.	HALİL ÜNLÜTEPE	AFYON DELEGESİ	
106.	MEHMET NAMIK AYDENİZ	"	"
107.	FAHRETTİN MUTLU	"	"
108.	REMZİ UYSAL	"	"
109.	LÜTFULLAH TUNAR	"	"
110.	İSMAİL KARACA	"	"
111.	FEVZİ KARAMAN	"	"
112.	MÜMTAZ NİYAZİ DEMİNER	"	"
113.	ÖMER FARUK YILMAZ	"	"
114.	BURHANETTİN UĞUR ACAR	"	"
115.	YÜKSEL ÖZDEMİR	"	"
116.	YAŞAR ÇENGEL	"	"
117.	KASIM AKDENİZ	AĞRI DELEGESİ	
118.	İHSAN KAYA	"	"
119.	İSMET BULUT	"	"
120.	REMZİ AYDIN	"	"
121.	CİMSİT KARAKOL	"	"
122.	A.KADİR AKSOY	"	"
123.	İKRAM ÇETİNKAYA	"	"
124.	FEHMİ AYDIN	"	"
125.	M. ZAFER ATAKAN	AMASYA DELEGESİ	
126.	HÜSAMETTİN SEÇİLMİŞ	"	"
127.	MEHMET TURAN	"	"
128.	RIZA ŞENTÜRK	"	"
129.	ÖMER YENER	"	"
130.	EROL ÇEVİKÇE	"	"

3. SANDIK

- ANKARA

- ANTALYA

S. NO ADI SOYADI

131. **NAİL GÜRMAN**
132. **ZEKERİYA AKINCI**
133. **HIZIR METEALP**
134. **AYHAN ATALAY**
135. **ŞENOL BALABAN**
136. **BEŞER BAYDAR**
137. **ZEKAİ ÇIRPANOĞLU**
138. **MUSTAFA ÇETİNER**
139. **MUSTAFA CEYLAN**
140. **ALİ DOĞAN**
141. **EREN EDEMEN**
142. **SALİH ER**
143. **İSMET ERCAN**

PARTİ GÖREVİ

ANKARA DELEGESİ

"	"	
"	"	
"	"	
"	"	
"	"	
"	"	
"	"	
"	"	
"	"	
"	"	
"	"	
"	"	
"	"	

144.	AHMET ERDEM	"	"	HAZAN TENEK	101
145.	EŞREF ERDEM	"	"	YAKET Lİ	101
146.	ERDAL EREN	"	"	BAKARAT TENEK	101
147.	HAMDİ FİDAN	"	"	HAZAN TENEK	101
148.	FERİT GÖRGÜLÜ	"	"		
149.	FAZLİ GÜLEKEN	"	"		
150.	ALİ GÜLEN	"	"		
151.	AHMET HAMDİ GÜREL	"	"	HAZAN TENEK	101
152.	GÜRSEL GÜVEN	"	"	YAKET Lİ	101
153.	AZİZ GÜRSOY	"	"	HAZAN TENEK	101
154.	BİRGEN KELEŞ	"	"	HAZAN TENEK	101
155.	FETİN KESİMAL	"	"	HAZAN TENEK	101
156.	HAMZA KIRMIZI	"	"	HAZAN TENEK	101
157.	ALİ KILIÇARSLAN	"	"	HAZAN TENEK	101
158.	MECİT KOÇ	"	"		
159.	ABDURRAHMAN OĞULTÜRK	"	"	HAZAN TENEK	101
160.	İBRAHİM ÖNEN	"	"	HAZAN TENEK	101
161.	FAHRİ ÖZDEN	"	"	HAZAN TENEK	101
162.	MEHMET ÖZTÜRK	"	"	HAZAN TENEK	101
163.	HALUK ÖZDALGA	"	"	HAZAN TENEK	101
164.	RAŞİT PEHLİVAN	"	"	HAZAN TENEK	101
165.	VELİ SAN	"	"	HAZAN TENEK	101
166.	ATILLA SAV	"	"	HAZAN TENEK	101
167.	ÖNDER SAV	"	"	HAZAN TENEK	101
168.	MUHİTTİN ŞENGÜL	"	"	HAZAN TENEK	101
169.	MUSTAFA TERZİOĞLU	"	"	HAZAN TENEK	101
170.	BEKTAŞ TÜMTÜRK	"	"	HAZAN TENEK	101
171.	ARMAĞAN ULUSOY	"	"	HAZAN TENEK	101
172.	AHMET VAROL	"	"	HAZAN TENEK	101
173.	FETHİ YAŞAR	"	"	HAZAN TENEK	101
174.	ENVER YILMAZ	"	"	HAZAN TENEK	101
175.	B. ÖZER AÇIKALIN	ANTALYA DELEGESİ	"	HAZAN TENEK	101
176.	TUNCAY ERCENEK	"	"	HAZAN TENEK	101
177.	HASAN ÜNAL	"	"	HAZAN TENEK	101
178.	ERDEM ARMEN	"	"	HAZAN TENEK	101
179.	F. FİKRET BALOĞLU	"	"	HAZAN TENEK	101
180.	NAİL KAMACI	"	"	HAZAN TENEK	101
181.	VELİ ÇELİK	"	"	HAZAN TENEK	101
182.	RAİF KARAGÖZ	"	"	HAZAN TENEK	101
183.	İSMET UYSAL	"	"	HAZAN TENEK	101
184.	MEHMET EMEK	"	"	HAZAN TENEK	101
185.	AKAY ŞENEL	"	"	HAZAN TENEK	101
186.	GÜZEL KARADAL	"	"	HAZAN TENEK	101
187.	İSMAİL ACAK	"	"	HAZAN TENEK	101
188.	MUSTAFA BAYIR	"	"	HAZAN TENEK	101

189. NUSRET BAYAR
190. ALİ TEZCAN
191. ŞEFİK KARAKAŞ
192. R. KERİM ÖZKAN

ANTALYA DELEGESİ

" "
" "
" "

4. SANDIK

- ARTVİN
- AYDIN
- BALIKESİR
- BİLECİK
- BOLU
- BURDUR

S. NO ADI SOYADI

PARTİ GÖREVİ

193. ALİ UĞUR ÇAĞAL
194. MEHMET ÇORBACIOĞLU
195. H. OSMAN ÇAVUŞOĞLU
196. MEHMET KARAHAN
197. MUHARREM SÖKELİ
198. İLHAN ÇIRAK
199. İRFAN ÇALIŞKAN
200. ERDOĞAN KABASAKAL
201. AHMET DÜRÜK
202. HALİL TARHAN
203. MUSTAFA KONUR
204. MUSA ÇANKAYA
205. AHMET ZENCİRCİ
206. MEHMET SEMERCİ
207. GÜNAY ERGUN
208. ENGİN BERBEROĞLU
209. ORHAN SÜR
210. DURSUN ERKOÇ
211. MUHTAR KAFKASYALI
212. NİHAT ÖZBEK
213. H. FEHMİ ÜRETMEN
214. İZZETTİN TAN
215. A. RACİ İNAL
216. A. HİKMET KIRMIZIOĞLU
217. CAHİT İNCEOĞLU
218. MUSTAFA YÜKSEL
219. A. HİKMET ESEN
220. MUSTAFA ARFAT
221. H. MESUT SARIGÖZ

ARTVİN DELEGESİ

" "
" "
" "

AYDIN DELEGESİ

" "
" "
" "

" "
" "
" "

" "
" "
" "

" "
" "
" "

BALIKESİR DELEGESİ

" "
" "
" "

" "
" "
" "

" "
" "
" "

" "
" "
" "

" "
" "
" "

222.	CAHİT ASLANTAŞ	BALIKESİR DELEGESİ	222
223.	MURAT KARAAHMET	BİLECİK DELEGESİ	223
224.	ORHAN YAĞCI	" "	224
225.	ALİ OSMAN DİNDAR	" "	225
226.	ZEKİ ÜNAL	" "	226
227.	YENER BANDAKÇIOĞLU	BOLU DELEGESİ	227
228.	ALİ HAYDAR YILMAZ	" "	228
229.	REŞAT ÜNSAL	" "	229
230.	KEMALETTİN YAMAN	" "	230
231.	ALİ KEMAL ÖZCAN	" "	231
232.	MUSA YILMAZ	" "	232
233.	HALUK GÜNAYDIN	" "	233
234.	MUSTAFA HIZARCI	" "	234
235.	HAYDAR ERTÜRK	" "	235
236.	ABDULLAH BAŞARAN	" "	236
237.	KADİR KARAKURT	BURDUR DELEGESİ	237
238.	CEMAL AKTAŞ	" "	238
239.	ALİ NADİR EROL	" "	239
240.	HASAN SALMAN	" "	240
241.	DURMUŞ MERT	" "	241
242.	HAYDAR ÖZGÜNER	" "	242

5. SANDIK

- BURSA
- ÇANAKKALE
- ÇORUM
- DENİZLİ

8. NO ADI SOYADI

PARTİ GÖREVİ

243.	HAKAN AŞLAR	BURSA DELEGESİ	243
244.	YAHYA ŞİMŞEK	" "	244
245.	FAZİLET DÖNERTAŞ	" "	245
246.	SİRRI YILMAZ	" "	246
247.	FAHRETTİN BAHCIVANCI	" "	247
248.	OSMAN ARIKAN	" "	248
249.	KAMİL ÖZKARA	" "	249
250.	ÖMER MATLI	" "	250
251.	HÜSEYİN ZİİRECİ	" "	251
252.	NECATİ AĞÜN	" "	252
253.	İ. HAKKI HOROZ	" "	253
254.	MEHMET EMİN ZEYBEK	" "	254
255.	SADIK ÇAKAR	" "	255
256.	SEDAT ÖKTEN	" "	256
257.	ABDİ VATANSEVER	" "	257

258.	MAHMUT SABUNCUOĞLU	BURSA DELEGESİ	100
259.	RAMAZAN KÖSE	"	101
260.	KORKUT İNAL	"	102
261.	RİDVAN DEMİRCİOĞLU	"	103
262.	ALİ YILDIRIM	"	104
263.	VELİ BEKTAŞ	"	105
264.	AYHAN ŞAHİN	"	106
265.	ERTUĞRUL EROĞLU	"	107
266.	MUSTAFA ERBABACAN	"	108
267.	ÜLGÜR GÖKHAN	ÇANAKKALE DELEGESİ	109
268.	KAMİL KALEM	"	110
269.	M. OĞUZ TEOMAN	"	111
270.	TAMER İLHAN	"	112
271.	AHMET YAVAŞ	"	113
272.	METİN TÜRKER	"	114
273.	TURHAN BEYAZIT	"	115
274.	HÜSEYİN BAHADIR	"	116
275.	CEMAL SOLMAZ	ÇORUM DELEGESİ	117
276.	YAVUZ YÜKSEL	"	118
277.	ÜNAL TÜRKER	"	119
278.	ETEM EKEN	"	120
279.	KASIM PARLAR	"	121
280.	HÜSEYİN SOYUTEMİZ	"	122
281.	MUSTAFA YERLİTAŞ	"	123
282.	HASAN TURPÇU	"	124
283.	OSMAN SAMSUNLU	"	125
284.	HÜSEYİN GÜL	"	126
285.	KAZIM ARSLAN	DENİZLİ DELEGESİ	127
286.	ABDULLAH ŞAVKLI	"	128
287.	İLHAN ÖZCAN	"	129
288.	REŞAT ÇALIŞKAN	"	130
289.	YUSUF ZİYA ULU	"	131
290.	RAMAZAN BEYDEMİR	"	132
291.	İSMET YAVUZER	"	133
292.	NİYAZİ ÇAVDAR	"	134
293.	MÜRSEL DEMİRKOL	"	135
294.	HULUSİ IŞIK	"	136
295.	OSMAN ÖZTÜRK	"	137
296.	BAHTİYAR AKYOL	"	138

6. SANDIK

- DİYARBAKIR
- EDİRNE
- ELAZIĞ
- ERZİNCAN
- ERZURUM
- ESKİŞEHİR

S. NO ADI SOYADI

- 297. MESUT DEĞER
- 298. KAMİL AKAN
- 299. ENVER ÖNER
- 300. MEMDUH ABATAN
- 301. EYÜP ALİ BÜYÜKTAŞ
- 302. M. SEFVET YEŞİL
- 303. NEVZAT GÜVEN
- 304. YAŞAR ALTÜRK
- 305. BURHAN ALTAY
- 306. HALİL BAĞRAN
- 307. SADIK BAYUK
- 308. RAMAZAN BİLDİK
- 309. FEYZULLAH DOĞRU
- 310. HASAN DEĞER
- 311. VEYSİ AYDIN
- 312. SALİH KUTLUCA
- 313. SAİM MUTLU
- 314. RASİM ÇAKIR
- 315. HASAN DEĞER
- 316. EROL DÜBEK
- 317. ERDOĞAN GÜMÜLCİNELİ
- 318. MUZAFFER GÜVEN
- 319. ERDAL KALKAN
- 320. RAMİS ÖZGEN
- 321. SİNAN ÖZTÜRK
- 322. HÜSEYİN AKTAŞ
- 323. HALİL HANÇER
- 324. HİDİR GÖZLER
- 325. NEVZAT ALKAN
- 326. A.EKBER DOĞAN
- 327. CEMİL YILDIZ
- 328. HASAN ERDEM
- 329. NURETTİN KARSU
- 330. HÜSEYİN TIRYAKI
- 331. ALİ ÇELİK

PARTİ GÖREVİ**DİYARBAKIR DELEGESİ**

- "
- "
- "
- "
- "
- "
- "
- "
- "
- "
- "
- "
- "
- "
- "
- "

EDİRNE DELEGESİ

- "
- "
- "
- "
- "
- "
- "
- "
- "
- "
- "
- "
- "
- "
- "
- "
- "

ELAZIĞ DELEGESİ

- "
- "
- "
- "
- "
- "
- "
- "
- "
- "
- "
- "
- "
- "
- "
- "
- "

ERZİNCAN DELEGESİ

- "
- "
- "

332.	SÜLEYMAN VURDU	"	"	ERZURUM DELEGESİ
333.	ALİ AĞIRGÖL	"	"	
334.	ALİ RIZA HIŞMAN	"	"	
335.	MUTAHHAR TOPDAĞI	ERZURUM DELEGESİ		
336.	SELAHATTİN BABUROĞLU	"	"	
337.	D. MURAT ÇELİKOĞLU	"	"	
338.	ORHANT YİĞİTER	"	"	
339.	ÜBEYDULLAH KIRIK	"	"	
340.	KEMAL CANDAN	"	"	
341.	RECEP YILDIRIM	"	"	
342.	CENGİZ SUBAŞIGİLLER	"	"	
343.	CAFER AKKOYUNOĞLU	"	"	
344.	KENAN AKPOLAT	"	"	
345.	AVNİ KURT	"	"	
346.	ÖZKAN GEZGİN	"	"	
347.	NİHAT ERENULUG	"	"	
348.	BAHATTİN ONURTAŞ	"	"	
349.	ZEKİ ÜNAL	ESKİŞEHİR DELEGESİ		
350.	VEDAT ALP	"	"	
351.	MESUT BİLİCİ	"	"	
352.	ZİYA ÇALIŞIR	"	"	
353.	ŞAHAP DEMİNER	"	"	
354.	ÖMER DURU	"	"	
355.	REFİK ERBAŞ	"	"	
356.	MURAT KAHYAĞLOĞLU	"	"	
357.	H.ŞADİ ÖZTÜRK	"	"	
358.	ALİ UZUNOĞLU	"	"	

7. SANDIK

- GAZİANTEP
- GİRESUN
- GÜMÜŞHANE
- HAKKARİ
- HATAY
- ISPARTA

S. NO ADI SOYADI

- 359. MAHMUT DÜŞÜN
- 360. LÜTFÜ DEMİR
- 361. ZİHNİ KEPKEP
- 362. EMİN ALTINBAŞ
- 363. KEMAL TOPALKARA
- 364. İBRAHİM GÜROCAK
- 365. HİLMİ ARSLAN

PARTİ GÖREVİ

GAZİANTEP DELEGESİ

- "
- "
- "
- "
- "
- "
- "

366.	MUSTAFA GÜRBÜZ	"	"	"
367.	MEHMET SEVİMLİ	"	"	"
368.	BAHATTİN BOZGEYİK	"	"	"
369.	ASIM MERİÇ	"	"	"
370.	MEHMET GENÇTEN	"	"	"
371.	HAKKI GAYRETLİ	"	"	"
372.	AHMET HAMDİ KAMBER	"	"	"
373.	SÜLEYMAN ATAR	"	"	"
374.	RÜVEDYA ÇİLOĞLAN	"	"	"
375.	MEHMET ERGÜLEÇ	"	"	"
376.	MEHMET KARAMUSTAFAOĞLU	GİRESUN DELEGESİ		
377.	ŞAHTURAN OCAK	"	"	"
378.	MEHMET TAHİR NAKİPOĞLU	"	"	"
379.	RÜŞTÜ KURT	"	"	"
380.	MUSTAFA ÜNLÜ	"	"	"
381.	ALAATTİN MUTLU	"	"	"
382.	ABDULLAH AKDAĞ	"	"	"
383.	BEKİR BALCI	"	"	"
384.	MURAT ÖZTEKİN	GÜMÜŞHANE DELEGESİ		
385.	CEMAL ÖKTEM	"	"	"
386.	MEHMET ŞAHİNÖZ	"	"	"
387.	HASAN SOYDAŞ	"	"	"
388.	ABDULGANİ ÇALLI	HAKKARİ DELEGESİ		
389.	ŞÜKRÜ ÇALLI	"	"	"
390.	OSMAN KEÇECİ	"	"	"
391.	SEYFETTİN ATASOY	"	"	"
392.	HÜSEYİN ATA KAŞGÖZ	HATAY DELEGESİ		
393.	TURHAN HİRFANOĞLU	"	"	"
394.	BEKTAŞ GÖÇMEN	"	"	"
395.	MİTHAT SEÇKİN GÜVEN	"	"	"
396.	CEVDET TURAN	"	"	"
397.	ABDULLATİF GÜNAY	"	"	"
398.	DİLMETTİN DAĞ	"	"	"
399.	ABDULHALİK KABASAKAL	"	"	"
400.	MUSTAFA DİKÇE	"	"	"
401.	ALİ TÜRETGEN	"	"	"
402.	HAYATİ ALAY	"	"	"
403.	HABİB TURHANER	"	"	"
404.	ÖZKAN YANIÇOĞLU	"	"	"
405.	ŞÜKRÜ KANAT	"	"	"
406.	YASİN MELEK	"	"	"
407.	MUSTAFA TELLİOĞLU	"	"	"

408.	KASIM TAMER TOKUÇ	ISPARTA DELEGESİ
409.	RAŞİT AKPINAR	" "
410.	HÜSEYİN EREN	" "
411.	MUSTAFA TÜREL	" "
412.	TURAN OĞUZHAN	" "
413.	ALİ KOPAN	" "
414.	ALİ ESİN	" "
415.	ÖNDER ERDOĞDU	" "

8. SANDIK
- İÇEL
- İSTANBUL

S. NO	ADI SOYADI	PARTİ GÖREVİ
416.	FEYYAZ BİLGİN	İÇEL DELEGESİ
417.	ŞEFİK ZENGİN	" "
418.	ADNAN ERGAN	" "
419.	NACİ MAZİ	" "
420.	SEBAHATTİN ARIKAN	" "
421.	ERSOY BULUT	" "
422.	İHSAN BULAK	" "
423.	NURİ DÖLEK	" "
424.	ÖMER DİNÇER	" "
425.	ALİ OKSAL	" "
426.	HÜSEYİN YILMAZ	" "
427.	AHMET ASLAN	" "
428.	AKIN ATILLA	" "
429.	ŞEVKET ERKAN	" "
430.	CEMAL REVANOĞLU	" "
431.	REFİK OĞUZ	" "
432.	MUSTAFA BAYSAN	" "
433.	EMİRALİ DEMİRDAĞ	" "
434.	HALUK ÜLMAN	İSTANBUL DELEGESİ
435.	SADULLAH USUMİ	" "
436.	MUSTAFA ÖZYÜREK	" "
437.	VAHAP ADIYAMAN	" "
438.	KAMER GÖK	" "
439.	CEMAL SEYMEN	" "
440.	ADİL ÖZKOL	" "
441.	SEYFETTİN GÜRSEL	" "
442.	ŞİNASİ ÖKTEM	" "
443.	MEVLÜT İLGİN	" "
444.	MEHMET BÖLÜK	" "
445.	HASAN ÇELEBİ	" "

485.	MEHMET KARADAĞ	"	"	"	"
486.	SELAMİ ÖZDEMİR	"	"	"	"
487.	CAVİT SAVCI	"	"	"	"
488.	RANA BEŞE	"	"	"	"
489.	ALİ PEKTAŞ	"	"	"	"
490.	ÖZDEMİR ÖZAL	"	"	"	"
491.	MEHMET ALKAN	"	"	"	"
492.	GARİP KIMVERDİ	"	"	"	"
493.	SABAHATTİN ÇINAR	"	"	"	"
494.	İSMAİL TURANLI	"	"	"	"
495.	AZİZ KARADAŞ	"	"	"	"
496.	RÜŞTÜ ALTUNEL	"	"	"	"
497.	KAMİL ERGİN	"	"	"	"
498.	HACI DURSUN ŞAHİN	"	"	"	"
499.	MEHMET GÜLTEKİN	"	"	"	"
500.	OSMAN AKTUĞ	"	"	"	"
501.	LEYLA ÇAVUŞ	"	"	"	"
502.	HASAN AYDIN	"	"	"	"
503.	YÜKSEL MACARCIKLIOĞLU	"	"	"	"
504.	CELAL GÜL	"	"	"	"
505.	EŞREF GENÇTÜRK	"	"	"	"
506.	FAİK ÖZÖNEY	"	"	"	"
507.	A. KEMAL KUMKUMOĞLU	"	"	"	"
508.	BAHRİ OLGUN	"	"	"	"
509.	HAYRİ GÜRKAN	"	"	"	"
510.	YILMAZ YARALI	"	"	"	"
511.	MUMİN TUĞLU	"	"	"	"
512.	SELAMİ DEĞİRMENCİ	"	"	"	"
513.	ASIM AYDOĞDU	"	"	"	"
514.	A.ŞECAATTİN GÜNEY	"	"	"	"
515.	ERHAN ALPTEKİN	"	"	"	"
516.	SUHA AKINCI	"	"	"	"
517.	ŞEMSETTİN ŞEN	"	"	"	"
518.	F.ÜLKÜ GÖZÜBÜYÜK	"	"	"	"
519.	SEFER GÜRSAN	"	"	"	"
520.	ZİYA KIZILKAYA	"	"	"	"
521.	KAMİL ÖZKANCA	"	"	"	"
522.	KAZIM KARAKÖSE	"	"	"	"
523.	ALİ CİHAT IŞIK	"	"	"	"
524.	BASRİ BAYAR	"	"	"	"
525.	ERDOĞAN KARATAŞ	"	"	"	"
526.	ŞENER METE	"	"	"	"
527.	MÜHİBE BAYLAN	"	"	"	"
528.	ZEKİ ÜSTEL	"	"	"	"
529.	HASAN SUNA	"	"	"	"
530.	MEHMET ÖZOĞUL	"	"	"	"
531.	CEVAT ÜSTÜNDAĞ	"	"	"	"

10. SANDIK**- İZMİR****- KARS****- KASTAMONU****S. NO ADI SOYADI****PARTİ GÖREVİ****İZMİR DELEGESİ**

532. EROL GÜNGÖR

533. FİLİZ TÜRKMENÖĞLU

534. COŞKUN KARAGÖZOĞLU

535. MUSTAFA KAYNARCA

536. CEVAT DURAK

537. MEHMET ÇİFTÇİ

538. RIFAT KORKMAZ

539. İ.YÜCEL ÖZEN

540. SEDAT UZUNBAY

541. ÜNAL GÜNGÖR

542. SERDAR DEĞİRMENCİ

543. AHMET ZİYA DEMİR

544. HASAN AKÇA

545. TÜRKAN MIÇOĞULLARI

546. KADİR TEKİN

547. MEHMET OTUZBİR

548. MÜRSEL KARADAĞ

549. İSMET KORKMAZ

550. EROL ONARAN

551. NEDİM AKSOY

552. BEYAZIT BOYAN

553. K.GÜLSÜN EVRENOSOĞLU

554. HÜSNÜ ORAL

555. NECATİ YILDIZ

556. HİDİR TÜRKMEN

557. ZİYA NUR SARAÇ

558. ALİ SÖZER

559. ERTAN ERDEK

560. SEFA TAŞKIN

561. KADİR YILDIRIM

562. BÜLENT BARATALI

563. ERCAN YÜKSEKTEPE

564. SABRİ ERGÜL

565. A.RIZA BODUR

566. AYDIN ERTEN

567. CEYHAN AKGÜN

568. VEDAT SENGELE

569. SELÇUK ERTEM

570.	MUZAFFER SELÇUK	KARS DELEGESİ	250000000
571.	BULUT ÖZTÜRK	" "	250000000
572.	EYÜP GÖKÇEN	" "	250000000
573.	SALİH DİLLİ	" "	250000000
574.	İSRAFİL ADIGÜZEL	" "	250000000
575.	SUBUTAY TARIM	" "	250000000
576.	HALİT CAN	" "	250000000
577.	KEMAL GÜLBAZ	" "	250000000
578.	ALİ GÜVENSOY	" "	250000000
579.	MUSA DOĞANAY	" "	250000000
580.	SABRİ TİĞLİ	KASTAMONU DELEGESİ	250000000
581.	MEHMET BAŞKAN	" "	250000000
582.	KADİR ER	" "	250000000
583.	HULUSİ TELLİOĞLU	" "	250000000
584.	ALİ FUAT KARA	" "	250000000
585.	MEHMET YILDIRIM	" "	250000000
586.	İSMET YENİ	" "	250000000
587.	LÜTFİ YÜKSEL	" "	250000000

11. SANDIK

- KAYSERİ
- KIRKLARELİ
- KİRŞEHİR
- KOCAELİ
- KONYA

S. NO	ADI SOYADI	PARTİ GÖREVİ	
588.	SEZER ERDEM	KAYSERİ DELEGESİ	250000000
589.	İSMAİL ESER	" "	250000000
590.	MEHMET HANÇERLİOĞLU	" "	250000000
591.	MUSTAFA KARSLI	" "	250000000
592.	BİLGE KAVRAAL	" "	250000000
593.	MEHMET KAYA	" "	250000000
594.	YALÇIN ÖZKAN	" "	250000000
595.	TURGAY ÖZOKTAY	" "	250000000
596.	MEHMET SAĞIROĞLU	" "	250000000
597.	ŞERİFE TUZAK	" "	250000000
598.	GÜLTEKİN YILDIZ	" "	250000000
599.	SADIK AYDEMİR	" "	250000000
600.	YILMAZ DEMİR	" "	250000000
601.	SADIK ATILA	" "	250000000
602.	M.TUNA SOYKAN	KIRKLARELİ DELEGESİ	250000000
603.	GÜNDÜZ ONAT	" "	250000000
604.	BAHATTİN KAYTANLI	" "	250000000
605.	TANER GÜÇLÜER	" "	250000000
606.	VASFİ AKTUNA	" "	250000000
607.	ŞEVKET MUTLU	" "	250000000

608.	KEMAL AKPINAR	KIRŞEHİR DELEGESİ	KIRŞEHİR DELEGESİ
609.	MUSTAFA AKSOY	" "	AYRANTIN -
610.	SAİT SAYLAM	" "	AYRANTIN -
611.	NURİ ÇEVİK	" "	AYRANTIN -
612.	YÜKSEL ALTINTAŞ	" "	AYRANTIN -
613.	MUSA MEMİŞ	" "	AYRANTIN -
614.	EROL KÖSE	KOCAELİ DELEGESİ	KOCAELİ DELEGESİ
615.	İBRAHİM AYDIN	" "	KOCAELİ DELEGESİ
616.	TACETTİN DEĞER	" "	KOCAELİ DELEGESİ
617.	ALPARSLAN YAYMAN	" "	KOCAELİ DELEGESİ
618.	SÜAVİ EVİN	" "	KOCAELİ DELEGESİ
619.	NURETTİN PEHLİVAN	" "	KOCAELİ DELEGESİ
620.	CEVDET BARIŞ	" "	KOCAELİ DELEGESİ
621.	MEHMET YAMAN	" "	KOCAELİ DELEGESİ
622.	ERTUĞRUL YURTERİ	" "	KOCAELİ DELEGESİ
623.	LİDER YILDIRIM	" "	KOCAELİ DELEGESİ
624.	YILMAZ UÇAK	" "	KOCAELİ DELEGESİ
625.	ARİF ÇOBANOĞLU	" "	KOCAELİ DELEGESİ
626.	SALİH GÜN	" "	KOCAELİ DELEGESİ
627.	ÇETİN ÇAVUŞ	" "	KOCAELİ DELEGESİ
628.	NEZİR BÜYÜKCENGİZ	KONYA DELEGESİ	KONYA DELEGESİ
629.	SUAD ABANAZIR	" "	KONYA DELEGESİ
630.	SEZER ÜNVER	" "	KONYA DELEGESİ
631.	ADNAN KART	" "	KONYA DELEGESİ
632.	HÜSEYİN ÜNAL	" "	KONYA DELEGESİ
633.	M. TEVFİK BUĞDAYCI	" "	KONYA DELEGESİ
634.	NAİL ŞİMŞEK	" "	KONYA DELEGESİ
635.	MEHMET GÜNEY	" "	KONYA DELEGESİ
636.	MUSTAFA BARAN	" "	KONYA DELEGESİ
637.	KEMAL BÜYÜKCEBECİ	" "	KONYA DELEGESİ
638.	SABRİ ARSLAN	" "	KONYA DELEGESİ
639.	A. KASIM ÖZER	" "	KONYA DELEGESİ
640.	RAHMİ BAŞOKLU	" "	KONYA DELEGESİ
641.	İ. HAKKI KÜRÜKOĞLU	" "	KONYA DELEGESİ
642.	ABDULLAH UMUT	" "	KONYA DELEGESİ
643.	İBRAHİM POYRAZ	" "	KONYA DELEGESİ
644.	NEDİM GÜLDALİ	" "	KONYA DELEGESİ
645.	HASİP YAZGAN	" "	KONYA DELEGESİ
646.	BEKİR KICIMAN	" "	KONYA DELEGESİ
647.	MUSTAFA İNAN	" "	KONYA DELEGESİ
648.	HAMZA VURAL	" "	KONYA DELEGESİ
649.	NİYAZİ ŞAHİN	" "	KONYA DELEGESİ
650.	MUSA AKGÜL	" "	KONYA DELEGESİ
651.	ALİ ALP	" "	KONYA DELEGESİ
652.	HASAN BAŞAK	" "	KONYA DELEGESİ
653.	ŞÜKRÜ ÇANAĞÇI	" "	KONYA DELEGESİ

12. SANDIK**- KÜTAHYA****- MANİSA****- KAHRAMANMARAŞ****S. NO ADI SOYADI****PARTİ GÖREVİ****KÜTAHYA DELEGESİ**

654. FEVZİ ESENDEMİR

655. KAŞIF CEYLAN

656. NAİL MÜŞTÜR

657. HALİT KARAHAN

658. HÜSEYİN GENÇ

659. AHMET MUTLU

660. NİYAZİ YILMAZ

661. KAMİL MUŞTU

662. ALİ AYDEMİR

663. ABDÜLGAFFAR İŞAL

664. ERDOĞAN YETENÇ

MANİSA DELEGESİ

665. ALİ AĞAR

666. ORHAN UMDU

667. İNKILAP DURNABAŞ

668. ERKİN TÜRKER

669. MEHMET SEZGİN

670. İBRAHİM AKŞAHAN

671. FİKRİ ELBİR

672. ZEKİ KOÇAK

673. H.İBRAHİM KAVAS

674. HİDAYET ERİM

675. NEDİM NEHİR

676. HALİL YARALI

677. MUSTAFA ÖNCÜ

678. HASAN ÜLGEN

679. ORHAN ŞENTÜRK

680. İSMAİL BOZDOĞAN

681. HASAN ÖREN

K.MARAŞ DELEGESİ

682. VEDAT ÇUHADAR

683. ALİ ŞAHİN

684. MEHMET PARLAKYİĞİT

685. NİZAMETTİN ERTUĞRUL

686. ALİ URUMOĞLU

687. ALİ EKBER GÜLTEKİN

688. EROL ŞAHİN

689. AHMET TEMUR

690. YEMLİHA DAĞLI

691. ALİ ÖZPOLAT

692. BEKİR EREN
693. MUSTAFA GÖKŞEN
694. İSMET AĞAOĞLU
695. NECATİ KAZANCI

" "
" "
" "
" "

BEKİR EREN
MUSTAFA GÖKŞEN
İSMET AĞAOĞLU
NECATİ KAZANCI

13. SANDIK
- MUĞLA
- MUŞ
- NEVŞEHİR
- NİĞDE
- ORDU
- RİZE
- SAKARYA

S. NO ADI SOYADI

PARTİ GÖREVİ

696. HİLMİ GİRESUN
697. TUFAN DOĞU
698. MUSA GÖKBEL
699. ORHAN ÇAKIR
700. ZEKİ ÇAKIROĞLU
701. FEVZİ TOPUZ
702. MUSTAFA İ. GÜRKAN
703. ÖNDER SARAL
704. SELAHATTİN CESUR
705. SEDAT KETEN
706. ŞERİF ERTÜGRUL
707. YAVUZ KIZILKAYA
708. KADİR SABUNCUOĞLU
709. ORHAN BULAKÇIBAŞI
710. İSMAİL ADANUR
711. ZEKİ ERER
712. HÜSEYİN ÇETİN
713. NAFİZ ÜNLÜYURT
714. AHMET ÖZTÜRK
715. YAVUZ ERDEM
716. YILMAZ YURTTUTAN
717. ZEKİ TOP
718. ORHAN ERASLAN
719. ZÜLKAR ŞAHİN
720. YAŞAR EROĞLU
721. EŞREF TEKİN
722. MEHMET PINAR
723. ULVİ GÜLSEVER
724. FAHRİ ÇELEBİ

MUĞLA DELEGESİ

MUŞ DELEGESİ

NEVŞEHİR DELEGESİ

NİĞDE DELEGESİ

ORDU DELEGESİ

725.	KAZIM TÜRKMEN	"	"	YÜREK SÖNMEZ	100
726.	ŞANSER EREN	"	"	KEMAL KARAFAZLI	100
727.	BASRİ GÖRGÜLÜ	"	"	YUSUF ÖZCAN	100
728.	ABDULLAH ÇAM	"	"	İBRAHİM İYİDOĞRU	100
729.	İHSAN İLHAN	"	"		
730.	ADİL KARAOĞLANOĞLU	"	"	İBRAHİM İYİ	100
731.	YILMAZ DERE	"	"	AYDIN	100
732.	TURAN GÜL	"	"	YUN	100
733.	SÖNMEZ AKKUŞ	"	"	MEHMET AKKUŞ	100
734.	İSMAİL AYDEMİR	"	"	MEHMET	100
735.	MEHMET ÖZTÜRK	"	"	MEHMET	100
736.	TURGUT KARAFAZLI	RİZE DELEGESİ		MEHMET	100
737.	HASAN AYDINOĞLU	"	"	AYDIN	100
738.	M.ALİ BATTAL	"	"		
739.	MEHMET HUYLU	"	"	MEHMET HUYLU	100
740.	SEDAT BAKOĞLU	"	"	MEHMET BAKOĞLU	100
741.	İMDAT MERTOĞLU	"	"	MEHMET MERTOĞLU	100
742.	SELÇUK GEDİKLİ	SAKARYA DELEGESİ		MEHMET GEDİKLİ	100
743.	SİNAN PEHLİVAN	"	"	MEHMET PEHLİVAN	100
744.	NECMETTİN YİĞİT	"	"	MEHMET YİĞİT	100
745.	RİDVAN DEMİREL	"	"	MEHMET DEMİREL	100
746.	RAMİS TUFAN	"	"	MEHMET TUFAN	100
747.	KEMAL AKIN	"	"	MEHMET AKIN	100
748.	NAİL KAYAHAN	"	"	MEHMET KAYAHAN	100
749.	MUZAFFER AYDIN	"	"	MEHMET AYDIN	100
750.	HAYATİ TANK	"	"	MEHMET TANK	100
751.	ALAATTİN ÖZTÜRK	"	"	MEHMET ÖZTÜRK	100
752.	YUSUF ÖZCAN	"	"	MEHMET ÖZCAN	100
753.	İSMET AKKAVUK	"	"	MEHMET AKKAVUK	100

14. SANDIK

- SAMSUN
- SİİRT
- SİNOP
- SİVAS
- TEKİRDAĞ

S. NO ADI SOYADI

754.	SEZAİ ÖNDER	PARTİ GÖREVİ	
755.	MUZAFFER ÖNDER	SAMSUN DELEGESİ	
756.	TEMEL ÇOLAK	"	"
757.	LEYLA AKMAN	"	"
758.	ÜZEYİR YILMAZ	"	"
759.	RIFAT KUTBAY	"	"

760.	HALİL İBRAHİM BİLAL	"	"	HÜSNÜ
761.	HÜSEYİN DEĞERLİ	"	"	YAKUT
762.	OKAN ÇAKMAKLI	"	"	WILKIN
763.	DURSUN BAYRAK	"	"	LEONET
764.	FEYZULLAH ÇIKIŞ	"	"	AVRILAR
765.	SALİM ÖZEN	"	"	BAKU
766.	NAMİ KOÇAK	"	"	RAY
767.	SUAT BİNİCİ	"	"	
768.	MUSTAFA GEVECİ	"	"	SLAYON
769.	TUGAY KARATAŞ	"	"	AYIN
770.	İSMET ÇALOĞLU	"	"	AYIN
771.	RAMAZAN AKAL	"	"	AYIN
772.	NEDİM KAYRA	SİRT DELEGESİ	"	AYIN
773.	SALİH KINAY	"	"	AYIN
774.	ABDULKERİM ERDOĞAN	"	"	AYIN
775.	BARAN AKGÜL	"	"	AYIN
776.	YASİN BALCI	"	"	AYIN
777.	İBRAHİM OKTAY	"	"	AYIN
778.	FİKRET ÖVET	SİNOP DELEGESİ	"	AYIN
779.	KADİR OLGUNSOY	"	"	AYIN
780.	HÜSEYİN ÇELİK	"	"	AYIN
781.	YILMAZ ÖZBEN	"	"	AYIN
782.	YAVUZ ÇETİNKAYA	"	"	AYIN
783.	RACİ ÜNAL	"	"	AYIN
784.	İSMAİL HAKKI KONAR	SİVAS DELEGESİ	"	AYIN
785.	NECMETTİN BOZALIOĞLU	"	"	AYIN
786.	HASAN TATAR	"	"	AYIN
787.	NADİR GÜRSEL ÜNAL	"	"	AYIN
788.	KEMAL ALTUN	"	"	AYIN
789.	ABDİN ÇILDIR	"	"	AYIN
790.	BEKİR SİTKİ ÇOBAN	"	"	AYIN
791.	CEMAL KARACA	"	"	AYIN
792.	MUHİTTİN ALP	"	"	AYIN
793.	TURAN KOÇ	"	"	AYIN
794.	MEHMET ERTÜRK	"	"	AYIN
795.	ORHAN AKBULUT	"	"	AYIN
796.	SAMİ EREN	TEKİRDAĞ DELEGESİ	"	AYIN
797.	ENİS TÜRÜNCÜ	"	"	AYIN
798.	HAYATİ KÜÇÜK	"	"	AYIN
799.	NAMİK ETKİN	"	"	AYIN
800.	NUSRETTİN KAYA	"	"	AYIN
801.	SALİH ZEKİ ÖZCAN	"	"	AYIN
802.	EMRULLAH MERDİN	"	"	AYIN
803.	KADİR ASLAN	"	"	AYIN

15. SANDIK**- TOKAT****- TRABZON****- TUNCELİ****- ŞANLIURFA****- UŞAK****- VAN****S. NO ADI SOYADI****PARTİ GÖREVİ**804. **ORHAN ZİYA DİREN****TOKAT DELEGESİ**805. **OSMAN KÜLTÜREL**

" "

806. **MERDAN İYİDOĞAN**

" "

807. **SAMİ AKDAĞLI**

" "

808. **SAMİ KARSLI**

" "

809. **MEVLÜT ÖZDEMİR**

" "

810. **AZİMKAR ERTAŞTAN**

" "

811. **HÜSEYİN KARABULUT**

" "

812. **NADİR BİYİK**

" "

813. **MAHMUT AZAR**

" "

814. **URFAN GÜREL**

" "

815. **İBRAHİM KAYMAZ**

" "

816. **ERTUĞRUL ATAKAN****TRABZON DELEGESİ**817. **ATAY AKTUĞ**

" "

818. **O. ZİHNİ KARAFATOĞLU**

" "

819. **EROL ÖZKARABEKİR**

" "

820. **MUAMMER PEKŞEN**

" "

821. **ABDÜLKADİR EYÜBOĞLU**

" "

822. **A. FUAT TOSUN**

" "

823. **AHMET AKTAŞ**

" "

824. **ŞEVKET ARZ**

" "

825. **A. BEDİR BAYRAKTAR**

" "

826. **MUHARREM ŞAHİN**

" "

827. **YUSUF ÇAVDAR**

" "

828. **ORHAN VELİ YILDIRIM****TUNCELİ DELEGESİ**829. **CEVDET KONAK**

" "

830. **HASAN YAŞAR**

" "

831. **OĞUZ DİLEK**

" "

832. **KADİR POLAT****Ş. URFA DELEGESİ**833. **ADNAN GÜLLÜOĞLU**

" "

834. **KEMAL KOÇOĞLU**

" "

835. **M. YAŞAR AKYOL**

" "

836. **ENVER YILDIZ**

" "

837. **ALİ ELMASCAN**

" "

838. **MÜSLÜM MUMCU**

" "

839.	OKTAY AKAN	"	"
840.	ADİL AKAGÜNDÜZ	"	"
841.	MAHMUT AKAGÜNDÜZ	"	"
842.	HALİT ÇİÇEK	"	"
843.	ALİ ÇADIRCI	"	"
844.	EMİN ÖZLEME	"	"
845.	KERİM BÜYÜKATES	"	"
846.	SUPHİ GÖKHAN	"	"
847.	HASAN COŞKUN	"	"
848.	ESAT BEYLERCE	UŞAK DELEGESİ	
849.	S.YILMAZ TÜRKMENOĞLU	"	"
850.	ÜMİT ŞAHİN	"	"
851.	ÖZER BOZOĞLU	"	"
852.	TUNCAY ATİKCENGİZ	"	"
853.	VELİ ACAR	"	"
854.	İ. AYDIN PERİHAN	VAN DELEGESİ	
855.	HASAN AKKÖPRÜ	"	"
856.	GÜNAY SÜREL	"	"
857.	OKTAY BAKKALBAŞI	"	"
858.	RASİM ERTAŞ	"	"
859.	MARUF ÖZKILIÇ	"	"
860.	YALÇIN PERİHAN	"	"
861.	TAHİR KOÇ	"	"
862.	BURHAN AKÇAP	"	"
863.	İSMET ALTAY	"	"

16. SANDIK

- YOZGAT
- ZONGULDAK
- AKSARAY
- KARAMAN
- KIRIKKALE
- BATMAN
- ŞIRNAK
- BARTIN
- ARDAHAN
- İĞDIR

S. NO ADI SOYADI

- 864. YAKUP NURDOĞDU
- 865. M.EMİN KARAASLAN
- 866. ATILLA TURAN
- 867. ABDULLAH ÖZTÜRK
- 868. SATILMIŞ YILMAZ

PARTİ GÖREVİ

YOZGAT DELEGESİ

- "
- "
- "
- "
- "

869.	RUHUNİ VAROL	"	"	
870.	İSMAİL HARMANCI	"	"	
871.	İSMET KAYNAR	"	"	
872.	MEHMET MERT	"	"	
873.	AVNİ HOKKA ÖMEROĞLU	"	"	
874.	ALİ OSMAN ODABAŞ	ZONGULDAK DELEGESİ		
875.	EROL MEKİK	"	"	
876.	MUHAMMED ALBUZ	"	"	
877.	LEYLA KARALI	"	"	
878.	AVNİ ÇELEBİ	"	"	
879.	ALPER KARCIOĞLU	"	"	
880.	KEMAL BOZKURT	"	"	
881.	YAŞAR ESEN	"	"	
882.	OKTAY YAŞAR HANCIOĞLU	"	"	
883.	HASAN KAYALI	"	"	
884.	ADNAN YÜCE	"	"	
885.	İBRAHİM CEFAKAR	"	"	
886.	ŞEREF KARTAL	"	"	
887.	FİKRET SEZGİN	"	"	
888.	ALİ RIZA TOPRAK	AKSARAY DELEGESİ		
889.	MEMİŞ AKIN	"	"	
890.	İBRAHİM KASMAN	"	"	
891.	HALİL İBRAHİM BAŞTUĞ	"	"	
892.	KAMİL SAĞLAM	"	"	
893.	AHMET ÜNLÜ	"	"	
894.	ALAADDİN IŞIK	KARAMAN DELEGESİ		
895.	YAŞAR EVCEN	"	"	
896.	ŞAHİN YILDIZ	"	"	
897.	DURGUT SEVİNLİ	"	"	
898.	YAŞAR YILMAZ	KIRIKKALE DELEGESİ		
899.	CAFER ŞAHİN	"	"	
900.	FERDA ÖTKAN	"	"	
901.	HÜSEYİN ÖZKILIÇ	"	"	
902.	EKREM SARIKAYA	"	"	
903.	ÖMER ŞENSES	"	"	
904.	NECAT NASIROĞLU	BATMAN DELEGESİ		
905.	MUSTAFA YILMAZ	"	"	
906.	M.NEZİR NASIROĞLU	"	"	
907.	EKREM KONAÇ	"	"	
908.	YAVUZ TARHAN	"	"	
909.	ÖMER EKİNCİ	"	"	
910.	MELEK ÖZÇINAR	ŞIRNAK DELEGESİ		
911.	MEHMET ÇEVİK	"	"	
912.	HÜSEYİN SİNCAR	"	"	

913.	ŞEFİK ATAMAN	"	"
914.	NADİR ÖZÇINAR	"	"
915.	M.SALİH BAŞAK	"	"
916.	ŞEREF YILDIZ	BARTIN DELEGESİ	
917.	SEFA COŞKUN	"	"
918.	YAŞAR KURU	"	"
919.	SELAHATTİN KARAALP	"	"
920.	KEMAL AKTAŞ	ARDAHAN DELEGESİ	
921.	DERVİŞ AVŞAR	"	"
922.	A.BAKİ ÇETİN	"	"
923.	MURAT BİLGİLİ	"	"
924.	ABDÜLMECİT HUN	İĞDIR DELEGESİ	
925.	RAHİM KUMTEPE	"	"
926.	İSMET YÜCE	"	"
927.	ALİ YİĞİT	"	"

"Cumhuriyet Halk Partisi ve üyeleri için siyasal yaşamda görev almak, onurlu bir toplum hizmetidir.

Siyasal görevler, özel çıkarlar için kullanılamaz.

Siyasal yaşamda etkinlik kazanmak için kimseye kişisel yarar sağlanamaz.

Toplumsal ve siyasal yaşamda erdemli olmak, erdemliliği savunmak, korumak ve gerçekleştirmek Cumhuriyet Halk Partili olmanın ön koşuludur."

(CHP Tüzüğü, Madde 4)